

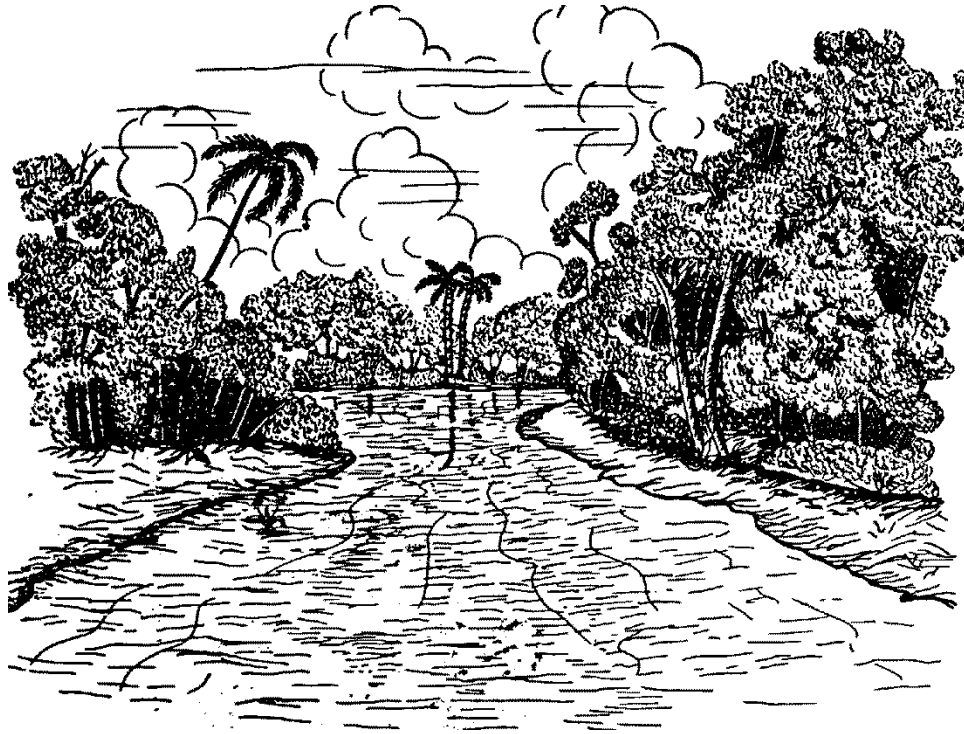
Algiráya akqithó thárílá algiráyaqi tháñ mbá ássanó

(Frest semester)

Akqusqo dqukqúnúñ (1)

(Addór 3)

Assúra álgábáqá bubaanú mbá Addárs 1, Alyóm alqáwwal mbá Addór 1 mbá zíí
thá búlúéqí thá garrayú

Akqusqo dqukqúnúñ

Addárs 1: Alyóm alqáwwal

Addór 1

Alqábáqá bubaanú

Atqábáqá bubaanú (alhawó) thá Benishangúl thothohiñuqi tha alwájíd. Tha amoozó añ badqí, tha afoona añ badqí ma álé guluqí thá shabarole, tha asqakqale añ dqashí u tha añkqalañgiañ dqashí ma galuqí thá buubaaní shúúnímbá apqapqaliiñu maabí na thabá u na huu mbá gi hoshale. Thambálé álú álkikqilim gidí almuháfáfa m,bá dqafaruruqí ma gidí atqábáqá mbá bubaanú mbá dqafaruqi. Mín tha almadíná mbá álmuhafazógu attalálá gidí almúdúná dqoñondígú mbá álu maré. Asósa dqashíyu na almadínákqedqe u laakín gidí zigí bádqí añ thayú, matákel na almadínákqedqe mbá sqúllá tha Gilgál Balas badqíyu mílañ, kamáshi na almadínákqedqe mbá sqúllá tha kamáshi wáwasqíyu u mamithí gidí zigí bádqqí añ thayú. Thá Tóngo shiñ añ dqashí asúzuñ aañá sqúllá añ tha Yámasará.

Ashan bubaaní mbá álkikqiliimañkqa shambá zíné mbálé pqishí añ thá thámátháqi tha albál bakqá hárábíné. Bakqá kqirilá sqísqia alúgú tha sqísqia alú kqiira ñineñ hárabí bubaabi wálla alháwa mbá hásqúli añ babádqá shúúní mbí gi alwába. sha shambá zíí róóthale nné lázim añ damuuthá thábá thá ma maabí ádáárúle añ faasqathá sqísqia tha á átkábáqá búúbabiñkqa áné gúda ma pqishí.

Giigí (1)

Móótha thá dqokqothálégú tha ndú

1. Ándí alwákídá badqí añ tháñ bás?
2. Shárahathá shambá dqafaru búbaabni thá shabarole?
3. Ma maabi faasqá sqísqia milláñ alháwá zííqí shañíné thíkqila?
4. Thá Benishangúl ándí almaháfázá badqíyú míllañ?
5. Kqééráthá hu na almadióiná dqoñondígú mbá alqikqilím Benishangúl?

Rootha akqithoqi amufua ná gia roothá squriñí

Rootha akqitho	Roothá squriñí
Añ sdashí tha Asósa	
Atqábáqá álhawó thóhiñqí	Atqábáqá alhawó thóhiñqi
Galgál bálas amadíína thá matákal ñinéñ maané	
Sqisqía kqiirálá alú thá aañú	
Alqikqlima Benishangúl mayú almaháfaza taláta	

Giigí (3)

Roothá fuufúth tha mbá dqafaruné tháñle

Másál: añ baabádq = añ dqaasha

1. Sqisqía faasqa
2. Amoozó
3. Almadíína
4. Ahóólá
5. dqaosha

Addór alqáwwal

Güigí (4)

shambá zííné thá garrayú.

- Másal : Atqábáqá bubanú Thá Benishangúl thothohiñuqí tha alwágid.

5. Bakqá _____ sqísqía alúgú sha sqísqía alú kqiira ñinéñ hárabi bubaani.

Fútháthá roothá ma daadólégú thá búlúeqí thá roothá namu
(shabbahau) máré tháñ.

1. Pqishí _____
2. Dogoshí _____
3. Kqiira alú _____
4. Afoona _____

Mootháthá dqokqothá ma daadólégú thá búlúeqí tha “assé” wálla “bussqáñ” thá kataba.

1. Ikqilím Benishangúl gúmuz maayu almaháfaza taláta .
2. Atqábáqá bubaanú thá Benishangúl gúmuz namuqí tha almaháfaza kqíllíñú.
3. Tha amoozó añ dqashí míllañ.
4. Sqisqía alú kqekqéb walá gádarí áné hásqúla attáqábámáñ
5. Tha asqakqale añ badqí u ma galúyú thá shabarole.

Áhuluthá rootháláqi holígú tha “A” hu tha mbá namu (shabbahau mارة tháñle tha “B” hu.

“A”

“B”

- _____ 1. Benishangúl gúmuz
- _____ 2. Alú kqekqéb
- _____ 3. Shabbahauqí
- _____ 4. Dogoshí
- _____ 5. Fámiilí

- i. alú kqiira
- a. sqawarí
- m. maabí
- l. ikqilím assátis
- d. namuqí

Addárs 5

Addór alqáwwal

Alyóm 5

Giigí (6)

iyú mootha

I. Mootháthá dqokqothálégú tha ndu

1. Almaháfaza kámmu thikquqí thá alqíqilím Benishangulú?
Kqééráthá hu na alqísímá méré
2. Kqérshútha hu na alqainátí alhawó mbá thíkquqí tha
alqikqilímáñkqayú?

II. Fúthathá roothálé thambá shambáhuné tháñle

1. Afoona
2. Aré mbágishúqéqí
3. Asháhar

III. Aañá dqeñethíyu ahora

1. Matákal alháwákqedqé _____
2. Kátabathá gíné holóñóníñ mbá hárabi alháwa
3. Shá álháwá pqiishí áné thíkquqí tháñkqa nán giigañaane?

Assúrá áddars 6 mbá pqaaragalá Abeení aagu na dídíné

Alyóm 1

Abeení u aañá gúdíné

Gadí baalámáñ zííé thá Balogiganfóy mbá sqúllá tha Abeení. Mín mbá áhátháné ma hulañ u ma apqarí. Múnzúmañ shúgó á áhaapqune áné thíkqó ma álé thiñ aagú. Ágádíló áné gushiña aagu tha walá mené mbá máre pperíñ. Abeení baró pqáára gadíé aagu.

Gadí baalá shúúnaga áñ buunáqí thá marthéqí. Mín mbá fíáné álú thá máre áné thíkqa dídíné ma álé gi pqimpqíl áné da ñinéqí áné thíña. Mín mbá kqóódá gadí are áné rootha didínéqí tha ñine pqáárogálá Abeeñí aagu. Áné shiñ kqaliga didine tha dqííñagi arrágigiíé á adágá shiñ áfúúro ñgóqí ñgó thíña.

Níñé dqááñí baró fúúro aagu thámáné thá míú tha awár u dááné gadíéqí tha áné thíña. Ma gadí álé thin aagu u ma álé sqékel amúhullé ma shaalá á Abeení shin áné thíkqo alú. Abeení dqukquoqí tha ñine pqáára gadíló thiñthiñ thá máre u gushííñané. Gadíló baró kqálá Abeeníéqí “tha walá ñgó buubúdqíñíá? Alí ñgó maabá pqááragé aagúnné tháñgámá” Áné máthí kqalígané “Mín shókqóñ lázim ñgó maada tha alkáda tha alkáda u algóóre tha algóóre.” Áné máthí kqaligane “tha walá ali mañgo adó thíñá” Abeení baró thíña aagu u fágádáqí tha añhédqéñindu walá pqishí. Abeení baró maadá guudúd tha maabíle ma pqishí

Giigí 1

Gárrathá garrá bellóthí áthíkqá thá ándí roothále mbá ma assé.

1. Abeení thíkqa dídíné ma álé gi pqimpqíl áné thíña
2. Aagu baalá shúggó bass ñinéñ dáálá Abeeñí ahaapqúnéqí
3. Abeení thíkqó áhaapquné ma alé thíñí aagú sqéqélí amúhulé ma shaalá
4. Gadi baalá ñinéñ kqálá Abeeníé tha thíñá tha walá ali ma ñgó.
5. Abeení mín mbá áhátháné shúniga máábá ma apqarí

Alyóm 2

Abeení u aañá gúdíné

Gárrathá garráthí ámóóthá dqokqothá ma daadólégú thá kataba

1. Náñ squlalá gadí baalá zíé thá Balogiganfoy? _____
2. Ndálo didíné fula aagu iñ tha awár? _____
3. Ndá kqákáqí tha alkáda tha alkáda? _____
4. Abeení ahaapqúné náñ thíkqané maálé gí dídine ? _____
5. Náñ gárráálá Abeení ahaapqúnathi? _____

Gárrathá garrá bellóthí áfútháthá dqokqothálégú tha roothá namu méré tháñ

1. Bubudqiña
2. Pqimpqíl
3. Ma apqarí
4. Awár
5. Goa

pqishi

Thámáthá íle gíñ gárra háthué máábá ágarrañí ákatabáthá tha alú ma

Addárs (8)

Giigí 3

Addór 2

Alyómy 3

Añ hédqéñi ndu
Añhédqéñindu

Buubúdqiñíá
Buu- búdqíñ íá

múnzú máñ
múnzúmáñ

Roothá squríñí giigí ma pqíshí tha alkqanúnákqedqe

I. Apqarí _____

A. Pqimpqíl _____

M. Arrágigíé _____

L. Akgííré _____

D. Alkáda _____

G. Añhédqéñ _____

E. Buubudqíña _____

Gárrathá garrá dqáfáré áthíqáthá roothá ma assé á ázzalathá.

1. Náñ máálá Abeení ?

I. Hulañ A. Bakogiganfóy M. apqarí L. i u m

2. Ndá dáágalá pqimpqíl ?

I. Ahanpquíné A. Niñe dqááñí M. Gadi L. Abeení

3. Ndá buunáqí thá márhéqí ?

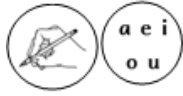
I. Abeení A. Gadí baalá M. Maré holoñoníñ

4. Ndá thara ahaapqúné gushíñá ?

I. Abeení A. Gadí M. Maré holóníñ

5. Náñ thíñá gádíbaálá? I. Aagu A. amúhullé M. Aagu uamúhullé

Alyóm 4

Roothá galuqí muusqá

1. Áñ baalá shúúnaga Gadi
2. zíé baalámáñ Gadi Balogiganfóy thá
3. baró maadá Abeení guugúd
4. mené ma aagu thiñlá
5. Á pqaada dqííñagí ñgó

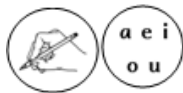
Roothaqĩ ahulua tha mbá namuné tháñle mbá holí thá “I” hutha mbá zíqíle thá “A” hu

“I”

1. Arrágigié
2. Gadi
3. Wássala
4. Ma añhédqéñ
5. Ammá

“A”

- i. Fia alú
- a. Apqarí
- m. Are mbágííshué
- l. Daadí
- d. Goa

Roothá fédqí muusqa

1. Abeení buunáqí thaayúéqí . áné kqaliné ahaapqúnéqí tha walá ñine fédqí jíñmáñ. Abeení baró pqíísháqí thá maabíle u adaqí gía shúlí tha aburámú

Assabákqedqéqí ñine ahátháqí gía amahágú mارة ahapqúné múúsa Abdu mahámmad u maré thíkqa fuuda.

Addárs 10

Addór 2

Alyóm

Giigí (5)

Iyú mootha 5

Gárráthá garra á thíqáthá gíñ kqaligalá tha algóóre tha algóóre u
alkáda tha alkáda mbá zíé tha alyóm 1 álú

Rootha fuufúth

I. Arrágfígíé = _____

A. Apqarí = _____

B. M. Ammá = _____

C. L. Gadí = _____

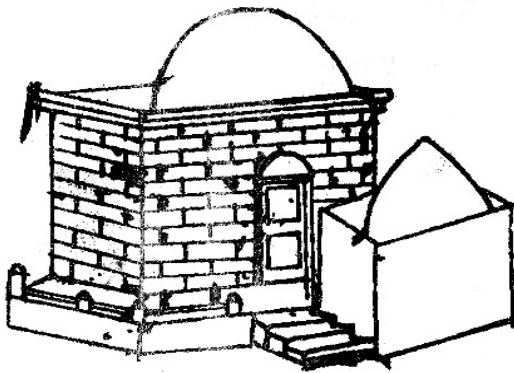
D. D. Daadí = _____

E. E. Buubúdqíñí = _____

Gíñ katabílá tha álú ma álé gárra máábá ágarrañi shambá zíiné ma
pqishí

Addór Taláta (3)
Addárs Hitáshar (11)

Aañá áttaqarihúgú mbá ádaarañkqá

Alyóm 1 **Aañá áttaqarihúgú mbá ádaarañkqá**

The adáaráñkqayú mbá zígá añ aañá áttaqarihúgú holí mbá gía ágúrí dqáfaráqí. mín tha mbá holíyúgú thá Ítobíayú zííqí mbá gía ágúrí thá Benishañgúl mbá zúúrala shókqóñ mín thá máréeyú mbá zúúralágú másal Bel-shangurú mbá thá Balashañgúl, shúlí álkqaanunú mbá Asheh-Hojele mbá zííqí tha Asósa, Almásjída dqááñi zúúralá mbá zííqí thá Tóngo thá yámasará, shúlí alhakumó mba Dajjasmáj Mahámmad Banju mbá zííqí thá Gúba, shúlí álhakuumó mbá Ashéh Hojele mbá zííqí tha Adis Ábaba mbá ma shúli athathapq (alqámára) mbá thikquqí thá Gulallé, shúlí alhakuumó mbá mílílík mbá thíkquqí tha Adís Ábaba tha Antqótqó, shúlí álhakumó mbá thikquqí tha Amára mbá sqúllá tha Lalíbála, shúlí áttaqarihú mbá sqúllá tha Aksúm mbá thíkquqí thá Tikráy u aañá áttaqarihú mbá zúúralá mbá thá Oromía mbá sqúllá tha sofa úmar. Masharma mbálogú holígú fish múnngúnuñ mbá sqúllá sha Andanók thá Mange wóradáyú mbá zúúralágú na aañá áttaqarihu. Míthil mbá ma halagá shiñ azoolá thá gúúle mbá thíkqu thá kúrmuk, fíri afafata mbá thikquqí thá Balogiganfóy mbá íthigí algíráyáqi, firi afaafatá mbá thikquqí tha Asósá aañá sqúllá añ thá Belgoozó u fíri baadqí mbá thíkquqí tha Asósa warádáyú aañá sqúllá añ tha Fúúfúr u hológú mañgúnuñ aañíñgúnúñ mbá walá squlóláhugú thálé mbá fédqí iithamthámgu thá albál. Ashan aañá áttaqarihúgú áthikqiñ adâr shímbilá dqaañi lázím añ thámaqígú tha albál bakqá hárabíne giñmañ thá ndú ná dqukqágú.

Giigí 1

- 1 .Ndá gía áttaqariháñkqagú? 2. Ndá gía shúlí álhakuumó thá Adís Ábaba thá Gulallé? 3. Thá garráléyú wane thikqu álmásjída zúúralá? 4. Shúlí álhakuumó mbá Mililík wáne thá añ thikquné? Almadíná sqúllá shaíné thíkquuné thayú. 5. Kqéerá thá aañá áttaqarihú hugú mbá ma halagá u aañá thíkqu maré? 6. Náñ ma áañá áttaqarihúgú adáaréqí? U tha bakqá dqúqíné ndugú ná shábbaha thá áñgiá?

Addárs 12

Addór 3

Alyóm 2

Giigí 2

Aañá áttaqarihúgú mbá ádaarañkqá

Gárrathá garrálé áthíqáthá u á móóthá dqokqothá áañá áttaqarihúgú na aañá thikqu märe thá kataba.

1. Agúrí gámmugú holí thá garráléyú mbá gídí aañá áttaqarihú u wane thá añ zíí märe?
2. Thá Benishangúl añ kámmu zíí aañá áttatqarihúgú? Kqééráthá hugú?
3. Bélgoozó ándí warádá thikqunné thayú?
4. Náñ sqúllá aañá áttaqarihú mbá thíkqu thá oromía?
5. Náñ sqúllá aañá áttaqarihú mbá thikqú thá Dijiráy?

Garrá walá maaqí kqoodá na alqaalamátí roothó

Gídí hatháñ zááshéqí tha assúúgú hatháñ músa. Áné kqallágéqí á múúsa tha adó añ shibila abbáé shíñir mia mísqé tha áné zeqiña. Mín mbá shibílna gillogú áné máthóna thaayúéqí ma hatháñ álé máthóóqí thá thoñorú áné haalá múúsa shíñir gundi ma zííqí gundi kquluñ tha shiníralo walá ma addabá ná áhátháqí ná fintqíñáqí. Máálé fintqiñí ná lufalá múúsa thiri ná kqúúlá búa shambá fíóna alú thaayú ne faralá háthááñé shímíñ abbá tha shíñir gundí haahó gundi kquluñ walá pqishí.

Áné máthí kqalné háthááñé thá añ tháma albál lé múnzúmañ tha ma maabí shibilo giñ buushúmañ bakqá íthigiñaneqí gabul áné mazuqí thá maabíle

I. Rootha fufúth tha roothá mbá namunétháñle

Másal: ma agúr —————→ ma alú

1. Almasjid
2. Athathapq
3. Roothá dqafáre
4. Mbá thikquqí
5. Mashakqala

II. Dqokqothá mothilá mbá ma assé assé u mbá ma busqáñ busqáñ

1. Fíri afaafaña mbá zúúralá thikquqí thá Dóngó.
2. Aañá zúúralá mbá sqúllá sóf úmar alqikqilímá Benishangúl ñinéñ thikquné thayú.
3. Fíri baadqí mbá halihú tha Asósá thá fúúfúr bás ñinéñ thikquné.
4. Aañá sqúllá Aksúm mbá zúúralá thikquqí tha alqikqilím Tigráiyú.
5. Mín thá Benishangúl ashéh Hójale Alhasan bás ñinéñ gíída attaqaríh.

Alyóm 4

Giigí 4

I. Roothaqi ahulua thámbá dqafaruná tháñlé mbá zíqí thá “I” hu thambá zíqíle thá “A” hule

“I”	“A”
1. Ma halagá	I. Madilá
2. Mbá tqokqolo	A. Sqakqare
3. Shóllá	M. ma giigí
4. Mbá shaarí	L. mbá gabulú
5. Azoola	D mbá zíqí

II. Aañá dqeñéthíyu iyú ahora

1. Shúlí álhakumó mbá Mililík tha _____ ñinéñ thikquné.
2. Maabá squllá _____ ñinéñ gíídá shúlí álkqaanunú thá Gúba.
3. Azoolá sqúllá tha gúúlé thá _____ waradayú ñinéñ thikquné.
4. Aañá zúúralá ma thíkquqígú tha adáárú hasqúli adáaré _____.
5. Shúlí attaqaríhú mbá sqúllá _____ thíkquqí thá amááeá.
6. Thá Tóngó _____ zíqí mbá zúúrará

Addárs 15

Addór 3

Alyóm 5

Iyú mootha

Giigí 5

I. Geerathá roothálégú ma katabá thá bulúeqí mbá ma agaluágú háthú muusqathá thá kataba.

1. Mbá zúúralá mililík shúlí alhakúmo mbá thá lalíbala.
2. Hójale shúli gíida tha Adis abába.
3. Thikquqí bélé shangurú warádayú thá mange.

II. Rootha dimma tha alqalámá alkqáánúná roothó

Másal: zúúraláyá?

1. Aaná zúúralágú mbá áttaqarihú Lalibala bele shanguru sof umar u firi afafaña
2. Mahamad Bánjo wáané gíidáné añ
3. Shúlí álhakumó sqawarí míllañ

III. Rootha amufúa / iiqahulua thambá namunátháñlé

“T”

1. Shéh Hój1ele
2. Dajasmaj mahammad Bánju
3. Mililik
4. Sof umar

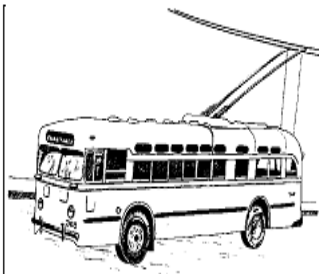
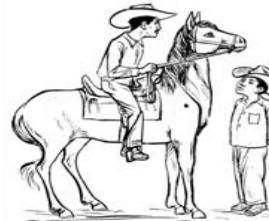
“A”

- I. Gúba
- A. Addis ábaba
- M. Orómia
- L. Benishangúl

Akqusqo Holóñóniñ

Gíñ zaauláthi tháñ

Assúra Gíñ zaauláthi tháñ mbá gárrá zíí thá buluégí thá gundi 21 alú

Gíñ zaauláthi tháñ

Tha adáárañkqayú mbá zígá añ gíñ zaauláthi tháñ hóríañ mílañ na alqainát márez. mĩñ thá márezú kiliñ kásamilágú aleñ taláta mbá thá fírú, mbá thá sqakqa alú u mbá shoorú.

Attaláta alqainátí márez mbálógu mathí gázamigú fish tha mbá ázzamaanú u mbá ázzamanú. Mbá ázzamaanú maaaañ ile u bíbiriñi tha azzám áánákqedqe. Mbá zígá añ shiñ hássa mbá ázzamanú mathí kásamilá tha mbá bírí u mbá walá bírí.

Ashan shugó gíñ zaauláthi tháñ mbá mábá shooru bírí gori mbá sqakq alú mílañ u mbá sqakqalú shiñ bírí gori mbá fírú mín thá márezú addirimbíl, alkqátqar, baajaj almótar holígú múnghúnúñ.

Gíñ zaauláthi tháñ mbá thá sqakqa alú mathí mbá álqaadógú holí míthil atqiára, alligóftor, arrúzia u mathí holígú múnghúnúñ. Mbá fírú shiñ holí míthil kqurfé, almúrkab, bañgulú (kqurfé biiló), assafiná uholígú múnghúnúñ.

Gíñ zaauláthi tháñ mbá sqakqa alú mathí kásami ale mohólañ mbálogú mbá álqaadó u mbá ázzamanú mbá álqaadógú holí míthil shiñiri, murthá, albákqal u holígú múnghúnúñ. Gíne alqaadó mbá háálá gundí ñiné hahállá gundi gábul á álqaris (maabá hadqí) laakín hássa tha adaqí ma dqukqí lázim ála thámaqí tha albál tha bakqá dqukqíne hógú.

Giigí 1**I. Dqokqothá mothílá thandu mín thá garrayú**

1. Kqééráthá hu na alqaynatí gíñ zaaulátháñthí.
2. Assafína gíñ sááfarlátháñ tha _____ ñinéñ maané.
3. Kqérshútha hu na gíñ buushú mbá sááfarlá tháñ
4. Min gíñ sááfarlá tháñgú mbá ma gasamágú aleñ taláta andí mbá bírí mílláñ?
5. Náñ shábaha hathúeqí sha dqukquthin gíñ zaaulátháñthí mbá alqaadó? Shára hathá

I. Dqokqothá móthilá thá azzala

1. Gíñ zaauláthitháñ gásamlá aleñ _____
I. Itinén A. arbbaqa M. taláta
2. Mín gíñ zaauláthitháñgu mbálé ándí mbá zííqí gúdúr
I. mule le A. bañgulú M. shíñír L. murthá
3. Ázzalathá roothálégú mbá mathamthám ma pqishí
I. Shiñír – thá firu A. assafína- thá sqakqaalú M. arrúsia – thá
shoorú L.walá zííqí
4. Mín thá gíñ sááfar lé léyú tháñgú ándí mbá azzamaanú .
I. Albákqal A. attrimbíl M. atqááyra
5. Gíñ azzámaanú gásamlá thambá _____
I. mbá bírí A. mbá buní M. I U A L. walá zííqí

Giigí 3

II. Dokqothá mothílá mín thá garrayú mbá ma assé assé u mbá ma busqáñ
busqáñ

1. Saafara tha attirimbííl ná gasí shilangi alu
2. Saafara thá gíñ firu bírí gorí mbá thá shoorú.
3. Baajaj gíñ adí thá sqakqalú u bañgulú thá rumbúñú
4. Maabí gabulú gíñ zazañuga máréthi thá gíñ buushú shá giné azzamanú walá zizíñí.

Alyóm3

Giigí 4

① I. Dqokqothá móthíla shambá zíné thá almásalú

Másal : Adí → adaqí

1. Buní _____
2. Safari _____
3. Badqí _____
4. Sqikqí _____
5. Hoshalí _____

② II. Dqokqothá móthíla shambá zíné thá almásalú

Másal = sqúlí → squlaqí → adísqúlí

1. Shílí _____	_____
2. Gashí _____	_____
3. Bidí _____	_____
4. Méri _____	_____
5. Múshí _____	_____

III. Rootha squruñí giigí

Másal: atqááyra = atqááyra gíñ ádí thá shoorú ñinéñ maané

1. Alqááda
2. Safara
3. Attirimbí
4. Kqurfé
5. bíré

Alyóm 4

Giigí 5

I. Dqokqothá móthílá thá roothá ma daado thá aañá dqeñéthíyuyú.

Gásamlá,	Bírí	bu	Hábítháñ	mulele
----------	------	----	----------	--------

1. Giñ sááfarlátháñ _____ aléñ taláta.
2. Aligóftor gádarí áné ada _____.
3. Gíñ saafaríñlá tháñ gábul adí dqukqí _____.
4. Atqáyra _____ mílláñ gori kqurfe
5. _____ gíñé alqaadó mbá sááfarlátháñ ñinéñ maané.

II. Rootha fufúth thambá shabahunátháñle

1. Mbá tqokqoló
2. Mbá azzámaanú
3. Arruzia
4. Ma hólañ
5. Gíñ zazañulá thitháñ
6. Gagal
7. Kqusquqi
8. Radqáshé

I. Rootháqí ahulua tha mbá dqafarunátháñlé mbá zííqí thá “I” hu thambá zííqíle thá “A”hu

Másal shímbil → hawangi

“I”	“A”
1. Thá shooru	i. hu shuriña
ii. Maayu	a. thá sqakqaalú
iii. Gundi	m. dqeñethíyu
iv. Adidíñ	l. bishaare

I. Dqokqothá móthílá thá aañá dqeñethíyuyú

1. Alqainátí gíñ sasafariñlátha _____.
2. Gábur gábul gíñ buushú mamañ ilé mbá safari látháñ _____ mmaané.
3. Min gíñ sááfarlá thá ñgú mbá _____ makqáálí.

II. Roothá ma iyu thothohuñuá muusqa thá roothá squríñíyú.

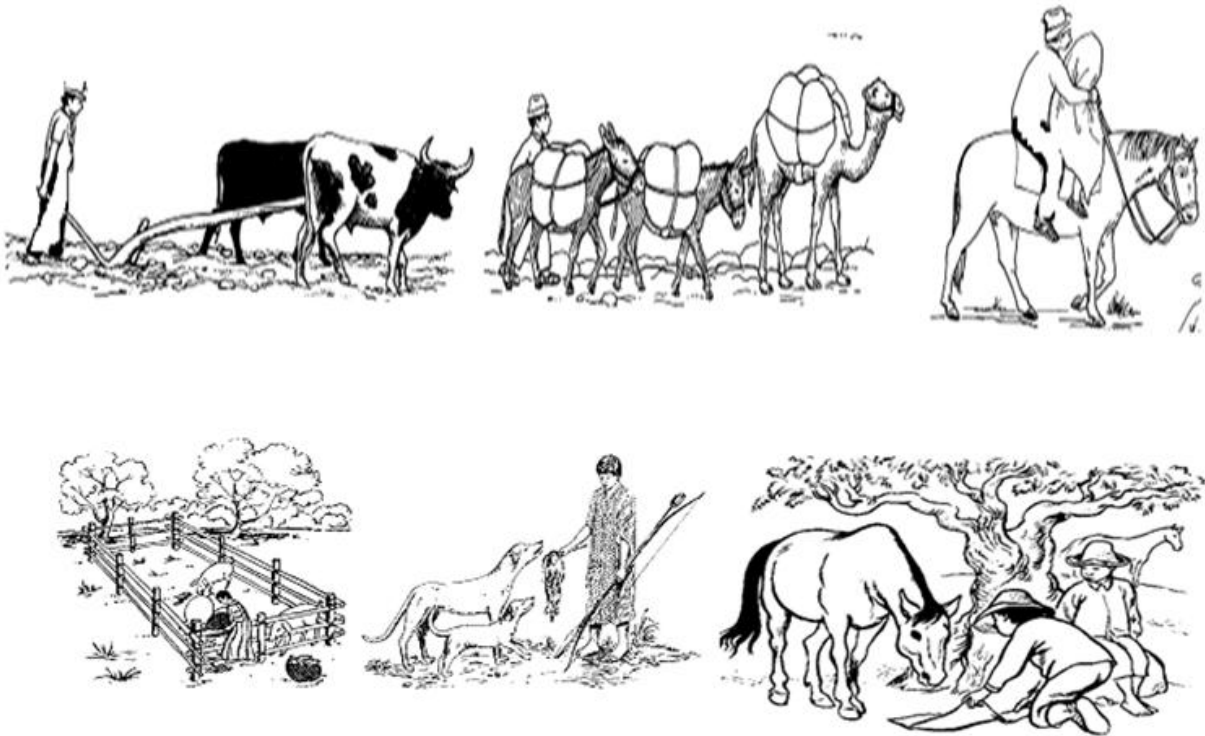
1. Thá sqisqía mín Bangulu ma gigí.
2. Gíñ buushú albákqal maané thayú.
3. Gorí bírí Bajáj attírimbííl.

Dqokqothá mothílá tha ndu

1. Nán dqafarú giné azzamaanu tháñ mbá saafariñlátháñ thambá azzama nulé?
2. Gíñ sááfarlátháñ walá ma zííthaqí nán sqíkqí tháqí?

Assúrá Gíñ buushú thaayu u alfáída máre mbá gárrá zííqí thá gundi 27 alú

Alyóm 1

Gíñ buushú thaayu u alfáida máre

Tha alqáálamú shókqóñ mbá zígá añ alqainátí gíñ búúshú thaayu horí añ míllañ, mín thá máreyú dqukqúnúñ thañ ñinéñ maané. Alfáida thaañú dqáñí mílañ mbá daané thá aañañkqayú mbá gorí gíñ buushú thaayú ñgúnañ.

Alfáida thaañú holí míthíl pqaalí, gaagú guura, alqasára (kqosh buusqa), ir, uqúñ oorí ñishíla, shafa, u hórí añ mílañ mbá walá ma ahú aqusqúl.

Mín tha alfáida da thááñúyú kqílíñ mbá gori mbá ginéñgunuñú kqosh buusqa tha alqazáara ñineñ maané. U kqosh buusqa tha alqazáara thá Benishangúl bass ñinéñ zíné tha ádaarañkqayú . Tha mbalé álú bakqí hátháñ thá añ kqala tha Benushañgúl thara hut tha assakqáafá adidíñúyú tharthéqí mín tha adáará thuthoyú ñinéñ áhihiñláne. Laakin maabí thá Benishangúl thiñthíníñ kqoosha álqazaarógú mbá bísqí méré thá thañ. Kqoosha álqazaaró ma ile u ma kqáali gori mbááshirgó.

Tha mbalé álú gíñ gori áshiriga alqazáara tháñ basstha áhuhikqosh tha addogígayú mílañ ma dqáñí ma gori mbá álqazaaró. Lakin kqoosha álqazaaró mbá sqúllá tha zeedalwálad (alqazáarayú sqabi mílañ, ma kyqáali u ma addáwa.

Tha alqazáara ashirgá álqaadó ñinéñ maané walá gádarí áné goora ashirga mbá ázzamanú thá biira, laakín tha ma ile u gidi alfaitá dqáñí álá thámaqi tha albál tha durra maabí ma maaba gíidqáqí assáqá búsqíláné tháñ thá hábíthañ múfi maabí na thabá u fédqí thaañá bádqiqí u mbá ma miskin.

Thañ ma shilaqí u assáqá fúthíláné doño tha ma boñgón á máábi dqóñondí bass méré liisqaqi gorón bakqá bákqíláné geedíé méré liisqaqi.

Giigí 1

- I. Dqokqothá móthíla thandu mín thá garrayú
 1. Náñ maa álfáida thikqíla tháñ thigú?
 2. Wane thithíkqiñ máábíñkqá kqosh gábul?
 3. Mín alfáida daa tháñ ándí mbá gorí?
 4. Gíñ gabulú mbá busqíla kqoshí tháñ náñ sqúláné?
 5. Náñ kqalgalá sha gíñ buushú thaayú? U náñ daa méré na alfáida?

Alyóm 2

Giigí 2

I. Roothá squriñí giigí thá roothá madadó

Másal: thaarthéqí = Benishangúl adaqí thaarthéqí

1. Kqosh
2. Alfáida
3. Alqazáára
4. Makqááli
5. Adâr
6. uqúñ

II. Rootha móthilá thambá shabbahahaunétháñle

Másal : holí $\longrightarrow$ zíqígú

1. Boñgón
2. Gorróón
3. Shóqgón
4. Alfáida
5. maadara

III. Roothá muusqilá tha alkaanúná roothó

1. Kqooshá álqazaaró ma kqááli mílláñ
2. Alfáidá thaañú alazára pqaalá u gaagú guura mmane
3. Wane thíkqu álazara
4. Geedí míhilé méré gárre
5. Gíñ sqúllá tha ashirgá ázzamaanú madí háthúa

I. Dqokqothá móthilá mbá ma assé assé u mbá ma busqáñ busqáñ

1. Thañ pqaala u uqúñ bás ñinéñ daané na alfáida
2. Heesha úa ñinéñ búsqílá thá alazáarayú ñine dqukqúnúñ
3. Gábul gábul adáarañkqa na Itóbia mín thuutha ñinéñ thíithikqíñ maré kqosh. Laakín Benishangúl bas ñinéñ giigídíñ alqazara mbá buubusqiné kqosh tháñ bás.
4. Maabá ázarí ma gíidqaqí ma álé múli heeshayú (ma álé búsqí) walá gí gíñmañ
5. Ashirgá áhuhikqosh mandáñ

II. Dqokqothá azalgalá mootha mbá adínétháñ

1. Mín tha gilláyúgú andí m,bá ziiqi gúdur?
Úa A. kqosh M. hazízí L. walá zííqí
2. Náñ dqoshígalá tháñ are ma álé búsqí
I. Sha fiiqí A. sha íshíqí M. Bakqa bírné
3. Sha bakqá múfí maabí alqazara na thabá ma maba alé mulí heeshayú náñ giilá?
I. alé thá ma albáála A. bakqa gidqilá M. kqíllíñ moothá ñinéñ maané
4. Mín thá gíñ buushúléyú ándí mbá zííqí gúdur?
I. gali A. murthá M. shiñír L. an thamañ

- I. Roothaqi ahulua thambá dqafarunátháñle mbá zííqí thá “I” hu thambá ziiqilé tha “A” hule

“I”

“A”

1. Fufúth	i. Pqishagañ
2. Halihú	a. fíggáné/ dábúsháné
b. Shunañgañ	m. márshí
c. Añgundi maada	l .dqoosha
d. Múfáné	d. dqáñíyu
e. Ma gundí	j. musha hu/dqukqahú
f. Yakqodqí	h. tha arthéqí
g. Sqísqirí	k. añgundi shoshól

II. Aañiyú dqñethiñí ahora

1. Kqosh buusqa tha alazáará tha _____ bás ñinéñ zííné.
2. Mín thá kqooshá alqazaaróyú kqooshá sqúllá sha _____ ñiné ma kqáálí míllañ.
3. Itóbía gábul gábul min adáára _____ ñinéñ thithíqine kqosh.
4. Thaañá fiiqí assáqá mbá busqiné lázim ale _____ are.
5. Heesha _____ ma kqááli míllañ.

I. Dqokqothá mothíla min thá garrayú

1. Kqérathá alfáidá mbá da gíñ buushu hugú
2. Nañ madíhathú mbá busqílá ma kqosh?
3. Min gíñ búsqílágú ma kqósh ma Sharma kqósh náñ mathí thíkqiña?

II. Roothá squriñí musqílá sha áné da almáqana

1. Áli thá ñázzara dgoosha doño sha ané
2. Kaltúm adóóqí didíne pqaadá
3. Belé shúli sqawari magiigí tha

III. Dqokothá ahululáqi thambá shabahauné tháñle

1. Hisqíkq	i. badqí
h. Attrimbíl	a. .alqarbía
i. Sqísqirí	m. eeshé
j. Guthí	l. mímirí (kqosqorí)
k. Squkqúliñí	d. geedí

Addór Síttá

Addárs Síttá u Ishirin (26)

Assúrá Alkqádarú u gíñ hásqúlíné maabí thaalúeqí mbá gárrá zíí thá gundi 33 alú

Alyóm 1 Alkqádar u gíñ hásqúiné maabí thaalúeqí

Alkqádar gíñ sqikqí maabí thaalúeqí mashóliné gundí ñinéñ maané. Alkqádar walá gíñ sqíkqí maabíeqí thá thoñorindu dqukqúnúñ u walá gíñ gádari máábá ñinéñ maanéthane fágada. Alkqádar máthí kásamí ale holoñoñíñ mbá ma halagá u mbá gír géedí famiilu thá boolí máre ma madí mǎré gundí u ma shólí mǎré gundí. Alkqádará ma halagá u mbá walá ma halagá wǎlla mbá gíí fámílí thá boolímǎré walá gádarilá ála kqala tha kqílíñ ñinéñ shúní. Alkqádar zííqí mbá pqiihí u mbá shúúní.

Alkqádar dqǎní na alqainátíkqedqe mílañ. Míñ thá mǎréyú holí míthíl mú daara, addírimbil lakqasha u iqharsqa, ró shapqutha u holígú muuññgúnuñ. Thá aañáñkaayú mathí dqǎní na gíñ gádari áné tháma maabí are tha alkqádar. Thá gíñ zííqíyú tháaañú mbá hásqúli alkqádar mbá fédqí hu muusqa tha bakqá wǎssaline géedí bílothe tha dǘrra mǎré u tha hasqúli mǎré are thá mushe. Míñ thá gíloyúgú gíñ pqílíndu, mbá ma mú, gíñ baadqí, addáwá ma assímu ála pqúlá geedíeqí tha bakqá íli mǎré thá thoñor are tha mǎré hársqí gíñmañqí.

Alkqádar walá gádar ndímílí tha áné pqaara are mbá shúúní. Laakín gádarilá ála nággasa alú na sqiisqikqákqedqe. Míthil núú daara, gíñ pqílíñdu gádarilá ála dǎmá u ála tháma aañá pqishí añ tha gádari áné mǎré maabíndú u áné kqíthé alhílla ndu, Geedí biiló ála ppqúlágagú thá gíñ pqílíndu Míthil gisqé, hangír, ber, almusmǎr bakqá múliñ mǎréneqí tháába thá kqithí mǎré thábá u dǘrra mǎré. Míthil mbá zíóné thá garraayú maadara alkqádrá ma halagá holí míthíl fíri hasqula, ró shapqutha u toli múññgúnuñ.

Alkqádará ma giigí tháábá gadaaruqí ála nággasa álu u álé pqaara áre . Alkqádará gii géedí famiilu gadruqi ála pqaara are u ála nággasalú míthil alkqádará mbá álqarbió aqiilí thá thoñorú u holí múññgúnuñ. Ashan shúgó assáqa zaáña thá thoñorú añ tháma albál.

Giigí 1

- I. Roothá squriñí giigí thá roothá ma dado míñ tha garrayú.
 1. Alkqádar
 2. Mú
 3. Nággasa
 4. Thá thoñorú
 5. Albál
 6. Pqílíndú

Giigi 2

- I. Dqokqothá móthilá mbá ma assé assé u mbá ma busqáñ busqáñ
 1. Alkqádará adí sqikqí maabéqí thárihóléné maada
 2. Alkqádará sqíkqí kqíllíñ maabíéqí mbá shúúní mmaané
 3. Sha álé ílálá ma maabí álé zááqí thá thoñorú pqishí walá mayú gíñmáñ
 4. Mû daara alkqádará ma halagá ñinéñ mmaané
 5. Addáwa álú abana geedí biiloéqí pqishí
 6. Alkqádara walá mahalagá gadarlá álé nágasa na sqísqíkqakqedqé
- II. Rootha fufúth thambá dqafarunátháñle mbá zízí tha “T” hu thambá zííqilé thá “A” hule

“T”	“A”
1. Ma halaga	i. Bebé
2. Hasqúlá	a. Thathápq
b. Pqaara	m. masqí
c. didíriñí	l. ma gígí
d. kqeeda	d. gamúlí
e. shuríñí	j. dqoñóshí
f. nagasa	h. dado
g. barañ	k. babákq

I. Dqokqothá móthílá thá azala

I. míñ tha mbágú andí mbá ma alkqádará ma halagá?

1. Mû daara A. attirimbíl lakqasha M. rô sharputha L. sqisqikq míñ thá sqísqí aalú

2. Mín tha alkqádaráléyúgú ándí mbá gádarñá tháñ nágasa alú?

I. firi hasqula A. shúli alú daara M. mû daara L. kqíllíñ mamootha

3. Náñ kqaligalá sha gíñ pqílíndú?

I. gíñ sqadí A. gíñ shúkqí M. gíñ kqíthí L. kqíllíñ ma mootha

4. Alkqádar gásami aleñ kámmu?

I. añ holóñoníñ A. añtaláta M. añ árbaqa

II. Roothá áhululáqí thambá shaba haunétháñlé

1. Lakqashé

I. Almédááñ

2. Gur

a. fíalú

3. Thoñor

m. galábé

4. Muusqa

l. gagal

5. Wózalé

d. pqilíndu

6. Zeeqíña

j. rabba

7. Sqefethíndu

h. hu limma

8. Iharsqiña

k. bekqesqiña

I. Dqokqothá mothilágú shambá zíiné tha almásalú

Másál uqúñ ma kqalagalá kqokól amúhulé shiñ álé kqalagá sqekqela

1. Siliéqí ma máá kqikqíth amúhuléyéqí _____
 2. Zigíéqí ma máá fuudaqí munzuéqi shiñ _____
 3. Kqálmé ma maa mia bale`qí thañ baléqishíñ _____
 4. Gali bala ma maa agirru mísqé Geédié shiñ _____
 5. Masqi baalá ma máá niñé dqaáníyéqí _____
- shiñ maabá dqááñiéqí

II. Akqithó roothó alú ahuha mbá tháí u mbá lafíálu

Másal : Thá buli ndu Tha mbá tháí mmaané
ndú mbá lafí alú mmané

1. Sqikqaqí
2. Thiñathá
3. Maalú
4. Mbáhaalí
5. Na ílé kqedqe
6. Gadíñkqa
7. naileyú

I. Dqokqotha móthilá mín thá garrayú

1. Alkqádar gásami añ kámmu?
2. Min alkádará adí thá fámiilí kqerishúthahugú mbá madi háthú?
3. Gíñ pqílíndugú nāñ thámgaláné aañá walá thíkqine geedí? Roothutháqi tha alú.

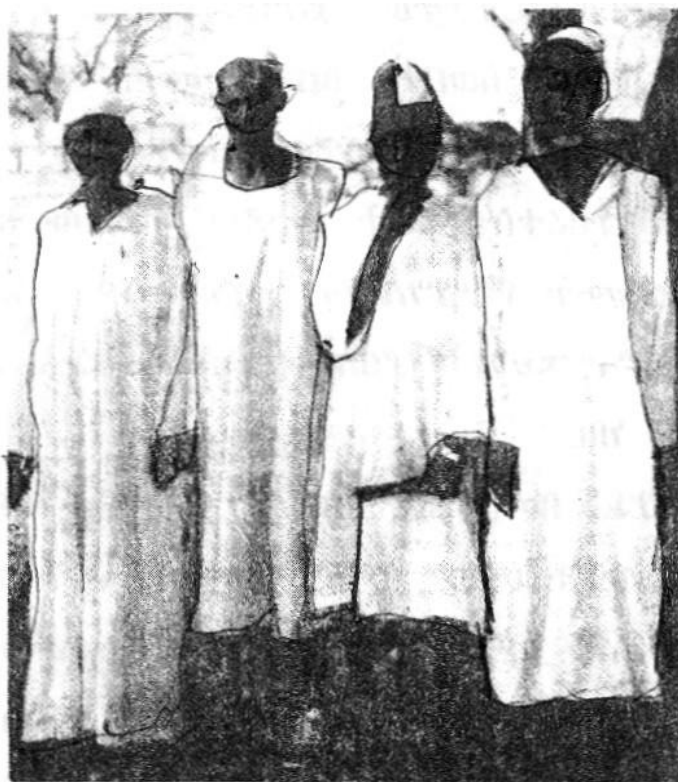
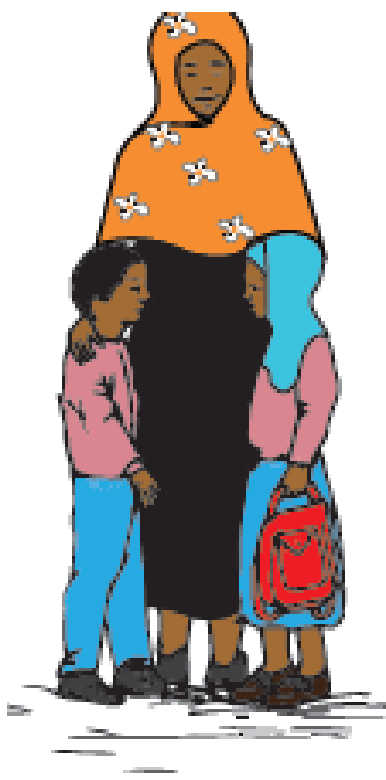
II. Rootha ahora thá aañá dqeñethíyuyú

1. Shólne	i. gashóqí
ii. Madihú	a. Thá munsúyú
b. Thá bíthañ	m. badqí
c. Adóqí	l. búluñ
d. Múshaqí	d. sholi hú
e. Duumú	j. madine

III. Roothaqi ahulua thambá dqafaruná tháñlé

1. Almahajúb Laañá _____ ma álé ílí thá thoñorú
2. Gíñ pqilíndu walá ma thámagalá albáál _____ maabí
3. Mía Jááfar fia _____ dqááni mbá bide yooma assábit.

Assúrá Niińishá álqaadó u na alú dqiińa mbá gárrá bulu gundi 39

Alyóm 1

Ñiñishá álqaadó u na alú dqiiña

Thá Ítóbiayú alqikqaalím holí tísaqa u áyu íkqilím maaíyú ñiñishá álqaadó mbá dqafaruqí. Mín thá máréyú dqukqúnúñ Benishañgúl ñinéñ maané. Benishañgúl gídí ñiñishá álqaadó mbá ñishilá assáqáá dqafaruqí thá aañáñkqayú. Maabí thá Benishañgúl gídí ñiñishá álqaadó mbá ñishí maré assáqá mbá hahadqú, mbá álqiidú u adimíláñ.

Ñiñish thá Benishangúl kásami aleñ mohóloñ. Ñiñisha álqaadó mbá máábí fáále u mbá máábí míhíle. Mín tha mbáléyú kqílíñ mbá míhú ñinéñ hórí añ mílláñ na alqainátí. Mbá míhú zíqí mbá ma or mbá ma gíññishilá sqawaréqí thá busqikqe alú míthil tha are gundi, tháábá u thá bua. Ñiñishá máabi fáále holí míthil aljallabía, attób alqimma, wasináshara, alkasaláwí u holí múñgúnuñ.

Mbá míhú shíñ mbá ma or zíqí míthil attób, ajjibbáa, alqiskarti, albulúsa, atqárha, almindil u holígú mbáñishilá sqawaréqí míthil biráshó, alhujúl, amanzí, assátaf u adí mílañ. Oorí mbá álqaadó ma ñishilá sqawarí ma ile u ábaní busqikqe alú ma pqishí. Mbá zígá añ oorí mbá álqaadó sqasqawaríñithí adaqí ma galuqí thá thá oorí maabí záoqíle mbá álqaada maré.

Mbá zígá añ shókqóñ thá aañáñkqayú míhi u musháñí holí mbá dqethoqígú mín tha alqikqilímáñgúnúñú mbá gídí ñiñishá álqaada maré mbá wala huluqí tha mbáñkqale. U mín thá máréyú fish holí mbá ñishí maré mbá pqúlíñ pqusqikqeqí ma shúní. Roothálégú shíñ mín mbá hoshaline máabiñkqá tháñgú mbá dqoñondi shúní marthéqí u hibí maré tha bakqá múdqine géedi maré tha shúní u dqúkquthiñ alqáadá daarú ndu. Ashan shúgo ñiñishá álqaadó walá maabí dqoñondí bass ñinéñdqíñne alú lé geedí, boñgór, mushání u maabí kqíllíñ mbá aañú dqíñne alú. Thambalé alú boñgorí u musháñí mare gádarí maré ámasqa ñiñishá álqaadó maré alú.

Giigí 1**Dqokqothá móthíla thandu mín thá garrayú**

1. Maabí thá Benishúl gidi ñiñishá maré mbá álqaadó mbá ñishi maré yoomá alqíid. Kqérishúthahuhúgú
2. Tha alqáadá Benishangúlúyú maabá hadqí alyómá albooshó nán squllá oorá ñishinégu? Kqéerathahu
3. Tha alqáadáyú Kqérshútha hu na gíñ ñishilágú sqawaréqí.
4. Nán pqiliga máabi dqoñondi oorí ñishi maabiñgúnúñqí mbá madithiñ busqikqeqi
5. Amanzí thá Akqitho alú busqikqethú wáánégú ñishiláne kqerishutha hugú.

Alyóm 2

Giigí 2

I. Aañá dqeñethíyu ahora thá roothá ma daadólégú holí thá azzundúkqu.

alqááda	amanzi	Oorí
alqarís	alqimâm	alqímma

1. _____ sqawara ñinéñ ñishigaláne
2. Maabá giigalá albósh mbá hadqí squllá sha _____.
3. Maaabá ásallañí sqúlla sha _____.
4. _____ma dqííñalá alú kqíllíñá hollá walá dqukqíhú.
5. _____ maabí fáálé bás ñiné ñíshine.
6. _____ mbá mádiñ busqikqeqi wala ma ñíñíshá alqaadañkqá.

II. Roothaqí ahulua thombá shabahunátháñle mbá zííqí thá “I” hu thambá zíílé thá “A” hule

“I”

1. Pquláqí
2. Mbá gabulú
3. Sqawarí
4. Maabí fáálé
5. Birásho
6. Humuusqa
7. Nambaalá
8. Dqafaruqi

“A”

- I.gódqí
- a ithamthám tha albáál
- m. mádiñaqí
- l. mbá gosqí
- d. Fá
- e. mbá zamaanú
- j. assuwár/annihás/
- h. faru gundi

Giigí 3

I. Roothá squriñí giigí thá roothá ma daadó

1. Ñiñish
2. Assátaf
3. Benishangúl
4. Dqafaruqí
5. Holí
6. aljalabía

II. Dqokqothá móthilá shambá zíné tha almásalú

Mása:l maaba italé kqalagalá sha alarís

niñeqíshíñ álé kqalagá alárúsa

1. Thámunziyúeqí añ m,iilé addúkqushéqí shíñ _____
2. Róeqí fulé munzúeqí shíñ _____
3. Fírieqí kqulúñ thiñthiñeqí shiñ _____
4. Hoñhoñeqí hoora galiéqí shíñ _____
5. Misqeqí ísh shiñíreqí shíñ _____
6. Amúhuléqí skekqala tqukqeqí shíñ _____
7. Rabíthíeqí kqakqó uqúñeqí shíñ _____
8. Misqé shooruéqí badaqí muguéqí shíñ _____

I. Dqokqothá móthilá thá azzalá ma daâdó

1. Assuár tha námbalo ñishiláné?

I. Thá daño A. thá hu M. tháábá L. walá zííqí

2. Niishá ñishilá mbá mádiñ busqikqéqí náñ shúñ gané maabí dqoñondíéqí?

I. sha walá ma alqáádáñkqá A. shá múdqithá geedíukqá

M. IUA ma mootha L. walá ziiqí

3. Giné álqaadó mbá ádarú ndá dqíñnaalú ?

I. bongóri A. musháñi M. baráñí L. kqíllíñ mootha mmané

4. Mín thá gíñ ñishilaáyúgú ándí mbá ñishilá thá ile ?

I. alhátqum A. assuár M. assáqa L. walá zííqí

5. Mín thambáléyúgú ándí mbá zííqí gúdur?

I. almindíl A. attób M. alqiskáriti L. albirnítq

II. Dqokqothá móthîlá mbá ma assé assé u mbá ma busqáñ busqáñ

1. Alqáádá mbá áddarú mádiñ maabíqí na alkqomiá mbá maamaré?

2. Alqáádá thá ñiisha bás ñinéñ mádiñlánaqi

3. Oorí ñishilá tha alqáádáñkqayú mbá máábí fáálé u mbá mihú gorilla ma dqukqúnúñ.

4. Míhí gádarígú maré ñisha algaláláwi

5. Yooma alqíídá assaló ma maabí galuó tha mihilé walá kqali gíñmáñ tha alqáádá ñkqayú

I. Dqokqothá móthílá thambá zióné thá garrayú

1. Kqérishúthahú na ñiñishá álqaadó
2. Náñ pqíliga máábi dqóñondi geedí sha bakqá mudqi méré alqáádá máábímañ?
3. Geedí biiló walá ma thíkqo alqáádáñkqa alú ma dāmña pqishí shaañiné sqikqí maré?

II. Rootha iahula thambá dqafarunátháñle

“I”	“A”
1. Sqawara	i. Gosqiñí
2. Mbá gabulú	a. Mbá fuudí
3. Dqoñondí	m. musháñi
4. Mbá miilí	l. dogosha
5. boñgóri	d.mbá tqokqolo

III. aañá dqeñethíyu ahora

1. _____dqoshi mihí thaalú gabulá méré ñíisha attób.
2. _____maabí fáálé bás ñinéñ níshiné thaalú.
3. Tha alqáádá ñkqayú walá hatháñ _____mbá ñishilsá mbá mádiñ busqikqeqi

Assúra gárrá zíí thá gundi 46 mbá gárrá Gundi adamuó

Gundi damua

Gundi damua Giigí kqillíñeqí gídí alfáita mílañ. Gíñ kqalîgalá tha gundi adamua apqaadua thá Giigí álú ñineñ maané. Gundi damua gídí thoñorindú dqafaruqí m1ilañ. Míñ thá máréryú gádarí áné ma gundi adamua thá fuuda, tháábá, tha arráy thá thoñorindú dqafaruqí.

Mbálégú kqílíñ gíílá tha adáaráñkqayú thá thoñorindú dqafaruqí míthil tha amahá amuiyú, albóosha áshaayú (hafilataashááy) u holígú muñgúnuñ.

Gundi adamua pqishí mílañ tha hasqúli maaba are mandáñ másal ma maaba gíídó gíñ gori ñineqi ma gíagané amabá ma shuruoga máré thá gundi kqódí máréqi mandáñ. Ashan shúgo apqaadua wálla gundi adamua aaná zíí gíñ gori maabíqi pqishí mílañ tha pqadí.

Gundiadamua gidi bua dqafaruqí másal gundi adamuá róótha pqishiu gundi adamuá róótha shúni. Mín tha mbáléyúgú kqíllíñ gundi adamuá róótha pqíshí ñineñ gorí tha ádidiñ maabí u adár tharthéqí.

Gundi adamua hórí añ ná alqainátíkqedqe mín thá máréryú muñgúnuñ hórí añ na alqainátíkqedqe mín thá máréryú muñgónuñ holí míthil gundi adamuá máábí shúlindu dqúkqunuñ, mbá ahaapqundú, mbá áhilló mbá adaarú u holígú máñgúnuñ. Ashan shúgo kqiliñañkqa lázim áñ állama gundi adamuá pqiishí tha ádidiñ maabí tharthéqí u tha hasqúli goodqa maabíeqí.

Giigí 1

- I. Dqokqothá móthilá mín thá garrayú than du
 1. Gundi adamua alfáidá kqedqe náñbálo? Kqérishúthahú
 2. Kqérishú thahu thánámbálo dāmúlá gundigú?
 3. Gundi adamua aleñ gámu gásamláné?
 4. Ma maaba gíida gíñ gori ñine bishaare shá áné kqódaqi mandáñ náñ giigaláne?
 5. Adáár ma damuogalá gundí náñ giiné?

I. Roothaqí ahulua thambá namuná tháñle mbá zííqí tha “I” hu thambá zííqíle thá “A” hule.

“ I ”

1. Ashúkqul
2. Fuuda
3. Maabí
4. Holí
5. Dqafaruqí
6. Hósalé

“A”

- i. Zííqí
- a. Shimbil
- m. Farugundi
- l. giigí
- d. fíualú
- f. fámilí

I. Dqokqothá móthilá thá azzala

1. Mín thambaleyúgú ándí mbá zííqí gúdur?

I. Pqaada A. gundi adamua M. arráy daadó
L. kqillíñ mootha ñinéñ maané

2. _____ pqishí míllañ sha hasqúli maaba are mandáñ

I. Gundi afarua A. gundi adamua M. arráy

3. Gundi adamuá gidi bua _____

I. namuqí A. dqafaruqí M. dqukqúnúñ L. kqillíñ

4. Gundi adaua gíñ pqiishí éqí _____

I. Ádidiñí tharthéqí A. áthikqíñ annadíja M. ápqishua
L. kqillíñ mootha ñinéñ maané

5. Min thá gílláyúgú ándí walá mbá pqadílá maabátháñ

I. Shúli giigí A. pqaala M. añkqiira L. mootha walá zíqí

I. Roothá ma agaluá muusqa sha áné gia roothá squriñi ma pqishí.

Másal: 1. Amahá gídi mahammed népqaadáláñiné tháñ

Mahammed gídí amahá né pqaadáláñinétháñ

1. álénáfaqqítháñ mmaane fuuda mapqishí

= _____

2. Ábune gadi áné shibilo ájéná tha albuñ

= _____

3. Tha adaqi gadi alkúrayuéqí

= _____

4. Tha áné mia gaga Áhamad shibilo alú

= _____

5. Gíídó shibilóné máhadí albánbará

= _____

II. Roothá squriñi giigí thá roothá madaadólégú

Masal: Amahá —————→ Amabá pqishí sha hasqúli maaba are mandáñ

1. Gafa

2. Shimbil

3. Thutha

4. Adâr

5. Pqaada

6. Maabi

I. Dqokqotha mbá móthílá mbá ma assé álé kqala assé mbá ma busqáñ álé kqala busqáñ.

1. Gundi adamua gíñ pqiishíeqí atqábáqá pqiishí ñiné maané.
2. Apqaadua tha agudindu bás ñinéñ maané.
3. Thá thoñorindú dqafarúqí maabí gadari álé pqaadu.
4. Thá almadíínáyú asháqab pqaaduqígú míllañ thá amaháyú.
5. Maabí ma buurá alú thiñthiñé bás gundi damuanno.

II. Dqokqothá mbá móthílá shambá zíiné tha almásalú

Másal : buní bunbuniñí

1. tqorí
2. badqí
3. hushí
4. adí
5. beeqí
6. húshi
7. ñoní
8. gashí

I. Dqokqothá m,óthilá thá kataba mín thá garrayú

1. Nán kqaligala sha gundi adamua?
2. Kqer ishúthahu na alfáidá thíkqilá thá gundi adamuayú.
3. Shimbil walá ma náfaqálé thán ma pqíshí nán dúrrané maabí thán
4. Thá garra gárraóháthúyú garra akqithó kámmú zíine thayú?

II. Roothaqi ahulua thambá dqafarunáthálñle

“I”	“A”
1. Pqaada	í. Namuqí
2. Damdám	a. firi
3. Shimbil	m. dudúr
4. Dqafaruqí	l. hawanqi
5. Mû	e. babákq

III. Aañá dqeñethiñyú ahora

1. Gundi damua giigí kqíllíñéqí gidí alfáidá _____.
2. _____ shúúni walá ádidiñí thaartheqí.
3. _____ gádarño ñgó pqaala maaba thán né ada áné shíbilo gíñ fédqiné thán.

Mínzúmáñ shúgo beegú sqúllá tha dárwash ahátháqí mbá ma masq baalá áhulañ áné fia. Áné ádá áné dqóñósha thá sqísqia alú áné gíídqa ma álé maa máriñ añ tha alú mín mbá sqaraañ lé mbágúishú walá thíkqá gíñ thiñné.

Ma ñine álé dqóñóshí thá sqísqia alú abóogu sqúllá tha sheféth áné thíkqo alú áné kqalgá tha “Agudí dqááñi darwash añiné ñgó? Ñgó pqishíá? u náñ giiné thálé? Áné shíñkqaligalá dárwash tha “Ali máásqáqí u ali fiihulañ mín mbá sqaró añ lé shókqóñ walá ali thíkqá gíñ thiñlí walá ñgo pqadigiá?” Bakqíshú mbáló ali hássa ali fío hulañ né buunálí ná fíalí amare uná kqólolí na ali lémin daarolíqi thiri u ñgó ndá dqíñño tha pqeríñgane áné da ñgóqíqdá thálé” Áné shíñkqaliga darwash tha “Ali dqíñi maabá giidó thábá u ndá zííqí mbá goríñiné?.

Ma maré álé roothuqí shambálo mísqé baalá buunoqí shíñ dqóñóshé thá akqanda alú ma álé madí maréqí. Náqkali shaféth tha “Ali ñgó madi misqé baaláthíqí dqoñóshí hassa ñgó maadaqi ma fíalídoño u ma álé máthí kqóllí.” Áné kqaliga darwash sha gádariño na ñgó”.

Shéféth baró ahátháqí míitqaqí thá shoorúeqí áné má tha thó áné múfa mísqé baalá tha ashídda. Shéféth shuuroqí mín thá short ha áné múufa mísqé. Ma álé kqaliné tha áné múufa á mísqé báála áné shéhéraqí ásheféth áné lúfá tha akqanda alú á ákqanda áné shúúkqa na are u áné lúfá thiri.

Dárwash baró pqíishágáañ aháthaqi shuuráqí shíñ tha shab shab. shab lufa shéféth thaaalú ma álé kqalí tha alí ali roothó ñgóqí tha walá ali núliñ mámánáñílla gíñ daagé máábá giidó ñinéñ dqíñí tha áné fiogiqi thá hu. Ashan shúgó badqíá dá hatháñé máábá giidó bakqá ámasqiñaneqí tháñ u añ pqaada maabi thuriqí tháñ.

Giigí 1

Dqokqothá móthilá thandu

1. Náñ sqúllá beegú fía hulañ?
2. Náñ sqúllá beegú thíkqo dárwash ma álé dqóñóshi tha sqísqia alú?
3. Misqé baalá buunóqí madárwasháthá álé roothuqí maré sheféth waáne dqoñóshané?
4. Ndá kqálé sha áné fia misqé baaládaño sha áné kqóla?
5. Náñ gía asheféth ma álé kqalí sha ané múufa mísqé baalá?

Alyóm 2

Giigí 2

I. Aañá dqeñethíyu ahora thá roothá ma daadólégú

Míitqaqí
Dárwash

She fethéqí
shehéraqi

Akqanda

1. _____ shutha asheféthíqi na are
2. Sheféth _____ thá shoríyúeqí ná mathó sha áné múúfa misqé baala
3. Dárwash kqála _____ sha gádariñó
4. Misqé baalá _____ ma álé kqallá sha álé múúfa
5. _____ másqí baalá fíá húláñ.

I. Dqokqothá móthílá thá roothá ázallá mbá ma daadólégú

1. Náñ sqúllá beegú dqoñóshé thá sqísqía alú ma álé gidqí?

I. Sheféth A dárwash m. kqóro L. kqíllíñ ma mootha

2. Ndá kqálé sha nine fio amaré u ñkqóloné?

I. dárwash A kqóro M. sheféth L. walázííqí

3. maabá zííqí shañíné kqaligalá sha thúriqí

I. mbá kquuluoqí A. mbá hedqí M. mbábadqí

L. kqíllíñ mootha ñinéñ maané

4. misqé baalá dqoñósháqí thá sqísqía alú náñ gíane?

I. Fíalá A. mùsháqí M. badaqí

L. kqíllíñ mootha ñinéñ maané

**1. Roothaqi ahulua thambá shaba huná than lé mbá zííqí thá “I” hu
thambá zííqíle thá “A” hulé.**

“I”

“A”

1. Badaqí

i. Ziyundu

2. Shapqútha

a. Shúaqi

3. Gosqí

m. lía

4. Hedqí

l. baalá

5. Dqoosha

e. thúríqi

6. Másq

d. fifí

7. Damundu

j. niñé dqááñí

1. Roothá squriñí thá roothá ma daadólégú

1. Dárwash

2. Sheféth

3. Dqoñóshe

4. Badaqí

5. Múúfa

6. Fíané

7. Múshé

8. Míítqaqi

Alyóm 4

Giigí 4

I. Dqokqothá móthilá mbá ma assé Assé u mbá mabusqáñ busqáñ.

1. Ashídda walá pqishí sháñgó dímina míllañ shawalá madíyu
2. Dárwash shuunaga áñ sha ashéféth shutha gínéqi na are
3. Dárwash mbá dqóñóshagané tha sqisqíaulú maalé nóshí ñinéñ mane
4. Asheféth ñinéñ kqálaqí sha ádqíñ maabá giidó thabá
5. Bádqia ma dááñgó allá ñgó pqaada máabítháñ láakín bakqá ámasqinónaqitháñ.

II. Roothá thóhiláqi mín thá dqukqúnuñútha mbá hóri aañiyúéqí.

Másal : merer mererí

1. Niñé
2. Gali
3. Horóñ
4. Belé
5. Baráñ
6. Mia
7. Ñarí
8. Thañ
9. Maaba
10. Or

Addárs 45

Addór 9

Alyóm 5

Giigi 5

Iyú mootha

I. Dqokqothá móthílágú thá kataba

1. Ashídda walá pqishí shá álé dímina. Aláánóqí?
2. Mín thá garrá garrá háthú iyú yoma alqítinén garra akqitho kámmu garra akqitho zíine thayú?

I. Roothá thóhíláqí mín aañá hóriné añ aañá kqósqígánéqí wálla aañá wálá hórígáné aañithá kataba.

Másal : geelí _____→gali

1. Baráñi
2. Mihi
3. Oorí
4. Fámiilí
5. Geedí fáále

III. Dqokqotha (Roothá) fúthílágú tha mba namunátháñle

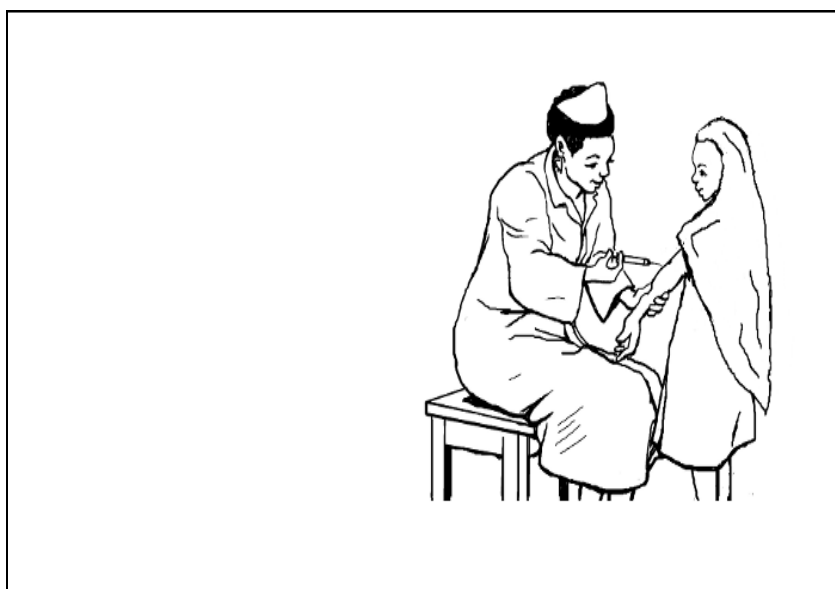
Másal : dqaashé _____→ múshé (lafé)

1. Shehéraqí _____
2. Lisqáné _____
3. Maabí _____

IV. Aañá dqeñethíyu ahora mín thá garrayú

1. Thá _____alú ñinéñ dqóñóshá mísqé báála
2. _____má álé kqalí shá áné múúfa mísqé baalá shutha ákqandaqi na are.

Assúrá ááñá daalá zia

Alyóm 1 zia u maabí thúríqi

Tha adáaráñkqayú mbá zígá áñ alhakúúma jáhazi zia hu tha albarnámú tha ála pqaada maabí thúríqi mbá holí tha alhillayú. zia wálla gitibáat gíñ daalá geedíeqí ñinéñ maané tha ála pqaara badqíñgíñ are tháñ mbá áhorí geedí ma mol.

Múnzúmáñ shúgo Háwwa ahátháqí áné haala aañiyú tha maabí daa geedíe zía thá aañá algirayóyú. Áné pqúa aañiyú tha alhillayú áné thíkqa maabí gidi geedí thúríqigú áné buura alúgú u áné pqúlága roothagú tha maabí daa zía pquadí maabí thúríqi tha algiráyayú, lázim áfáráthagú ála daagá zia sha áné pqaada maré u sha áné pqaara máarthé badqíñgíñá mbá áhori maabí ma mol u muñgúnuñ.

Maabí mbá thúríqigú ma pqaadálágú pqishí míllañ sha bakqí maré sha áañá ná pqíshagágú. Ashan shúgó ithuthúr walá thá bádqíñgíñ bas ñinéñ maané. Iithuthúr gádarí áné ma tha alqúmur u thá bádqíñgíñ wálla tháqi durrámáñ.

Asharn shúgo maabí dqoñondí mbá holí tha aañáñkqayú lázim áñ pqaadqgú thá thoñorindú dqafaruqí u geedí biilógú ále giagá zia daadógú ma alqáada tha bakqá gáshimáre ma maabíthúríqi sha geedí biiló shimbilá sabhimbil unáthéqí ñinéñ ma áre. Lázim geedí gárraaqí maré maada tha apqadua thá gíñ kqillíñú pqishí, ádidiñ adar tharthéqiu maré maada tha máásqi biiló u maabí thúríqina pqaada walá zígá gíñ gorine.

Giigí 1

- I. Moothá móthílá thandu
 1. Náñ sqúllá tha zia?
 2. Zia náñ pqariné are?
 3. Ndá haalá aañiyú tha maabí da zia márra tha algiráyayú u náñ giáné?
 4. Iithúthúr thá bádqíñ gíñ bas ñinéñ maanéqá? Náñ giilá geedíeqí ma alqáada?

Alyóm 2

Giigí 2

I. Dqokqothá mothíla thákataba

1. Zia náñ ppariné are ? _____
2. Maabá zíiqí shañíné kqallá tha thúriqí? _____
3. Náñ daagalá geedíé zia? _____
4. Náñ pquadigalá maabi thúriqí? _____
5. Náñ áhori geedí ma mol? _____

II. Roothá aolulá

Azañzaña

Alkqaanúná rootho gíñ pqiishí míllañ ñinéñ maané. Áyu ndu gídi alkqaanúná roothókqedqe. Tha ndú álbartóyú assáqa hoshaliñaane tháñ gídí hú máre.

Másal hu u aañá wákkali hu (noun & pronoun) ñinéñ maané, Hu (alqísímá) maabú ñinéñ maané aañá wákkali aañá hú shíñ roothá áhiilá ñiné maané aañá zíohú másal músa adí tha assúúgú, ma ñine mathóqí adí daarógé misqé. Músa thá roothálé yú ñinéñ maané. Ñine shin musa ñinéñ wákkaline.

Tha mbálé álú :Músa adi tha assúúgú

:Ñine adí tha assúúgú

Múúsa hu ñinéñ maané.

Ñine shíñ hú múúsa ñinéñ wákkalíne

Alyóm 3

Giigí 3

I. Rootha fuufúth thá roothá namuné tháñle thá iiroothua

i. Mol = _____

a. Badqíñgíñ = _____

b. Guubé = _____

m. Dírshí = _____

l. sqorí = _____

d. pqaada = _____

e. Ámasqa alú = _____

g. Huushé = _____

k. Badqí = _____

II. Giigí hoshaligalá assúra tháñu álá kátaba na húkqodqe thá booloyúkqedqe ma pqishí.

I. Giigí hoshaligalá assúra tháñ u álá kátaba na húkqedqé thá booloyúkqedqe ma pqishí.

_____ 1. Assúra iisqu

_____ 2. Assúra íisqú

_____ 3. Mááda mió

_____ 4. Maaba

_____ 5. Agu

_____ 6. ziriñziríñ

Alyóm 4

Giigí 4

I. Roothá fúthílá míthíl shambá kqaliláne thá aañañkqayú

Másal dqukqúnúñ : firí ma kqálagalá tha mééra,

: pqimpqíl shíñ kqaligalá tha thiña.

i. Tqukqa ma kqálagalá tha thiña,

Guula shíñ álá kqalagá tha _____?

a. Sqisqia hu maamár ma kqálagalá tha alú kqiira,

Naiyú pqupquñua shíñ kqaligalá tha _____?

m. sheegé makqálagalá tha kqáá

uuqúñ shíñ kqaligalá thá _____?

l. Albáába ma kqálagalá tha hánduñ,

Ashúbág shíñ kqaligalá tha _____?

d. Alyóm tha arutqána makqálagalá tha munzú,

Alháwá shíñ kqalígalá tha _____?

g. Alkálam ma squlalá tha arutqána tha sqéfél,

kátaba shíñ _____ ñinéñ kqaligaláne.

II. Roothá squriñí giigí tha alkqaanúná roothó

E. Thoñorindu = _____

K. Thúríqí = _____

S. pqaada = _____

T. Daalá = _____

Pq. Alhakúma = _____

Kq. Zia = _____

Addárs 50

Addór 10

Alyóm 5

Giigí 5

Iyú mootha

I. Gárrathá garra háthú thikqáthá gín kqaligalá sha zia

1. Náñ náfaga zía?

A. Ndá musqi zia hu kúlu saña?

b. Náñ áhori maaba ma mol?

II. Roothá fúthílá tha almáqánákqedqe mbá shabba haunétháñ.

c. Dqolí

g. fulgugé

s. badqé

f. hoora alú

III. Roothá thámigalá ile ála kátaba má álé gárralá maabíqí thaalú.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Assúra gárrá anamuó

Alyóm 1

Anamua

Maamánáñ ziaqí thá Bambashí mbá sqúllá tha abbá Jáfár. Maabáló gíigidiñ geedí hámsa. Mín thá geedíkqedqeyú mbá giidáné na thagaaga báss ñinéñ má musháñ mún̄gúnuñ boñgóri ñinéñ má maré.

Shambá ádo ássáqá mbá algiraayó áné kqaliné tha áné feetha na fáálé sha áné sééjjelo tha algiráyayú u né bákqá na niñelé thá áné gii hole geedí fááleyé thiñthiñ. Mín thá geedí mbá abbá Jáfárú dqukqúnúñ ziaqí mbá bádqi áre míllañ. Áné múúfa abúnéqi tháábá u áné kqalagá “Tha gillé giíñó walá pqishí, áwwali musháñálé bábáñkqa ñinéñ maané. Náñ ádqafaru gañóne thá hátháñle? Alí ndámiilí ñinéñ maané míthíl hatháñ, alí lé ñinéñ fédqí tha áné maada añ gundi, bakqá kqaliñó tha musháni walá gádari thá maré gárre thá maré múfa adar u rootháqa mbáló ñgó bákqá u ñgó shúúsha bábáñkqa mbálé lé tha algiráyúéqí. Áné shiñ kqaliga ábune tha “Ndá gii hathúé gíñ thiñi háthú?” Áné kqaliga gádiló tha “Walá kqali gíñmáñ u mbá giilá ámmá kqódo hatháñ.”

Maabá dqáání baró geerá roothá gádikqedqéqi thíkqané ma assé u shúúsha musháñ sájjáláné u gárráqí tha agudínáthá le lémmin kqóóda algiráyayú u horaqí ma maabá ágarraañí.

Giigí 1

I. Dqokqothá máthílá thand shambá zióné thá garrayú.

1. Maabá dqáání sqúllá shaíne gíida geedí hámsa?
2. Ndá kqálagalá sha náñ ádqafarugañó hátháñ?
3. Ndá kqálálá sha walá gádari sha áné gárre ná maada añ gundí lámin áné múúfa adâr?
4. Garralé garra akqitho kámmu zíine thayú?

Alyóm 2

Giigí 2

I. Dqokqothá móthílagú shambá zíiné thá almásálú

Másal : múúfáné → múúfóóné → adímúfíné

1. Gádarne_____	_____
2. Gárraqí_____	_____
3. Gííné_____	_____
4. Thámíné_____	_____
5. madiné_____	_____
6. sqúlné_____	_____
7. thikqáné_____	_____

II. Dqokqothá móthílagú tháqí roothua

1. Ooqól míllañ pqishí walá shúní?
2. Musháñí u boñgóri ma dqukqúnúñ wala walá ma dqukqúnúñ?
3. Algiráya u pqaala ándí mbá gorillá?
4. Ndá dámí ashúkqul tháñgáma tháñtháñ míllañ? Náánóqí?

Alyóm 3

Giigí 3

I. Dqokqothá mothilágú thá azala mbá madadó

1. Maabá sqúllá abbá Jááfar náñ sqúllá adáára gúdané thayú?

I. Mánge A. Asósa M. Banbashí L. Óda

2. Abbá Jááfar roothá rootháñiné gadíkqedqé náñ gíánéné?

I. haalánáyú A. bíisqánáyú M. shúúnañinéqí

3. Geedí kámmu giidalá abbá jááfar?

I. Hámsa A. sítta M. taláta L. árbaqa

4. Náñ kqalagalá abbá jááfar sha bakqá gárra gádiníñele?

I. sha áné gísqiñho oorí A. sha áné giíhó thiñthíñ

M. sha áné pqáiho L. walá zííqí na mootha

5. Mínmhá gárra múshañ mbá kqóódané almádarasiqi maabá álhibiró naanó mááné?

I. alhakím A. maabá ágarrañí M. maabá ápqalthiñí

II. Roothaqi ahulua thambá dqafaruná tháñlé mbá zííqí tha “T” hu thambá zííqílé thá “A” hule

“T”	“A”
1. Bádqi áre	i. madiné/maadáné/
2. Thíkqané	a. shariñinéqi
3. Sholane	m. dqasháálu
4. Gidiné	l. thurané
5. Rootháqí	d. shiliñáqí

I. Dqokqothá móthilá mbá ma assé assé u mbá ma busqáñ shíñ busqáñ

1. Abbá jááfar musháñákqedqé ñinéñ tharané agarrañá
2. Gadi italé mbá abbá jááfar ñinéñ dá ábúné array sha áné ágarraña gadi niñelé
3. Gíñ bakqagalá gadi niñalé thaayú sha áné íya miá abune
4. Gadi niñelé mmáané ninéñ ziyuagane agudine hu míllañ sha áné garra
5. Mamba kqaligalá sha thagága mín geedí maré kqillíñ ñinéñ fiialú

II. Dqokqothá móthilá thá roothá madadólégú zíqí tha assandúkqú.

abunáqi

ágarrañí

Nafáálé

anamua

thiñthíñ

Abbá

Jááfar/geedíkqedqe

1. Musháñ gárráqí lámmin hora ma maaba _____
2. _____ ñinéñ hibágalá abbá jááfar añ sha walá zíqí na maabá giihóléne.
3. Abbá jááfar shambá adó ássamaná algiraró geedí ____ bás ñinéñ farané tha addasijíílúéqí
4. Gadí bádqi áre muuf ____ tháábá u roothá gané
5. Attaqaríha gárraóháthú tha garrayú mbá ____ maré ____ mmané.

Addárs 55

Addór 11

Alyóm 5

Giigí 5

Iyú mootha

I. Dqokqothá mothilá thá kataaba mín thá garrá gárraóléyú yoom alqitinén

1. Attaqaríhá gárraó háthú nãñ ágarrané?

2. Ndá maané na maabá ziiuohu musháñéqí lámmin thámalá tha algíráyayú?

3. Geedí míhilé kámmu gíídalá abbá jááfar?

I. Roothaqi ahulua thambá shabá hunáthañle mbá zíqí thá “I” hu thambá zíqílé tha “A”hu

“I”

“A”

1. Almádarasa

i. Alqinsáan

2. Alqísim

b. Hu

3. Ndámiilí

m. alhílla

4. Kqalaga

l. algiráya

5. Adôr

d. roothagá

Akqusqo(4)

Ashúkqul kasama

Addór 12

Addárs 56

Ashúkqul kasamá Hálíma méré Nádqi

Alyóm 1

Geedí máába dqúkqunuñ

Halíma máré Nádqi geedí máába dqúkqunuñ ñinéñ má máré. Gabul máré dqoñonda dídíne máré áshishiliñu Giigí shúlúyú thá pqaalíle. Shambá dqoñondá máré máré roothuqí thá shilangí dídíne máré álú shambá gi máréne. Nádqi ñinéñ tharí Hálímé hu ashan shúgo ñinéñ dqáání tha alqúmúru. Áné kqaliné bábáne baaléqí “Tha añ kásama gíñ giiña tháñtháñ tha áné pqaada amma gíllíthí zíné thayú.

Nádqi baró pqeeláqí tha áné kásama giigí áné kqaliné Hálíméqí adó añ gia albarnámijá gárraña tháñ, mbá gii ña giigí thaayú tháñ, mbá pqadiña maabí tháñ u mbá íliña tháñ.

Mín mbá kqóódá máré albarnámij hu muusqaqi áné kqaline bábáneqí ñgó pqaada amma thá gíñ thiñlá giigíyú u thá gíneñgunuñ mbá thañtháñ u áshíñ dúgá fíri u áduqá gíñ fúllá. Mín mbá máthólí baró áñíla u ma hatháñ shilaqí añ baró gia giigí thaayú u añ pqeera gíñ maadóñaqiyú tha alqiráyayú tha añ zánzaña mín tha attáftaráñkqayú.

Geedílo baró ádidíña giigí máré tha albarnámijá máré u diidíne máré baró shóóráqí, pqiishágá añ. Mín thálo ñiné dqáání gushiñágeedíkqedqé maabá giidó tha áné ámadeña ñiné geedíkqedqé añaundi.

Shambá ádidíña géediló giigí máré míthilmbáló maaduoga áañíyugú thá gíñ kqíllíñú. Tha alqiráyayú assáqá gíalá álú dqoosha thíkqa addarájá pqiishígú (góódqígú) u ála daagá daadógú amáábí ágarra ñí assáqá liidálá alqiráyá ndu.

Giigí 1

I. Dqokqothá móthilá mín thá garrayú

1. Garralé garra akqitho kámmu zíné thayú?
2. Halíma máré ndálo olalá?
3. Kqerishúthahu na gíñ áshishiliñú Halíma dídíneyú ma máré álé ma geedí biiló?
4. Náñ kqálaga gádí bábáneqí shámáre gásama giigí thañ thañú?
5. Mín mbá gásamá máré giigí tha albarnámij ndá dáagaláne mbá thañ thañú?

Alyóm 2

Giigí 2

I. Aañiyú ahora tha roothá ma daadólégú holí tha assundúkqú

Shilangi	Giidó	Pqeeláqi	Nádqí	Firi u gíñ fúllá
----------	-------	----------	-------	------------------

1. Halíma maré _____ñinéñ olalá
2. Mín mbá dgoñondálá Halímáthá maré Nádqí _____didiné
ñinéñ rootha márégí thaalú
3. Nádqí baró _____ tha áné gásama giigí.
4. Nádqí kqalaqí sha áné dugá _____ u _____.
5. Didíne máre gushiñá márté maabá _____ tha áné ámadiña maré áñ gundi.

II. Roothaqi ahulua thambá dfqafarunátháñle mbá zííqí tha “I” hu tha mbá zííqíle thá “A” hu

“I”	“A”
1. Giigí	í.shuruña
2. Pqaada	a. shákqálé
3. Dqñosha	m. maagundí
4. Shóóra	l. zoozo
5. Thári hu	d. dudúr
6. Azañzaña	e. Pqishañgañ
7. Shunañgañ	j. Adqukqua

Alyóm 3

Giigí 3

- I. Roothá squiriñí giigí thá roothá madádólégú
 1. Albarnámij
 2. Firi
 3. Alqúmur
 4. Dqáñí
 5. Pqaala
 6. geedí
- II. Dqokqothá móthíla mbá ma assé álé mótha assé mbá ma busqáñ álé móótha busqáñ
 1. Halíma thá maré Nádqí ammáné maré dqafaruqí.
 2. Firi u gíñ fúllá bás ñinéñ daafáguoga geedí shá maré pqaada didíne maréthi.
 3. Halíma ñinéñ dqáñi agudíne Nádqíeqí.
 4. Geedí dáágá dídine maré anníya lámin maaduoga ááñíyúgú.
 5. Geedílogú thíkqa annatíj pqiishígúlámmin thíkqa daadógú.

Alyóm 4

Giigí 4

I. Dqokqothá mbá móthilá thaazzal.

1. Mín mbá dqoñondálá Hálímá thá méré Nádqi náñ roothu a méréqí tháalú?

i. algráya méré a. roothá á bune maré m. shilangí díidine maré

l. kqíllín ma mootha

2. Mín mbá muusqá geedí albarnámijá Giigíyú náñ gía didinemare?

i. shooraqí a. pqiishága áñ m. shúúnagaáñ l. i u a mootha ñinéñ maané

3. Náñ dáágalá geedíe daadó?

i. shathíkqa attárja pqiishígú a. shaíli alkúragú m. sha pqálígú

l. walá zíqí namootha

4. Amúné dáálá geedíe daadó?

i. alyóómá sheerualá a. alyómá líidálá algráyandu

m. alyóómá pqudalá almádarasa.

II. Roothaqi ahulua thambá shabahuná tháñle mbá zíqí thá “I” hu thambá zíqíle thá “A” hu.

“I”	“A”
1. Zañzaña	i. Alla
2. Gushíña	a. ashúkqul
3. Maabá giidó	m. tqirihíña
4. Giigí	l. shahada
5. Kqáláne	d. rootháne

Addárs 60

Addór 12

Alyóm 5

Giigí 5

Iyú mootha

I. Dqokqothá móthílá thándu shambá zíiné

1. Náñ shákqalá geedí mbá dáágaláne daadogú?

2. Min tha nánáyú kqálá geedí sha méré zañaña gíñ gárraóó méré?

II. Aaña dqeñethíyú ahora

1. Halíma u Nádqí pqaada _____ máre

2. Alyóómá _____ algiráyandú ñinéñ dáálá geedíe daadó

3. _____ ñinéñ thári Hálíméhu

III. Dqokqothá móthílá mbá ma assé álé kqala assé u mbá mabusqá busqáñ

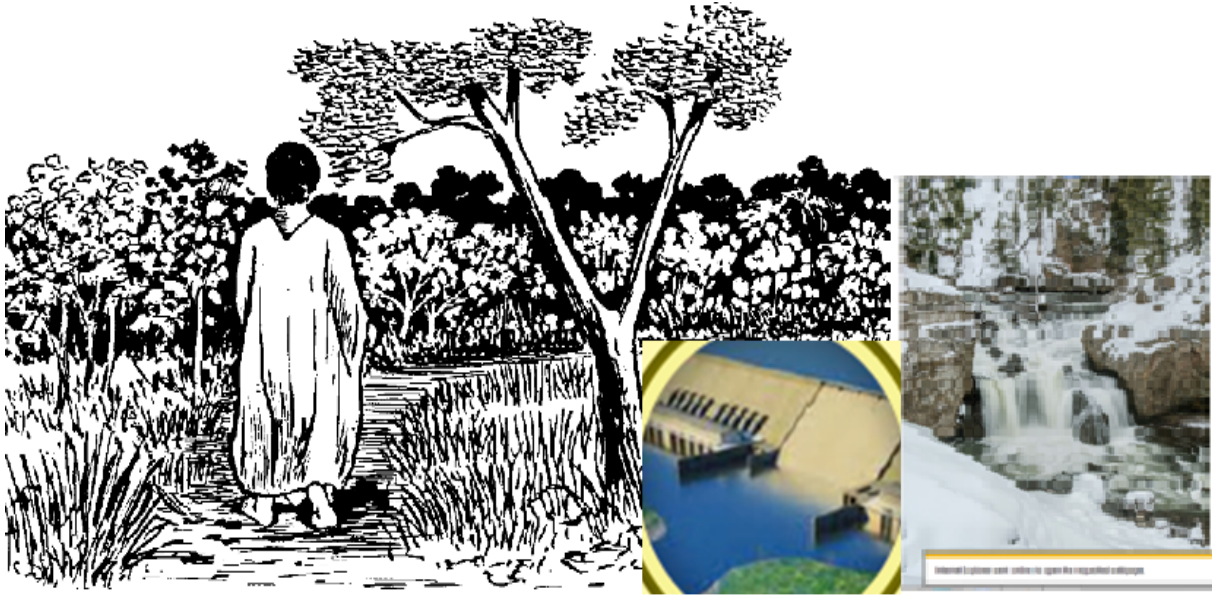
1. Gíñ kqíllíñ ma gíalá tha albarnámij pqishí.

2. Halímá ñiné kqála Nádqíeqí adó añ gia albarnámij.

3. Nádqí ñinéñkqálé shá áné gia giigí thañ thañú thá boolákqedqe.

Akqusqo Hámsa (5)

Zuura

Assúrá gárrá áddars 61

Akqusqo Hámsa (5)

Addárs 61

Addór 13

Alyóm

Zuura

Tha alqáálamú mbá zígá añ maabí hóriañ mbá zúúraqígú thá méré thíkqá gíñ tqokqolo. Tha mbálé álú gíñ kqalígalá tha zuura dqafaruqi maré aañá zúúralá.

Zuura adidíñ thá tqooarayú (tha akqakqábú) ñinéñ maané thá aañú tha álá thíkqá gíñ tqokqoló. Zuura kqilíñ lakin walá gádarilá tha álá kqala tha ñinéñ ma akqakqábá gíñ tqókqolo. Ashan shúgó zuura gádarí áné ma zuura tha alhíllayú aañá gúdílá tha álá geera maabí dqoñondí álú wálla álá hoshala aañá sqawari tháñ mbá holí tha alhíllayú.

Ashan shúgo zuura gídi almáqaná thá thoñorindú dqafaruqí. Lakin aañá zúúralá almáqana dqukqúnúñ bás ñinéñ gídíné. Másal aañá zúúraalá gíñmañ mbá madílá hu ñinéñ maané míthil aañá álqaadó, aañá áttaqariihú u múñgúnuñ. Zuura laakín walá gíñ madí hú bass ñinéñ ádilá zuurá gádarí áné ma gíñ madí hú u mbá walá madi hú.

Aañá zúúralá gídi maabá dqíñne alú u mbá ázuurañne maabí, laakín zuura ndu kquluñ ñinéñ gúdíné maabí kqíliñéqí thá méré záá thayú ashan walá gíñ damuqí na ñine thá mamánáñle u áyu maaba assáqá búsqíne gíñmañ thá bishíyú adíné kqakqáb.

Giigí 1

I. Dqokqothá mbá móthilá mín thá garrayú tha ndu

1. Náñ zúúragalá aañá hali hú?
2. Roothíshúthá na anamua mbá zuura maré aañá zúúralá?
3. Garralé garra akqítho kámmu gídíné?
4. Aañá zúúralá aañá zíiqí shañíné?

I. Roothá squriñí giigí thá roothá ma daadó

Másal maabí = gíñ giilá kqíllíñ maabí ñinéñ giine.

1. zuura
2. alqáálam
3. alqááda
4. thoñorindu
5. gídíné
6. gádarí
7. kqíllíñ

II. Rootha iahulua thambá sha bahauná tháñle mbá ziiqí thá “I” hu thambá zíílé tha “A” hu

“I”	“A”
1. Sqawara	i. Kqodqiñatháñ
2. Dqafaruqí	a. Addúnla
3. hoshalatháñ	m. goodqa
4. barshiñí	l. farugundi
5. madihú	e. halihú
6. alqáálam	f. shimbiriñí

I. Roothá squriñí giigí mín thá roothá ma daadólégú tha assundúkqú.

zúúralá	Agúrá	tha alhíllarú	adááreqí
agurú	Aaña	maabínkqa	maabí
maabá	Shúlí	hasqulí	zawthi
ma hú	tha bela	gídi	alqáádá
shangúl		alu maré	dqiñnéalú

Másal = Aaña zúúralá gídí maabá dqiñiné alú.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

II. Roothá móthílá mbá mma assé mbá ma busqáñ assé u busqáñ

1. zuura maré aaña zúúralá namuqígú
2. Aaña zúúralá almaqana dqukqúnúñ bás ñinéñ gídiné.
3. aaña zúúralá mbá madihú gídí maabá dqiñiné alú.
4. Aaña zúúralá aaña ma halagá bás mmaané.

Alyóm 4

Giigí 4

I. Dqokqotha móthilá thá roothá madadó azala

1. Min thambáleyúgú andí mbá zúúralá?

i. Buli thá Daabús a. sqisqíathá orómia m. Lalíbala l. walá zííqí

2. ma maabí fédqí sha álé zá thá zuurayú náñjá hasílá?

i. fuuda a. gíñ záálétháñ m. alkámára l. alqiddá shakeqalá zañ zañatháñ

3. min thá giné álqaadóyúleyúgú andí mbá zííqí gúdur?

i. or a. inísh m. ajjébena l. awár

4. Mín thá giné álqadóyúleyúgú andí mbá zííqígúdur?

i. haashi a. agúr m. ajjébena l. awár

5. mín thá gín iilayugu andí mbá beelá thá shoorá?

i. asquesah a. waasa m.annóba l. abáñkqárañ

I. Aañiyú dqeñethiñíyu ahora

1. Aañá _____ almáqana dqukqúnúñ bás ñiné gidiné

2. Tqoora (álú ageerua) tha alhíllayú gádaríné ma _____

3. Zuura mbá zúúralá aañá _____ ñinéñ maané

4. Aañá zúúralá gídí maabá dqíñné alú u _____ azuuraane.

Addárs 65

Addór 13

Alyóm 5

Giigí 5

Iyú mmotha

I. Dqokqóthá mothilá tháandu shambá zíné

1. Kqérishíthahu na alfáidá da aañá zúúralá
2. Roothu shúthá qí thaalu na gíñ kqaligalá sha zuura?
3. Náñ thíkqilá na alfáidá thá aañá zúúralayú?

II. Roothaqí ahulua thambá dqafarunátháñle

1. Shimbiriñí
2. Dqafaruqí
3. Gásháqí
4. gídíné

III. Dqokqóthá móthilá mbá ma assé, assé u mbá ma busqáñ shíñ busqáñ

1. Aañá zúúralá walá ma dqííñnalá álú walá gi gíñmañ.
2. Zuura uaañá zúúralá dqafaruqigú.
3. Awár huhú walá maginé alqaadó mbá thá Benishangúl.

Addór 14

Addárs 66

Assúra Álqáínátí Aañú Tha Benishangul

Alyóm 1

Alqainátí aañú

Benushangúl dáága máábá giidó aañalú galazí sqawarí dqafaruqí. Alqainátí aañú mbá Benishagúl dqafaruqí mílañ. Aañíñgúnuñ ma azoolayú, ma sqakqa are, ma gur, ma añ bulákq, buliyú, ma azaururu, uaañíñgúnuñ ma ma álú gogór tha alqainátí gíñ dqafaruqí mbá búsqí álu mbá sqúlí maabá thuthó thá méré zááogá méré hoshala tháñ u thá méré ríkqaqí tháñ.

Mín tha alqainátí áañañkqáyúgú mbá ma hú kqeerálégú thá garráléyú dqukqúnúñ azoola ñinéñ maané. Azoola hórí añ thá Benishangúl míllañ. Zííqígú mbá sqúsquríñálú u ma íyú fuudá beñení u zííqígú mba dqudquguriñ álu

Mín tha azoolá léyúgú múñgúnuñ holí tha almaháfazá thá Asósayu, tha mátakal, thá kámashí u thoñor thá Tóngo. Tha almahafaza tha Asósáyú holígú tha Bambashí, tha Asósa warada, tha almadíná tha Asósayú nambaalá, sqarí mbá, sqúllá tha Ínziñ mbá dqóñóshí almadíneqí thoñor tháábá alú pqiishíeqí tha ñor aañá hórígá múnzuqi. Thoñor thá kúrmuk, thá Mángé, thá Óda, thá Hómosha u thoñor thá shurkqále.

Thambáléyúgú kqílíñ zííqígú mbá ma íyú fuudá Benishangúl mbá ma álu atta qaríh u mbá záágálágú tha ála zúúra . másal thá kúrmuk azoolá thá gúúle u Dúl bele. Dul bele mbá thikquqí thá thá kúrmak wardá tha alhíllá thá shééthálúyú ma damuqi thá.

Dûl Hódele mbá ma íyu atta qaríhá dqááñí thá fuufá beñeníyú. Ashan tha atta qaríhú le awwali márra ñine thaalú ñinéñ thíkqá álhawájá sqúllá tha Dujibé fuudá beñení thayú gábul 400 sána. Shambá thíkqá ánnázaralo fuudá beñeno fuudá beñení ma álé fédqiné tha áné hásqúla áasheetqaa n ánéá bashu gú.

Giigí 1

I. Dqokqothá móthilá mín tha garrayú

1. Garralé na alúkqedqe nán kqalné?
2. Thá garraléyú garra akqitho nimira itinéén nán rothiné na atta qaríh?
3. Mín thá garra akqithóléyúgú ańdí mbá maiyu attá qaríhá azoolá thá gúúlé?
4. Alhawájá squlla shañiné thara fuudá beñení thithíkq thá dúúl beléyú?

Alyóm 2

Giigí 2

I. Rootha lagasiña mín thambá dqáfáreyú thambá hassaóyúéqí.

Másal ziyóqí $\longrightarrow$ zíqí

1. Dqáañóóqí = _____

2. Dqafaruóóqí = _____

3. Gúdóóqí = _____

4. Dqoñóshóóqí = _____

5. Gárroóóqí = _____

II. Roothá squriñí lagasiña mín tha mbá dqáfáreyú tha mbá hassóyéqí

Másal: Amiilí zúúraóqí thá Belashagúl.

Amiilí zúúraqí thá Belashangúl.

1. Jíma zióqí tha assúgú.

= _____

2. Maabí thá kúrmúk gíóó alqíídígú.

= _____

3. Abbá Hamís shibilóóqí tha addúkánú.

= _____

4. Gálí húsháalú buunóóqí thañtháñéqí.

= _____

5. Gadí badqóóqí tha almádarasayú.

= _____

I. Roothá squriñí giigí thá roothá ma daadó

Másal azoola = azoolá dqaañí tha Benishangúl

Mbá maiyú fuudá beñní

1. fuuda
2. dujíbé
3. damuqi
4. gúúle
5. ínsiñ

II. Dqokqothá mbá móthílá mbá ma assé álé móótha assé u mbá ma busqá álé móótha busqáñ.

1. Aañá thá Benishangúl kqíllíñ sqakqa aré mmané
2. Azoolá sqúllá sha Ínsiñ thá Ódá ñinéñ thikquné
3. Alhawájá squllá jémis ñinéñ thíkqa fuudá beñeñí thá dûl hóóde
4. Azoolá thá Benishangúl kqíllíñ thíkqílá fuuda thayú.
5. Waráda óda maré kúrmuk walá giidu ajjárgú.

I. Aaña dqeñethinéyú ahora tha rootha ma daadólégú holí tha assundúkqú.

Thá dujibe	Dûl hódele	Thá mange
400 sana	Giidó	Tha ashetqáánle

1. Belé attaqarihú mbá zúúralá thikquqí _____ warádayú.
2. Alhawájá sqúllá _____thíkqa fuudá beñení.
3. Alhillá sqúllá shé daalú damuqí _____.
4. Gábuli _____ñinéñ thíkqa álha waaja fuudá beñení thá Dûl.
5. Benishangúl dáága máábá _____aaña alú galazí sqawarí.
6. Alhawájá fúdqqa fuudá beñení thá Dûl bashuaqí _____.

II. Roothaqi ahululaqi tha mbá huluná tháñlé mbá zííqí tha “I” hu thambá zíílé tha “A” hu

“I”	“A”
1. Ma álu gogór	i. fíio alú
2. Annására	a. alhawája
3. Holígú	m. maálú gorthiña
4. Múnzúmáñ	d. alyó mámáñ
5. hósoloqí	l. zííqígú

Addárs 70

Addór 14

Alyóm 5

Giigí 5

Iyú mootha

I. Rootha lagasiña mín thambá hassóyú thambá dqafáreyúeqí.

Másal = badaqi → badóóeqí

1. Shókqóñ = _____.

2. Gídiné = _____.

3. Pqílí = _____.

II. Roothá squriñí lagasiña mín thambá dqáfáryú thambá hassóyúqí

1. Hawa adíshéqíqi tha Belashangúl

= _____

2. Sqisqíá dqááñí kqiiróólá alú

= _____

3. Maabí thá Hómosha hoolóqí thá óda

= _____

III. Roothaqi ahulua thambá dqafaruná tháñle

1. squriñ alú

2. damuqi

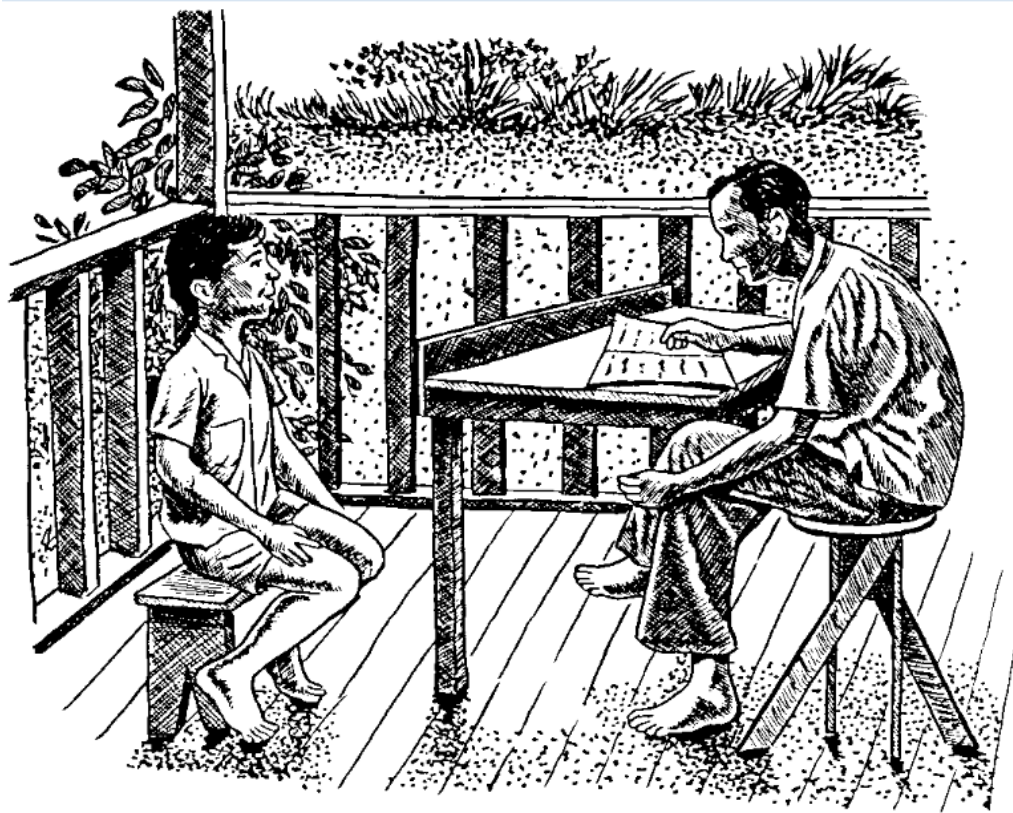
3. tha azzoolá alú

4. nááda

Addór 15

Addárs 71

Assúrá mádiñi Alqaadábí zuuraóqi

Alyóm 1

Alqaadábí zuuraó

Zuura gíñ gídi alqaadábíkqedqe ñinéñ maané. Maaba ma fédqí tha áné áda thá zuurayú lázim áné mádqá alkqawanínimbá zuuraó ma pqishí.

Alqadábalogú gídi huhúsqákqedqe shambá madquné gundí Áwwalí álá ássala gíñ ádígalá zuurá, álá jáhasa gíñ ádíla thábá tháñ, álá ázzala maabá adí u amúne, álá jáhasa attáftarí u alkálam mbá múfilá ázzañzaña tháñ, álá ázzala maabá ma alú mbá thárhú u mbá pqúllíñ thoñori, ma maabí zaaqí lázim méré thamuí thá ílé, ma maabá ma alú abuuró roothaqí álá haalandu.

Mín mbá thaíkqilá gíñ tqokqoló u gíñ adógarne máábá ázuraañí tha áné ásqara hu lázim álé múúfa azañzaña mbá máthólá thabá tháñ. ma maabí álé zíqí thá zuura alú bakqá fafariñuulá gundí lázim álé záá thoñor dqukqúnúñ sha ma maabí fafariñá alúqí mín tha abuurayú walá thíkqi alfáitamáñ gú. U mín mbá máthólá ma dqokqothiñálá gíñ zióné thayú walá pqúliñmaréqi. Maabá zii shambálo walá náfaqi tha áné á dá thá zuurayú.

Zuura gíñ pqiishí ñiné maané tha áthikqiñ maaba gíñ tqokqolo u á allamiñ maabí azañzaña muufa u shambá musqíláné hut ha áné da almáqana maabá shaaróqíe ma gárrané. Gíñ shúuní thá zuurayú íleyú tqushuqí, nduyú ppeesqa, añ gagíña, azañzaña muufa iisha, adidíñ thábá kquluñ alkqa anúñgúnuñ hu kquula ñinéñ ma méré.

Giigí 1

I. Dqokqothá móthilá mín tha garrayú

1. Garrále garra akqitho kámmu gídiné?
2. Thá garraléyú andí garra akqíthó mbá rothí gíñ dámlá thá zuurayúeqí?
3. Kqerishúthahu na gíñ dámlá thá zuurayúeqí?
4. Kqerishúthahu na alfáita thíkqi máábá zúúraqí?
5. Náñ záágalá thá abuura thá zuurayú?

Alyóm 2

Giigí 2

I. Roothá squriñí shakqala thá roothá ma daado.

Másal alkqaanúún = alkqaanúún pqishí sha mádqithiñ thañor pqishí.

1. Atqábi
2. Thañor
3. Adá
4. Abuura
5. Azala

II. Roothqi ahulua thambá shabahuna tháñle

Másal : pqúliñnáqi = mádiñnéqí

1. damuqi
2. burua are
3. jébedané
4. shapqutha
5. múshaqi
6. thoñorind

Alyóm 3

Giigí 3

I. Rootháqi thooha min thá dqukqúnúñú tha mbá hóri aañúéqí

Másal thañ = thaañí

1. Agúr
2. Maaba
3. Musháñ
4. Niñé
5. Rootha

II. Roothá maa hú pqupqu thá roothá squríñíyú lagasiña mín tha dqukqúnúñú tha mbá hóri aañúéqí.

másal Gali thin eeshéqi

= geelí thiñ eeshéqi

1. Gadí hari mia alú

= _____

2. Bongór ili alkúúra

= _____

3. Ndamiilí kqiri gaagú

= _____

4. mia thíña zíli

= _____

6. Borid kqóla shiñir

= _____

Alyóm 4

Giigí 4

I. Dqokqothá mbá mothilá thá roothá mbá á zallá.

1. Mín tha mbáléyúgú ándi mbá walá adí thá zuurale?

i. Alqáda a. alkqaanún m. adidiñ náfar náfar

2. Maaba ma adaqí thá zuurayú náánó alfáida thíkqíné?

i. gíñ tqokqolo a. állam azañzañá muufá m. thíkqi fuuda

l. i u a moothá ñinéñ maané

3. Assaqá adílá thá zuurayú thá alhíllayú náñ dámilá?

i. attáftar a. alkálam m. alkarrása l. walá zííqí

4. Mín mbálégú ándi mbá zííqí gúdur?

i. alkálam a. alkarrása m. oorí ñíshíá l. walá zííqí

5. Zuura gíñ pqiishí ñinéñ maané sha áthikqiñ maabí _____

i. Fuuda a. gíñ tqokqoló m. ámadiñ añ gundí

II. Roothaqí ahulua tha mbá dqafarunátháñle

1. nagútháné

2. thabá gundi

3. pqulanáqi

4. gíané

5. hoshalí

Addárs 75

Addór 15

Alyóm 5

Giigí 5

Iyú mootha

I. Roothaqí ahulua tha mbá shabahunátháñle mbá zííqí thá “T” hu tha mbá zííqíle tha “A” hu

“T”	“A”
1. Alqaináti	i. annayija
2. Namuqí	a. shabahuqí
3. Góóragí	m. híbí
4. Alfáiiida	l. dqafaruqí

II. Aaañá dqeñethíyú ahora

1. Zuura gíñ gídí _____ñiné maané
2. Maabí zaaqí thá zuurayú thikqi gíñ _____gú
3. Maabá ázuurañ maabí ñinéñ mádiñ maabíé_____

**Algiráya akqithó gúndí álaŋi
aaña alú mbá ássanó
(second semester)**

Akqusqo sitta (6)

Busqikqeqi abibidiñua

Addór 16

Addárs 76 ñinéñ dāmí alfáitá busqikqeqi abibidiñuó u gíñ ithigunéqi tháñ

I. Dqokqothá móthilá thandu mín gíñ halolélyú mín thá garrayú

1. Náñ squllá maabí gídi attaqarihá zííqí thá garrálélyú?
2. Náñ squllá gadí énda diiñí thá kqurañú?
3. Náñ íishaga gadí sha walá ñine fish máthí tha almadarasú taani?

II. Dqokqothá móthilá mbá ma assé, assé u mbá ma busqáñ, busqáñ.

1. Abudardágáthá maré agudiné ñinéñ gídi attaqariaále thá garrálélyú.
2. Gíñ shúúna gadiéqí mbá kqálagané sha walá ñine fish eeqí sha walá ñine áqililá gorosh thá guuru thá maabíle.
3. Assáqá ada gadí sha áné geero diiñíkqedqeqí thikqané walá ma múúfa gíñmáñ.
4. Shambá squlá alhíllá gúdalá Abdardáág thayú Náánó ñgó maada.
5. Abdardáág Haashí míó ñinéñ maane.

Alyóm 2

Gorosh

Gorosh aqiilí búsqíkqéqí ábíbídíñúá álqaadó ñiné maane. Maabí thá Benishangúl min mbá zía méré gorosh ñinéñ állami méré thábá tháñ alhárbéqí, akqakqábéqí u busqikqeqí abibidiñuéqí thá busqikqé áné sqaratha maré.

Gorosh iila walá geedí báss ma nalú méré ñinéñ ílinelé maabí dqoñondí. Hássa laakín tha roothá álqaadó adaqí ma áhajalíñ maabíqí alá mathí ílilá. Roothálo laakín añ gundi shoshól ñinéñ maané ashan alqáada ñinéñ pqúliñi ndímilíqí na gíñ maané. Maabá walá gii giné álqaadakqedqé ma roothá pqiishí walá gidi alfáita u walá adi tharthéqí.

Gorosh gidi alqainátí dqafaruqí u áyú áyna gídí húkqedqe u alkqanúñ. Mín tha alqaintí gorashúyú zííqí mbá sqúllá tha aguurua, aburuñú, aqólfe, aramadanú u holí maúñgúnuñ.

Min tha alkqanúúná gorishúyú dqukqúnúñ iikasamua ñinéñ maané. Abuura dqukqunúñ gádarilá alá áhia maabí thayú min arbaqa le tamánia náfar.

Alkqanúnákqedqe abuurámáñ áné thará dqaakqá á ábuuramañ shíñ áné fia thá mundí ma fía méré méré máthí bakqá thíri méré buuna tha alá dqakqa marthéqí ma lafa méré méré shíñ dqakqa míthili mbálíla (shambá dqaakqóláné máarthéqi).

Gorosh gidi alqáiná sqisqió mbágiiláne tháñ min thá méréyú akqanda u ruuba ñinéñ gorí milañ. Gíñ ílláne tháñ shíñ sqúllá tha mundí. Mundí mbá zígááñ mín gaagú ñinéñ giiláne laakín márra márra giilá min sqísqíátbiiduqi ma pqishí. Gorosh tha a iilí alqaadó ñinéñ maané mbá pqiishí bakqá kqaliláne tha aiilí haashú alá ílilá kqílíñá holilá tha bakqá dqúkqiné ndu.

Giigí 2

I. Dqokqothá móthilá mín tha garrayú tha ndu.

1. Garralé na alúkqedqé nán kqalné?
2. Garralé garra akqitho kámmu gídiné?
3. Garra akqithó kámmu mbá rothi alqainátí gorishú?
4. Kqérishúthahu na alqainátí goroshu
5. Gara akqitjho árrbaq nán rothine?

I. Aaañá dqeñethíyú ahora

1. _____ aqiilí mbá busqikqéqi abibidiñua mbá alqaada Benishangúl mmaané.
2. Gíñ íllá gorashitháñ ____ mmaané.
3. Gorosh assáqá ílláne lázim álé gásamagaqi tha abuura ____.
4. Goroshá íllá ma álé dqakqilá thá shor _____ ñinéñ sqúlláne.
5. Gorosh shákqallá min _____.

II. Roothaqi ahulua mbá ziiqí tha “I” hu tha mbá zíqile tha “A” hu, mbá ádíne tháñ

“I”

1. Agúri gullé
2. Arura
3. Aramadañú
4. Aqolfe

“A”

- i. Mbá thúlgala tha abuura
- a. mbá thamugala gadi
- m. mbá íllá nafaréñ nafarén thá thonorú
- l. mbá sqadilá thá sharu

I. Dqokqothá móthílá mbá ma assé ásé u mbá ma busqá álé móótha sha busqáñ.

1. Gorosh tha abuura dqukqúnúñ ñinéñ ílláne
2. Mín tha alqainátí goroshúyú dqukqúnúñ aqólfe maané
3. Maabí dqoñondí gabulú walá íqíliñ gorshigú
4. Gorosh iilá náfaqa maabí busqikqeqi abibidiñuéqí
5. Gorosh mín akqanda bás ñinéñ shákqaláne

II. Roothá squriñí shákqalá thá roothá ma daadógú

Másal Gorosh: gorosh aqilí mbá álqaadá Benishangúl mmaané.

1. íllá
2. abuura
3. mundí
4. aramadañú
5. ruuba
6. gaagú

Addárs 80

Addór 16

Alyóm 5

Giigí 5

Iyú mootha

I. Dqokqo thá mothilá thándú

1. Kqaérishútha hu na alqaynátí gorishú?
2. Rothíshútha na alkqaanúná gorishú mbá ílláné tháñ
3. Kqérishútha hu gorish min námbálogú shákqalláne

II. Rootháqi ahulua tha mbá dqafarunétháñle

1. hássa
2. dqukqé
3. míllañ
4. thaarthéqí

III. Aaña dqeñethíyú ahora thá roothá ma daadó

albáál	mundí	abuura
--------	-------	--------

1. Gorosh illa tha _____
2. Assáqá íllá gorósh lázim álé gásamagaqi tha ____ holóñóníñ
3. Gorosh tha aqiilí álqaado mbá pqiishí ñinéñ maané thabakqá dqúkqínehú lázim álé thámaga _____ pqishí.

Assúrá addárs 82 mbá zíí thá gundí pqiriñí álú maagundí

I. Roothá mothilá minthá garra haalóláyú

1. Náñ sqúllá alhillá gúdálá Halímáthá thayú maré mustqáfa?
2. Ndálá thá kqálalá shá méré thará daaluá shambá hósalamaré?
3. Karímátha maré zámzam mbá daalágamaré ndá dqaakqáláalú?
4. Kammu nárfár daafaguoqí shá máre allamiña addaalua shá méré badqia?
5. Náñ sqúllá ahíllá zaagalá sha álé gio asheéruá adaaluó thayú?

II. Dqokothá mothilá thá asala

1. Ndáláthá gúdaqí thaalhíllá baalá sulláyú sha Belá fíidqá?
 - i. Karímá u zámzam a. Añeerú u mustqafa m. mustqáfau karíma
l. kqíllíñ
2. Ndáláthá thara adaaluá?
 - i. Boñgóri a. musháñi m. záwa l. walázííqí
3. Mín tha mbleyú ándí mbá ma assé?
 - i. Halímá dqaakqa alawíia alú a. karíma dqaakqá zamzam alú
m. kqilláñ méré rushégú ma dqukqúnúñ (záwa)

Alyóm 2

Agúra Beerú Ahoshalí

Ahoshalí agúra beerú ñinéñ máané zámáán thá aañá máréryú. Thá aañá máréryú mbálo aqíilí álqaadó hórí áñ mbá íllá mbá holi míthíl adodorámbé illá, ashawál iila, almúñgula iila, misqé húhúlú hasqula tha almálak, gorosh iila u múñgúnuñ.

Maabá ahátháqi múnzúmáñ áné kátaba alwárga beeríkqedqéqí u áné shapqúthayú thá nagura thabá tha ála móótha aqiilí álqaadóyúgú mbá gabulú na iilá tha bakqí busqikqe áné bádqia u tha zígú thá máré mbá máthí álmí (ábadqiñ) maabí na thabá abashó adarúqí.

Mín mbá wássalá álwarga aañá zíi bér máré thám sqíríñ ma dqukqúnúñ thá hala dqukqúnúñ shambá gii máré mbá ábadqiñga máré aqiilí álqaadóqí máré baró kqitha sqiriñi u máré kásamá abuurra tha aqiilí dqafaruqi álúéqí maabíñgúnuñ hasqúla gorosh, múñgúnuñ adodorómbé, múñgúnuñ almúngula u múñgúnúñ gíñ dqafaruqí.

Mín mbá maadálá ágúra beerú tha maabíkqedqe ahátháqígú thá sqíríñ thá máré ábadqiña busqikqe abibidiñuaqígú tha abuura, nine baró gía maabíé alú buura u pqúláganégú tha gorish ñinéñ náfaañ máábí gabulúqí tháñ thá máré maada thabá, thá máré maada alú pqaarua ubuuna ma gorí.

Gorsh lakin mbá zígáané gídí alwákid mbá íláné tháñ mbáló tha asqakqalé ñinéñ maané assáaqá buri hááshí mia alú are mbá giishúéqí thá máré liida alú. Ahoshalí baró pqiishágá áñ tha ñiné pqla maabí kqedqé alfáitá búsqikqéqí ábibidiñuá álqaadó.

Giigí 1

- I. Dqokqothá móthilá thandu mín thá garrayú
 1. Garra alú gárralé nán kqalné?
 2. Garralé akqitho alú garra kámmu zínéthayú?
 3. Ndá kátabá alwárga beeríkqedqéqí?
 4. Ndálá thá kqitha sqiriñ aqiilíéqí?
 5. Gábul gábul nán náfaqa maabí shaalé maada thábá shambá shúkqílá?

I. Aaña dqeñethíyuyú ahora

1. _____giné aqiilú mbá adílátháñ míthíl hu.
2. alwárgá kátabalá Agúra beeru shapqú tháñáyú tha _____.
3. Maabí tha Ahoshalí gíñ kqithaga márez sqiríñ sha márez gasamuqí márez íílá aqíílí mbá _____.
4. _____ íllátháñ ma alé hasqúlla allemúntháñáu hu húlú tháñ thandu.
5. Buuna tha ashawáál min alqainátí _____ mbá alqaadó ñinéñ maané.

II. Roothá squriñí giigí

Másal Húhúlú = misqé niñele` ólí húhúlú

1. adodorá mbe
2. almúñgula
3. alwárga
4. alwágid
5. maada
6. thabá

Alyóm 4

Giigí 4

- I. Rootháqi thooha mín thama hassôyú tha mbá dqafáreyúéqí u tha mbá pqeriñiyúéqí

Másal ílí → ííóóqí adíílí

1. Madíla _____
2. Náfaaqí _____
3. Líída _____
4. Pqishigaañ _____
5. Gásamné _____

- II. Roothaqqi thooha mín tha mbá pqeriñíyú tha mbá dqafáreyúéqí u tha mbá hassáoyéqí

- III. Masaal adí gádarné → gádaróóné → gádarné

1. Adí madqíné _____
2. Adí ábibídiñuqí _____
3. Adí hasqúlné _____
4. Adí badqí _____

Addárs 85

Addór 16

Alyóm 5

Giigí 4

Iyú mootha

I. Dqokqo tha mbá móthilá shamba adíné

1. Náñ sqúllá maabá fía alwáragayú thá nagura thaba?
2. Gorosh amúné ílláne?
3. Náñ ahathaga máábíá agurá beerú?

II. Roothaqí ahulua tha mbá dqafaruñátháñle

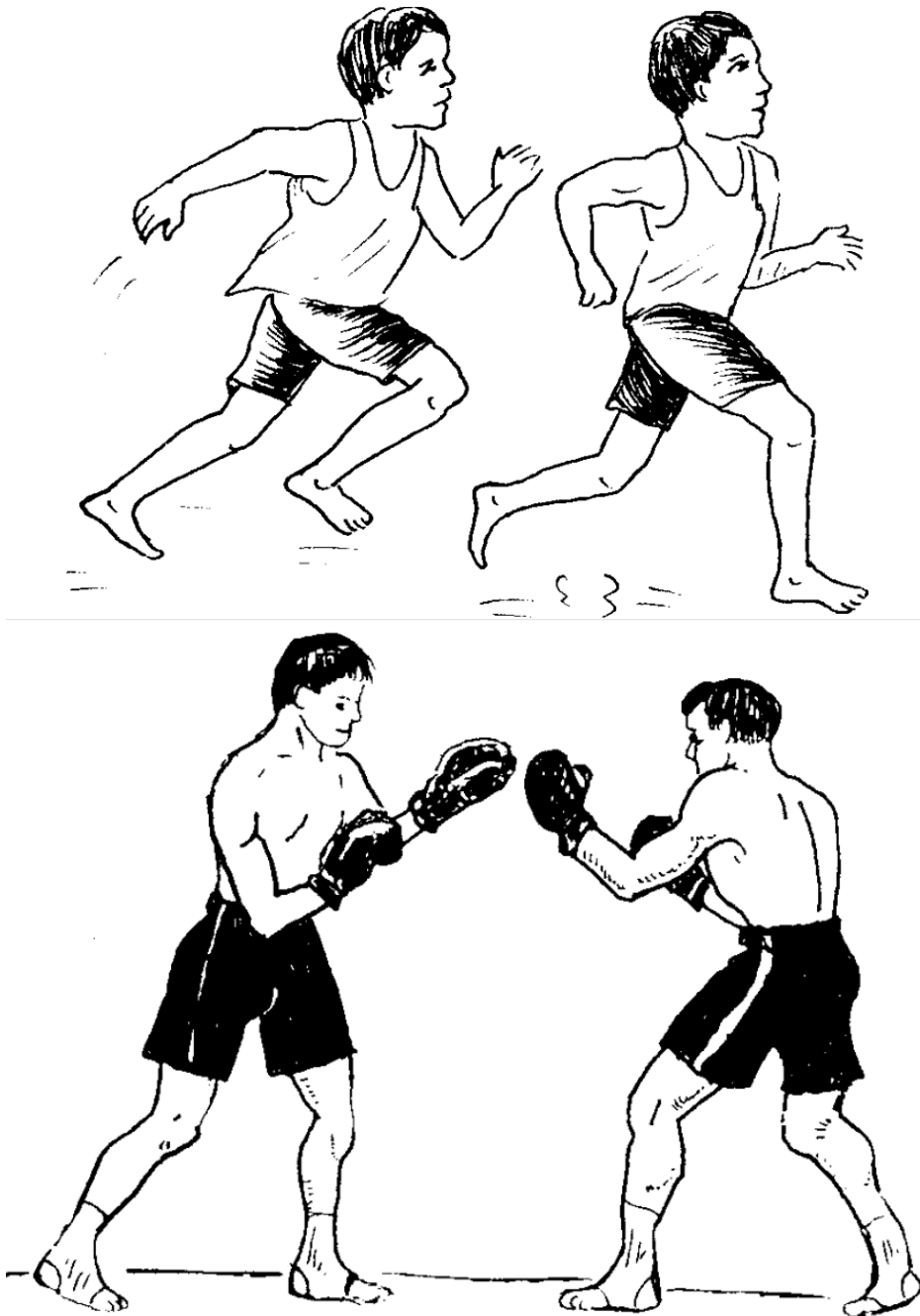
1. holí
2. maadálá
3. bání
4. fiyyú

III. Aañá dqeñethíyu ahora

1. _____ iilá nafaqaañ máábí gábulúqí tháñ tha aqilíyú shá maré
maada thabá
2. _____ maíílálátháñ maabá walá madiqí náhu thá sqakqaalú
3. _____ tha belé biilí ñiné qíllané

Asheerua Addór 16 Addárs 86

Assúra Asheeruó

Alyóm 1

Asheerua

Asheerua ahatha ñinéñ maané tha ála kqasqugíñ dqúqúnúñ ma maabí hórí añ. Asheerua zíqí thá gíñ kqíllíñ álú laakín zígá máábí kqaline tha thá busqikqeqí abibidiñuayú bass ñinéñ maané.

Asheerua zíqí thá busqikqeqí abibidiñuá ázzamanúyú u tha mbá álqaadóyú. Asheerua gidi alqainátí dqafaruqí mbá zíqí míthil tha aqiilíyú, thá giigíyú u thá busqikqeqí abibidinuayú. Asheeruá busqikqeqí abibidiñuó holí míthil asheeruá álkuuró, asheeruá buunó, asheeruá adaló, asheeruá abashó, asheeruá álkuúra thabou holígú múñgúnuñ.

mín tha mbáléyú kqíllíñ Benishangúl thá Itópiayú tha asheeruá álkuúra húyú ñinéñ haline hú, sha hasqúlo alkáásá Álqitobió mílláñ u muthí gídí mílláñ mbá feethálágú thá pqílá(alfarikqá) álkuuróyúoqígú thá fuuda mílláñ.

Min thá máréryú zíqí mbá goorá maabí kqíllíñ thá Itópiayú mbá shíbilál áalú shíñ tha adáará thuuthóyúeqí mbá sqúllá tha Salahadín Saqid. Asheerua gíñ pqíshí mílláñ ñinéñ maané ma maaba gooráyú tha ámasqíláqí tháñ u ásqulthíñ adárhú aqolíqa hu ma pqishí.

Aañá gúdí ñq tha alhíllayú asheerua zíqí mbá áseyó u mbá áqiilu. Mbá aqiilu walá maíyú daadómáñ mbá áseyú ma íyu daadó míthil fuuda u alkáás. Tha asheeruayú mbá ziigá añ maabí bádqí are maréñ goríyú ashan kqabí thoñoindu mbá gori máréryú tháñ.

Giigí 2

- I. Dqokqothá mbá móthilá thandu mín garrayú
 1. Garralé rootha fiilíkqedqe náñágarraané?
 2. Garalé garra akqitho kámmu gídíné?
 3. Náñ shibilagalá Salahadíñ alú adáará thuthóeqí?
 4. Garra akqitho kámmu mbárothí sha Benishangúl hasqúla alkáásá Itiobió mílláñ?
 5. Kqérishúthahu na alqainátí búsqikqeqí abibiduñuó.

Alyóm 2

Giigí 2

I. Aeñá dqeñethíníyu ahora

1. _____hú ñinéñ áhalíñ Benishangúl hu min tha busqikqeqi abibidiñayú.
2. Itiopia tha asheerua _____lé musháñkqedqé ahaliñ adáárakqedqe hu.
3. Tha _____ nafarén bás ñinéñ hí almeedáán amáábí ané hoshalatháñgú máálé sheeruqigú.
4. Aqiilí mbá íllá jóórshúgó walá mayú _____.
5. Tha alkúúrayú alfarikqá gooró haapqú náyú thikqi _____ ná hasqúla thákqedqéqí.

II. Dqokqothá mbá móthíla mbá ma assé assé u mbá ma busqáñ busqáñ.

1. Asheeruá tha alkúúrahú áyú aañá sherulá lé tha alhí;llayú maayu daadó.
2. Alkúúrahú ishirin náfar bás ñinéñ íllne.
3. Almaqáná gíñ kqaligalá sha asheeruá akqasqua gíñmañu ñinéñ maané.
4. Tha asheeruá alkuuráhúyú alhákam 3 ñinéñ hákamne.
5. Asheerua abashuo tha karate busqikqeqi abibidiñua ñinéñ maané.

Alyóm 3

Giigí 3

I. Dqokqothá mbá mothílá thá azala

1. Mín thá rootháléyúgú ándí walá mbá ma busqikqéqí abibidiñua?
 - i. alkúúra iila a. gorish iila m. haara
2. Benishangúl andi busqikqeqi abibidiñua halinehu tháñ?
 - i. alkúúra thabo a. adalua m. alkúúra hú l. ashorua buunó
3. Itiópia ándi busqikqeqi abibidiñua halinehú tháñ tha alqáálamú?
 - i. asheerua buunó a. alkúúrá thabo m. adalua l. walá zííqi na mootha
4. Busqikqeqi abibidiñua nán daané adááréqí na alfáiiida
 - i. Fuuda a. pqishañgoñ m. áhaliñhu l. kqillíñ
5. Alkúúrá thabo kammu náfar ílline?
 - i. 4 a. 8 m. 10 l. 12

II. Roothaqi ahulua tha mbá adiné tháñlé

“I”

1. Alkuuráhú
2. Firi umma
3. Alkúúrá thabo
4. Adalua
5. Aguuua

“A”

- i. tha diiñí
- a. tháhu
- m. thá buá
- l. tha akqodqíó
- d. tháábá

I. Roothá squriñi huhú thá roothá madaadó tha assundúkqú

mia	ííla	Gorosh	ee	tha alkúúra húyú	háli
hú	ábdu	Alkúúra	thabo	íli	fuuda
haashí	mariam	Busqikqeqí	benishangúl	athikqiñ	abibidiñua

Másal Benishangúl halihu tha alkúúrahúyú

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

II. Roothá squriñi muusqa shambá adiné

Másal: Masáqad alkúúra thabo ííla

= Masáqad ííla alkúúrá thabo.

1. Shibiláláalú salahadíin thuthéqí

= _____

2. Malhásan alkúúra ííla maré Áwad

= _____

3. Adóqí assabámáñ kamala adí

= _____

4. Busqikqeqi alkúúrá hú mmané abibidiñua

= _____

Addárs 90

Addór 18

Alyóm 5

Giigí 5

Iyu mootha

I. Dqokqothá móthilá mín thá garrayú thand

1. Benishangúl busqikqeqeqi abibidiñuá naanó halinahú thayú?
2. Kqérishúthahu na alqainátí búsqikqé abibidiñuó.
3. Kqérishúthahu na alqainátí búsqikqeqeqi abibidiñó mbá alqaadó

II. Roothaqi ahulua tha mbá dqafaruná tháñle

1. mbá asséyó
2. buní
3. makqáali
4. sqikqaqí

III. Aañá dqeñethiñiyu ahora

1. _____thabo atqiná shar náfar bás ñinéñ ílline.
2. _____ma shákqalalá ma pqishí ásqulliñ adáárhú u áthikqiñ shímbil
3. Maabá gori ha pqúnéyú tha asheeruayú daagalá _____ ná hasqúla tha annátikqedqayúéqí.

Addárs 90

Addór 18

Alyóm 5

Giigí 5

Iyu mootha

I. Dqokqothá móthilá mín thá garrayú thand

4. Benishangúl busqikqeqeqi abibidiñuá naanó halinahú thayú?

5. Kqérishúthahu na alqainátí búsqikqé abibidiñuó.

6. Kqérishúthahu na alqainátí búsqikqeqi abibidiñó mbá alqaadó

II. Roothaqi ahulua tha mbá dqafaruná tháñle

5. mbá asséyó

6. buní

7. makqáali

8. sqikqaqí

III. Aañá dqeñethiñiyu ahora

4. _____thabo atqiná shar náfar bás ñinéñ ílline.

5. _____ma shákqalalá ma pqishí ásqulliñ adáárhú u áthikqiñ shímbil

6. Maabá gori ha pqúnéyú tha asheeruayú daagalá _____ ná hasqúla tha annátikqedqayúéqí.

**Assúrá Fíru u aañá thikquné mbá gárrá zii tha Addárs 92,
Addór 19 Alyóm 2**

Alyóm 1

Giigí 1

- I. Dqokqothá móthilá tha ndu shambá haalónéyú thá garrayú.
 1. Bulindu aleeñ kámmu gásamnáqi?
 2. Bulindú zííqi shaañiné mbá náfaqi shalé pqáála thayú?
 3. Firi ma gúúralá thá náánó mbá maané rahís?
 4. Firi náñ náfaqagané? Roothathá?
 5. Alkennétar náñ náfaqagané?
- II. Dqokqothá móthilá m ín shambá haalóláneyú mbá ma assé álé moothá assé umbá ma busqáñ shíñ álé móótha sha busqáñ
 1. Bulindu náfaqaqi álé pqáálátháñ ma Sharma rô.
 2. Bulindu ma muusqálá u walá mamusqálá walá dqukqíndu na fírkqedqé.
 3. Firí ma águdquñálá min thá buliyú thá apqopqó hárabí firi alú aañámáñéqí.
 4. Firi náfaqaléqitháñ ashíddá álkaharabóéqí.
 5. Bulindú hoshali pqállá shambálo walá kqabigalá firi.

Firi u aaña thikquné

Firí gíñ ma fiilí guugudú ñiné maané mbá thikqilá mín aaña dqafaruqí. Firi ma zíé gíñ búsqí álú zííqí u gíñ búsqí álu ma zíé gíñ gidi arrúh shíñ ziiqi. Ashan shúgó ñinéñ kqaligala tha firi ñinéñ ma fiilí gúgúdá gíñ kqiliñú thá sqakqa alú.

Fíri thikq uqí min aaña dqafaruqí thá aañañkqaayú min thá méréyú thikquqí mín tha buliyú, tha albíírú, thaalbúrgayú, tha gaamayú u mín thá abúr biilóñgúnúñú.

Firi náfaqí mílañ gíñ gídi arrúhéqí kqiliñ u gíñ búsqí áluéqígú firi mbá zígáné náfaqí gíñ mílañéqí aaña thikquné míthil meeréqí, bulundu pqaaléqí, maabíéqí u gíñ buushúéqí. Mín mbá olulá mílañ u mbá thapqu fámíliqi iinafaqa tháfíri shíñ adí ma thapquqi. Ashan tha almadíínayú u tha alhíllayú íinafaaa thá firi asqaréqí u añ asqaréqí.

Ma Sharma gíñ ma hú kqeerálégú maadaréqí nán mathí shábbaha hathúéqí tha náfaga fíri thá aañañgá mayú?

Thá aañañañgámayú fíri náfaláqí tháñ mílañ tha álé pqáálá bulindu tháñ. Tha amoozó tha ála pqáála gíñ dqafaruqí míthil bílí, alkaarót, shaashá u giné ñgúnuñ. Tha alqáalamu maabí ná faqi thá fíri tísaqa u sittín mín míia tha ála pqáálá bulindú. firi náfaqi bulindú pqaaléqí thá thoñorindu dqafaruqí tha ála pqáála bulindu firi náfaqi bulindu pqaaléqi tha thonorindu holóñóníñ mbálogu thá fíriguura tha alá áldual u thá guura tha alkenánétar ñinéñ ma méré. Na guura tha alkenenétar ma kqáli u háfas fíri u mbá gurila shíñ tha aljadual na rahís u hárab fíri.

Giigí 2

I. Dqokqothá mó thílá mín thá garrayú.

1. Rootha alú mbá gárralé nánkqalliné?
2. Tha garraléyú garra akqithó nimira kámmu mbá rothi alfáídá fíri.
3. Kqérishúthahu mín wáne thíkqilá firi.
4. Kqérishúthahu na alfáídá fíri.
5. Garralé garra akqithó kámmu zínethayú?

Alyóm 3

Giigí 3

I. Aañá dqeñethíyu ahora thá roothá madaadól égú thá búlúeqí:

firi, rúmbúnú, aljádual, búsqí álu, arrúh,

1. _____ fiilí gugudú ñiné maané.
2. Giñ gídi ____ ma firi shaaré múshí walá badí
3. Firi gádarlá álé thíkqa thá sqakqayú u mín thá ____ tha asqakqalé.
4. Gíñ _____ kqíllíñ walá ma thíkqafirí walá busqíálu.
5. Firi ma gúúrolá alú mín thá buliyú gádarlá álé giaga ____ thá guugu alú

II. Roothaqi ahulua tha mbá adínétháñle mbá zíqí tha “Í” hu tha mbá zíqíle thá “Á” hu

“Í”

1. Gín búsqáálu
2. Alkennétar
3. aljádual
4. Rô
5. Bulindu

“A”

- i. Tha gugualú
- a. thá firi
- m. pqallá kqéélitháñ
- l. gúrlá firi tháñ
- d. mín thá rumbúñú thá asqakqale

Alyóm 4

Giigí 4

I. Roothá squiriní giigí mín thá roothá ma daadóyú

Másal: Bulindú = Abbá manjo ór pqáálaqí thá bulíndu

1. arrúh
2. fiilí
3. pqaala
4. guura
5. aljadual
6. gugúd

II. Roothaqi ahulua tha mbá shabahunátháñle

1. aañá thíkquné
2. hoshalí
3. kqééli
4. asqara
5. thathápq
6. thaamoozo
7. kqééra hu
8. ithigaqi

Addárs 95

Addór 19

Alyóm 5

Giigí 5

Iyú mootha

I. Dqokqothá mothílá shambá ádíné

1. Bulindu náñ na faqaané maabí tháñ?
2. Kqeríshú thahu na alfáídá firú mbá daané maabíeqí masharma meera
3. Kqeríshútháhu na gíñ pqállá tha amoozó thá bulindu aañá zíífiri.

II. Aañá dqeñethíyú ahora

1. Masharma alkennétar firi gurilaalú mín thá bulíyú thá gugúauéqí tha_____
2. _____ walá maziaqí gíñ gídiarrúh kqilliñ yakqásqí
3. Rô bidi mín thá _____ ná gáshá baró thá sqakqayú

III. Dqokqothá roothuláqi thaalú ma álé giilá

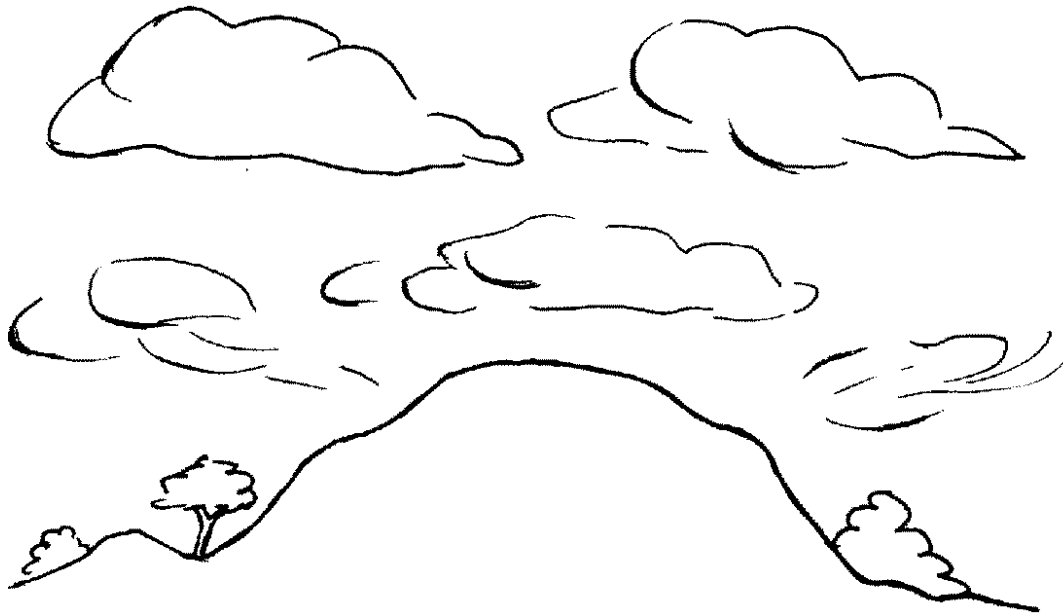
1. Alfáídá mbá thíkqilá rô thi náñ maané? U ma rô shartháqí náñ sqikqitháqí?

Alyóm 1

Giigi 1

- I. Dqokqothá mothilá min gíñ haalóláyú thá garrayú
 1. Garralé nán aallaminé maabí?
 2. Ndáláthá áfudqiñá maabí alkanífa?
 3. Kqérishú thahú na badqiñgíñá fía maabí tha alhíllayú
 4. Nán múúfaga maabí bádqiñgíñ tha alhíllayú?
 5. Maabí badqaqí wáné áálájá méréqi?
- II. Dqokqotha móthilá mbá ma assé assé u mbá ma busqáñ álé móótha sha busqáñ
 1. Maabí álhíbiró mbá sqúllá sha eksténshin ñinéñ ágeno álhakuma mbá pqaadá maabí.
 2. Badqígíñá sqúllá aljarídiá thá firi meerayú ñinéñ múfiné maabí.
 3. Ma maabí huha thuutha thá aaña alú walá gi gíñmáñ
 4. Maabí alhilló gíñ kqála márthé máábí álhíbiró mbá ágeno alhakumá bíisqa méréyú
 5. Maabá ma múúfá badqiñgiñ ma buuné tha addáwayúéqí mandáñ thíkqi alqilááj.

Assúrá Aguuru

Alyóm 2

Adidiñá firú

Firi ñinéñ ma arrúhá gíñ kqiliñú tha addúniayú. Firi adí thá thoñorindú dqafaruuqí. Fiir sha thá búliyú ñinéñ thíkquné ma dqáñí mín mbá bádqiné múnzuqí áné gulguña thá shooreqí míthil dquutha min añ babádqí. Áné baró gulguña u áné ádá tha assámáyúeqí u áné ádá galu thá shoora aañú le tha assámáyú

Gulguñá firú mbá áháthí mín thá sqakqayú sha dqafúdí mín mbá ádíné mbá galuné thá shoora aañúle áné baró hórá ma agúru . Mín mbá máthí gúdiné ma agúuru baalá shúgo áné máthí thóháqi ma rôndu.. min mbá ñésqí águuru u mbá hóríné ma rô áné baró bídá thá sqakqayúeqí áné máthí áhohoríña buli u búlí dqethégú méré máthí hohóriña u á firí áné gáshá thírí.

Mín mbá máthí bídí ró u mbá gáshí firí thírí nán mathí shábbaha hathúeqí tha sqikqí? Mín wáané mathí shábbahathúeqí?

Rô firi mathí gadaruqí álá thíkqa thá gulguña u thá thoñorindú ñgúnuñ mbá ma halágá mbá ádíné tháñ. Lakin firi mathí gáderilá álá thíkqa mbá ma kqori u mbá ma íyu almaqadinádí dqaferuqi mbá náfaqi ma addáwa u ma gíñeñgúnuñ.

Giigí 2

1. Garrále nán mádíñné maabíeqí?
2. Garrále garra akqítho kámmu ziine thayú?
3. Thá garralkéyú garra akqitho nimira kámmú mbá rothi tha guligúñá firú galu tha agúúrule
4. Kqérishúthahú mín aañá thíkqilá firi?
5. Firi ma gía naanó mbá gulguñn álú?

Alyóm 3

Giigí 3

I. Aañá dqeñethíyu ahora

1. Munzú ma abadqá firi na _____
2. Mín mbá ñésqi águurú ná horá ma
3. _____
4. Dquuthá fírú adí tha _____yúéqí
5. Firi maayú almaqadinát _____mbá náfáqí ma addáwa u ma gñinéñ gúnuñ

II. Roothaqi ahulua thamba dqafarú ná thá ñlé mbá zííqí thá “Í” hu tha mbá zííqí le thá “Á” hu

“I”

“A”

1. Badqí	i. faruayú
2. Pqílíyu	a. gosqi áre
3. Dqáñáre	m. deqqueshíyu
4. Pqipqisqiyu	l. didqááre
5. Ñésqí	d. dqafudí
6. Hiiuayú	f. Dqáñíyu
7. Sqárí áre	g. dqashí
	k. Dqúgurí álu

I. Dqokqothá móthilá shambá zíné tha almásalú

Másal: Giñ beñení makqalagaña sha beñe nibé béñ

Mbá fuudí shíñ añ kqalaga fudi bóbód

1. Gíñ sqaabí ma kqalagaña sqabí sqabbathañgáñ mbá kqaasí shíñ añ kqalaga_____.
2. Mbá miilí ma kqalagaña mílí tqutqush mbá galazí shíñ _____.
3. Mbá dqúgurí makqálañ ádqúgur dqugur mbá squriñ shíñ _____.
4. Gíñ nekqethí ma kálaña nékqethí nékqeth mbá shuúní shíñ _____.
5. Gíñ ithigigañ makqálaña ithigí ithig mbá squriñgáñ shíñ _____.

II. Roothá squriñ giigí thá roothá ma daadó

1. gulguñáálu
2. rô
3. agúúru
4. goróñ
5. fíri

Addárs 100

Addór 20

Alyóm 5

Giigí 5

Iyú mootha

- I. Dqokqothá móthílá shambá adiné.
 1. Rothishútha shambá thíkqílá firi.
 2. Firi dquutha wáné adíganáqi?
 3. Náñ thohíqi ma rô?

- II. Roothaqi ahulua tha mbá shambahaunátháñle.
 1. gulguña
 2. rúmbúñ
 3. kqori
 4. thíri

- III. Dqokqothá móthilá mbá ma assé assé u mbá ma busqáñ busqáñ.
 1. Firi thá buliyú bás ñiné ñthíkqíláne
 2. Ró firi maíyú kqorí sqúllá alódíín
 3. Firi ñinéñ maarrúhá gíñ buusuqi kqíllíñ

Alyóm 1

Firi shaara

Firi shaara giñ shúúni míllañ míllañ tha ñinéñ hásqúli maabí u shímbilá adaarú álú tha alú ñeena. Firi ma shaaráqí giñ búsqí álu walá mathí zííqí u giñ búsqí álu ma shaaráqí giñ gídi arrúhgú walá mathí thikqu thá sqakqa alú.

Firi shaara giñ sqíkqí ñinéñ maané tha assábábá sqisió ma kqéfeqefiñálá álú ma kqódé. Benishañgúl mín mbá ziané sha áñishiñá máábá giidó álú thá sqísqía walá shaarágá fíri márra, lakin mbá zígá añ shókqóñ tha maabí adí ma galuqí thá maabí zááoqíle u tha maabí hora añ mílañ maabí pqáligú almushurú (gafá dqááñi) adinégu ma kqebí sqísqía alúgu thá méré pqáala u roothálo mín mbá ádíne thá gundi shambálo adí dqakqi adár are thá roothámañ walá mbá madi gundi moothá walá ma thámagalá albál ma pqishí góronñ.

Sqisqia ma kqóódálá álú shambálo hasquli shooraíyú mulua u iimulua ma shuní . shoora mín mbá nulunéqi ma shúní walá mathí ziiqí na giñ ró tha áné bídá. mín mbá shúriñró hu firi shíñ áné ádá ma hoshalígú thá buliyú.

Náñ shábbaha hathóeqí tha sqikqi mín mbá hoshali búli?

Sqishqía mín mbá sharo méré u mbá hoshalí búligú firi shara baró áné sqikqa. Tha firi shaara baró giñ bísqí álu u mbá gídí arrúh kqílíñ á ndu maré u giñzió tha thúkqí á dar mwalá mathí thíkqíné. Sshan shúgó firi shaara tha bakqá sqikqine tha adáaráñkqayú lázin añ gíagá alhisábáñkqa añ giagá alhísab.

Giigí 1**I. Dqokqothá móthíla mín thá garrayú.**

1. Firi ma share náñ sqikqi?
2. Garra akqitho nimira kámmu mbá rothi shambá zíí sqisqia thá Benishangúl?
3. Garrálé garra akqitho kámmu zííne thayú.
4. Garra akqitho nimira kqámmu mbá rothi shoora ma muluoqi giñ sqikqí?
5. Garra akqitho nimíra árbaqa náñ rothiné?

I. Dqokqothá mothilá thá asalá

1. Firi ma shaare náñ sqikqí?

i. Gíñ gidi arrúr yakqáqí a. bele báshíqí m. munzú walá badqí

2. Náñ dqúqquuthiñ firindú?

i. bele alú buura a. sqisqía rabba m. sqisqia awkqikqi níña

l. kqillíñ mootha ñinéñ maané

2. Sqisqia marábbáálá tha adáárú ñáfaqí sha

I.ábidi rô A. ádqashiñ añ M. gálaziñ L. kqillíñ mootha ñinéñ maané

3. Min tha mbáléyú ándímbá zííqí gúdur?

i. .duudu a. fiilí m. amuudqa l. kqillíñ maootha

4. Ándi gínle mbá walá náfaqagañaqi tha firi

i. feesqa a. bulindu pqaala m. bele fefésh

II. Roothá squriñí giigí thá roothá ma daadó

1. sqisqia

2. búsqialu

3. hoshalí

4. galuqi

5. gafa

6. almushurú

I. Roothá maa hú pqupqú thá roothá squriñíyú shakqala tha mbá shabahauné tháñ.

Másál: Maabí shaarágá fíri dáqábégú míllañ shókqóñ

1. Gadí dugíshé firi shókqóñ mmánéqí
2. Shoora ma hárábáqí rô dqukqí walá zííqí nagíñ gúrne
3. Azzámánálaé maabí galuqqí míllañ
4. Sqisqía alú kqiira walá pqishí
5. Agúúru madí tha assámayú

II. Roothaqi ahulua tha mbá adíné tháñle mbá zííqí thá “I” hu tha mbá zííle thá “A” hu

“I”	“A”
1. Agúúru	i.firi
2. Añ badqáñgañ	a. kqéfkqefiñ álá alú
3. Gíñ gídi arrúheqí	m . rô
4. Shoora	l. munzú
5. Sqisqia	d. gafa
6. Almushurú	e. busbaaní
	f. esho

I. Aañá dqeñethíyu ahora

1. _____ma zíqí ñinéñ bisí rô
2. Firi ma share gíñ gidi _____kqílíñ yakqásqí
3. Sqisqía _____ ñinéñ gothíne añ tháñ mbá dqáñgané
4. Thá bulindu íllá ma _____ zíqí Añinéñ pqallá
5. Gíñ didi arrúh kqillíñ kqabí ále _____ u ále muusqahu shabákqá dqukqíné

II. Dqokqothá móthilá mbá ma assé assé u mbá ma busqáñ shíñ busqáñ

1. Firi ma share gíñ búsqáálu bas ñinén yáqqásqí.
2. Bulindu thá asqakqale bás ñinéñ pqalláne
3. Sqisqáa alú kqiira assá bab ñineéñ maané shoora harabéqí
4. Tha asqakqalé bás ñiné pqállá
5. Maabí gádarígú méré muusqa aañá méré u méré rábbá gíñ búsqáálu mbá thikqu thá méré bákqá dqúkquthiñné firindu.

Addárs 105

Addór 21

Alyóm 5

Giigí 5

Iyú mootha

I. Dqokqothá móthíla min thá garrayú

1. Náñ hasqúli firi shaara?
2. Firi sha bákqá dqukqíné náñ giigaña ane
3. Kqérishú thahu ná gíñ sqikqí mafiri shaare

II. Roothaqi ahulua tha mbá dqafarunátháñle

1. harábaqí
2. hoshalí
3. shaará kqedqe
4. thaar ákqedqe

III. Aañá dqeñethíyú ajora

1. _____ñinéñ ma fiilí gíñ gidi arrúh kqíllíñ
2. Mín mbá shuríñ rô firi shíñ áné ádá ma _____ thá buliyú.

Akqusqo 8

Addór 22 Addárs 106

Assúra Addárs 106 mbá Álqainátí thóñóriñdú
hululáqi thañ tha alhábarle

Alqainátí thoñóriñdú hululáqi thañ tha alhábarle

Thoñorindú thíkqi géedí familu alhábará tqokqoló thañ ñinéñ sqúllá tha thoñorindú hulu láqi thañ tha alhábarle. Tha addagíga dqukqúnúñú maabí mílañ ñinéñ thíkqi alhábar u mathí bákqi maabí kqábí alhábará dqafaruqi thá méré thíkqa na alsábará kqábí méré mbá ma ile.

Mín tha alqainátí mbá gíñ hululáqi thañ tha alhábarle arradí, aljarífa, u alwáragá makatabañgúnuñ ñinéñ ma méré mbá gádarilá álá sqúlá hugú ma almásal.

Mín tha mbálé yúgu arradí adqafari maabíé á lhábar, ndu daadó, haara, addanbih (roothá alkqaanunú), rootha aré dqafaruqi, algaráyá dqafaruqi giñeñgúnuñgú mbá da almáqana maabíeqi mbá ágarrañí. Alhábará ádqafarilá tha arradí sha thá ile bass ñinéñ haliláneyú alhábará hali máábá madí garrá u mbá walá madí garrá ma dqukqánúñ ñinéñ thíkqi méré ne. Le attilifision alhábará ádqafarilá tha arradí ñinéádqa farilá nine thayú méré holoñoníñ sqúllágú tha iihuluá álhabarú thá shoorú.

Ahábará ádqafarilá shíñ thá kataba, aljarita, tha alwarga sqúllágs thaiihuluá álhabayú thá katab. Laking ádqafaru alh áhára á dqafarilá tha arradí tha mbá átilfisionúle tha mbá attilfisionú madí thaare u tha halílauyú thá ileuñinéñ bákqi maabí tha méré ássala attilfisión. Laakín thá añ thíkqa alhábar thá thoñorindú áhulu maabíqi tha alhábarlélé tha ndú maané thañ katabá lázim ñgó maada garrá baalá shúggo thá ñgo thíkqa alhábar ma pqishí. mbá zígá añ aljarita mbá húhí yómí u tha addóórú alhábar ñinéñ dqáñne thayú. Almujaalla (masqihét) mbá húhí tha asháhárú wálla tha taláta sháhárú marra ñinéñ maané u mathí gadorí ané húhá tha assánáyú marra.

Giigí 1

I. Dqokqotha mbá móthíla mín thá garrayú

1. Náñ kqalgala sha alhábar?
2. Kqerishú tha hu ná thoñorindú thíklqíla alhábar thañ?
3. Garralé garra akqitho kámmu zíiné thayú?
4. Garra akqitho nimira kámmu mbá kqerí alqainátí thoñorindú thíkqíla alhábar thañ?
5. Mín thá gíñ thíkqíla alhábarthañ mbá thámgala ilé básqalá ma madí thaare náñ sqúlláne?

I. Aaña dqerí ethíyú ahora

1. _____ u _____ ñinéñ garralá álé thíkqa alhábar thayú
2. _____ tha adagígígadq ukqúnuñú ahalthiñ maabí alhábariyú míllañ
3. _____ madiláqiuma álé thamgala ilé ma álé rothi alhábar
4. _____ u _____ tha alháwayú ñinéñ á dqafari méré alhábar
5. _____ ñiné dām rootha alú dqukqú núñ walá áhorináañ

II. Roothaqí ahulua tha mbá shaba hunátháñ le

1. Addór	i.thá buaani
2. Munzú	a.alyóm
3. Albarnámij	m. gundi afarua
4. Thá shoora	i. alqisbu
5. Adqafarua	e. sqiríñ
	f. Tha shabaro

I. Dqokqothá mbá mothílá assé u mbá ma busqáñ shíñ busqáñ

1. Tha ñorindú thikqílá alhá bar tháñ dqafaruqí
2. Alhábará mbá ádqafarlá tha aljarida hosali mandáñ
3. Alhábar thikqílá tha arradíyú thá ile tham thám bás ñiné mane
4. Almajála yómí yp1mi ñinéñ áhuhiláné
5. Alhábará ádqafarlá tha aijarida shabáhauqí tha mbá attalfisionú le.

III. Dqokqothá móthilá thá azala

1. Min tha mbáléyú gú ándí mbá walá adqafari alhábar?
 - i. arrádi a. aljarida m. almajállaza l. walaziqí
2. Mín tha mbáléyúgú ándí mbá ádqafar alhábar tha adagi gayú míllañ?
 - i. aljaridai a. arrádi m. almjalla l. kqillíñ
3. Andí gíné alha barúlagú mbá shabáhauqí?
 - i. arradí u almajalla a. attilfisión u aljarída m. almajalla u aljarída
4. Andi gíné alhabarúlé mbá adqafar alhábar thá bubaabí ?
 - i. almajalla a. aljarida m. arrádi l. walá zíqí

I. Roothá squriñí huhú mín thá roothá zíqí tha assandúkqú

thákataba	ñunéñ damné	ádqafarla	kataba
tha alhábarle	Arrádi	áhulumaabí	aljarida
ajjawááb	Thaare	alhábaréqí	addilifisionú
mahammed	alhábára	dqukqunúñ	garra
alhábará	Dqáñí	abbá	madí
rootha alú	Almajalla	thooñorindu	náfaaqí

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

II. Roothá squriñí giigí thá roothá madaadó

1. alwárga
2. alhábar
3. arrádi
4. addilifisión
5. thoñorindu

Addárs 110

Addór 22

Alyóm 5

Giigí 5

Iyú mootha

I. Dqokqothá mbá móthílá mín tha garrayú

1. Kqérishúthahu na gíñ áhulu maabí alhábarle
2. Sha ñiné dá áddílifisión alhábar maabíé qí?
3. Náñ ádqakqaru almahúlla maré aljarida?

II. Aaña dqáñéthíyú ahora

1. _____thá ilé bás nine haláné alhábariyú tháñ
2. Alhábará thíkqilá tha aljáriadyú ill maabá _____bás ñinéñthíkqine
3. Alhábará ádqafarlá tha _____ u _____ hósali mandáñ.
4. Gíñ kqalgalá sha alhábar roothá tqokqpló mba _____ u _____

Assúra Akqithó thóñóríndú hululáqí tháñ tha alhábarle minimíidia

- I. Dqorqothá mothilá tha ndu min gíñ halo m,,aréyú tháá garrayúú
 1. Garrálé na álú kqedqe náññ kqalne?
 2. Alhábara alqintornetú min wáané thílqiláne?
 3. Náñ ásalga máábí alhábar tha alqintrnétú?
 4. Alqintornét náñ daané na alfáida alqáálaméqí?
 5. Rothishútha na adqafaruá álwinternétú méré adilifisión
- II. Dqokqothá mbá mothílá mbá ma assé assé u mbá ma busqáñ shíñ busqáñ
 1. Alhábar daadó tha alqinternét walá gídi azzáman
 2. Almubááil gádarlá álé tgikqa alhábar tháñ tha alqintarnétú.
 3. Alhábará tqokqolí thíkqiña tha alqintarnetú nine dqukqúnúñ
 4. Alqinternét mádiñ assúra ginañgunuñúqí.

Alyóm 2 Akqithó thóñóríndú hululáqí tháñ tha alhábarle minimíidia

Akqithó thóñóríndú hululáqí tháñ tha alhábarle kásamilá ale mohólañ. Dqukqúnúñ mbá tqori álu u mbá shíli hu añ dqukqúnúñ ñinéñ ma méré, mbá tqori álu ñinéñ tqorilá tháñ tha almakarafón ma maabí ála ááhulu maabíqi tha alhábarle u ndu daadómáñ ma zíqí. Assáqálo maabí mílañ gádarilá ála daagá alhábargú tha almárrayú. Akqithó thóñóríndú hululáqí tháñ tha alhábarle mbá shíli hu añ dquikqúnúñ shíñ mín añ dqukqúnúñ bass ñinéñ dqóñóshigaláne tha alhábar daadóyómi. Akqithó thóñóríndú hululáqí tháñ tha alhábarle gádarilá ála áshuriña tha almákkatába álhakumóyú u thá aañá algirayóyú tha ála pquúlá gin tqokqolóqí tháñ, ndu daadóqi tháñ, ála da array tháñ maabíeqí u almáktabéqí, ála gáyafaqi tháñ thá, ála da arráyo tháñ maabíeqí u almáktabéqí, ála gáyafaqi tháñ thá haara u thá roothá1dqúgarí u ála gárra maabíeqí kqeerá álhabarú tháñ mbá gíñ sqikqi yóómi thíthí u mbá thíkqólágú mín aañá máñ mbá ákqediñí u mbá ágarraañí.

Mbá áshuriña shíñ aañá algirayó náfaqi tha pqúlíñlá geedíe alkqaanúná áañá algirayó tháñ, rootha aré algirayó tháñ, roothá pqiishi tháñ thá mare mádqá u roothá shúúni tháñ thá thá máre bákqá gundí, pqúlíñlá márt hée atqábáqá atqábáqá pqiíshí than u atqabáqá náafa maabí méré ador. Walá kataba tha méré tháná thá giigíálú na madí u pqúlíñ geedíe añgundí maadá méré shambá zíné.

Mín thá rootháléyú kqillí akqithó thóñóríndú álhabarú aañá thikquné tha abuurá maabúyú u aañá gúdílá ma dqukqúnúñ ádidíñ attálmia maabúqi, ábadqíñ gugúdi ma dquuqúnúñ, pqúlíñ maabíeqí roothá mbá algirayó, mbá álqafio (busqikqé goodqó) u musqi maabíeqí thoñor shambá dumu méré thábá gíñ kqilíñeqí.

walá mbáló bass mathí holí na thoñoríndú álhabarú mbá máábi gábulu mbá haalumaré ndu tháñ mbá holí míthil búluñ, atqalabía u múnqúnúñ.

Giigí 2

I. Dqokqothá móthilá thandú

1. Garrále na alúkqedqé nán kqalné?
2. Garrále garra akqitho kámmú gídíné?
3. Akqithó thóm1prindu hululáqitháñ tha alhábarle gásamala aleeñ kámmú?
4. Tha garr1léyú garra akqitho nimira kámmu mbá rothi alfáida da ákqitho thóñóríndú hululáqí tháñ tha alhábaralé?
5. Tha garr1léyú garra akqitho nimira kámmú mbá rothi akqithó thóñóríndú hululáqitháñ that ha alhábarle shambá shákqalláne tháñ tha almádarasú.

I. Roothá squriñí giigí thá roothá madaadó

Másal : almakarafóón

Maabí squli asháqab tha almakarafón

1. hululáqi tháñ
2. aañá álgirayó
3. maada
4. haara
5. náfaqí

II. Aañá dqeñethíyú ahora

1. _____ gásamlá aléñ holóñoníñ
2. Geedí garraqí _____ gádarígú méré kátaba roothá dqúgurí mbá ásqapquyú.
3. _____ tqorilátháñ álé pqulá maabíe alhábartháñ/á lé pqahá maabí tháñ/
4. Akqithó thóñoríndú hululáqí tháñ thá alhábarle mashakqala lá ma pqishi
tha abuura adidiñ _____ thaar théqí
5. Minmidia pqúliñlá geedíe _____ u rootha aré_____

I. Roothaqi ahulua tha mbá adinátháñle

1. mini mídia	- róóñí
2. thorí	- almakarafóñ
3. daalá alhábartháñ tha almárrayú	- hohóz
4. almádarasa	- aaña gárralá
5. haara	- daalá alhábarthañ thá almárrayú

II. Dqokqothá mbá móthíla th á azala

1. Mín thá gílláyúgú ándí mbá zííqí gúdur?

i. Almakarafón a. rootha m. ndu daadó l. walá zííqí

2. Attálmia sha áné adá thaarthéqí fédqí

i. álé daafaguga a. fédqí álé rothúga m. feeqí álé shaawaruga l. kqiliñ mootháñmaané

3. Mín tha mbáléyúgú ándi mbá ma alfáidá mini midió?

i. pquliññla gíñ tqokqolóqi tháñ a. náfaqí ndu dádóéqí . álé káyafaqítháñ
l. kqíllíñ ma mootha

4. Min thá mbáléyú gú andí mbá zííqí gú dur

i. garra a. alwárga m. algálam l. albánbar

5. Mini míidia tha ____ ñinéñ giiláné

i. abuura a. náfar m. wálá zííqí na mootha

Addárs 115

Addór 23

Alyóm 5

Giigí 5

Iyú mootha

I. Dqokqothá móthilá mín thá garrayú

1. kqérishú tahu na alfáidá thikqilá tha mini midiayú
2. Mi giñ da maabíé alhábar andí mbá bírí mandáñ
3. Gíñ madíláqí uma álé halláyú ma álé roothí _____

II. Aaña dqeñethíyu ahora

1. Mini mídia gásamlá aleeñ _____
2. Almakarafón gádarlá álé _____ álé madiña maabíé alhábartháñ
3. Alkqaanúna ááñá álmadarasó u rootha aré álgíaryó pquliñlá geedíeqí tha _____

Alyóm 1

Abbá albé u Albúúríkqedqe

Agúrí hooláqí thá Benishangúl thálé gíigidiñ thoñorindú dqafaruqígú mbá sqululá tháñ ma gíñ ma gíñ mañ zííqí mbá pqiishí wálla mbá shúúní. Mín thá gílloyúgú albúúri, búluñ, atqalabía (annóba) u hoolóqí gú múmgúmuñ.

Gíñ maa hú kqeerálogú kqilíñ gíñ náfaláqí tháñ hohózéqí ñinéñ maamañ márez. Laakín mbá beelá añ pqiíshéqí fagaduqina booloyú ma bíalá. Assáqá beeláne gídí maabí ma alú haarógú mbá thárí haaraqi min maabí sáálé u míhi. Maaba niñelé haaró sqúllá tha nine haaró u maabá ídelé shíñ sqúllá tha maabá haaró. Lakíñ maré hólóñónishíñ ma buurálá álúgú ma dqukqúnúñ sqúllá thá “Ndú haaró”

Azzámáná Ashéh Hojele u mbá Dooralguri Giigídiñ albúri gú u búluñ mbá beeláyú ma gíñ máñ zííqí mbá burigalá álú u ma abasho zííqí thá beerá máñle. Mín tha agúrí beerúyú mbá Hójele dqukqúnúñ Abbá Albé ñinéñ squlaláne. Ma rootha zííqí wálla ma maabí záaqí tha abashoyú aañamáñ Abbá Albé ñiné thárí athúruhé hu ma ñine ále be albúri. Mín mbá gúdáné ma ñine be albíiri shambálo ála daagá hú dqááñí mbá agurindú tha alburúqi. Mín mbá dāngaláne hu fish tha alburgí húkqedqe dqukqáandu ná gashé mbá tqokqoló.

Andí hú fía hú abbá Albé doño? Ándí hu gashaqí ma sqúllá nine tháñ? Maabá ídelé u na niñele mbá báríí shaiñéné sqúlléne? U ma dqukqúnúñ shíñ?

Giñ dáagalá Albéhu tha albuurúgi tha ñinéñ bebeñ albúúru mín mbná dááláne hu shambálo walá mathí squlalá tha Albé lémin nine múshé Abbá Alburúgi ñinéñ squsqúliñláne. Mín mbá múshalá Mójele Áné máthá thá márhéqí tha aburámó thoñor aañá sqúllá añ thá Ínsíñ baalá u mín mbá nushóne gí1 hósele mbá zia nine tháába sállámá né sheh Abbás Asháfiéqí.

I. Dqokqothá máthíla tha ndu

1. Náñ squsquliñu ágúrí gabulú tháñ ma gíñmáñ zííqí?
2. Náñ fágadilá squsqúlá róotha pqiishí tháñ u mbá shúúní?
3. Ándí ágúrí gíigidiñ gíñ beeláyúgú u náñ ma márez na gílló?
4. Náñ squlalá ágúrá beerú Hójele mbá bebeñ albúúri u sháíne thóhagaláne huqi mbá áttarahó?
5. Mín mbá múshalá Hójele wááne ma tha gala Abbá Albéqi?
6. Wááne múshalá Albé u ndá sállámágáne gíñ Hójele mbá bebeñe?

I. Roothá squriñí giigí tha alkqanúná roothá ma pqishí thá kataba

i- Agúri : _____

a- Akbúuri : _____

m- Alburúgi : _____

L. shch Hójele u Dooralgúri : _____

II. Roothá ássalilá mbá ma assé

1. Mín thá rootháléyúgú madaadó ndí mbá shéhéri?

i. Albúri a. búluñ m . annóba d. Alburúgi

2. Ándí agúrá gíida agúrá beerú sqúllá tha Albé?

t/ Doora algúr g/ sheh Hójele kq/ maré holóñóníñ

3. Maabá gii náánó mbá sqúlla tha Alburúgi ?

i/ maabá annóba a/ maabá be atqalabía m/ maabá be búluñ

l/ wale dqukqúnúñ

4. Mín mbá múshálá ndaló mathalá alburgi tha aburámúeqi? i/ Dooralgúri

a/ Albé m/ áHjele d/ ium maré mma mootha

5. Maabá be albúuri , hú zii shainé daalá ñinéqí ?

i/ maabá be albúuri a/ Abbá Albé m/ Albuurúgi l/ kqillíñ ma mootha

I. Rootha áhululáqi tha mbá zíiqíle thá “a” hut ha mbá zíiqíle tha “i” hu

“a”

“i”

1. Albuurúgi

i/ minimídia

2. Annóba

a/ Gódqí

3. Thoñriñdú áhulu maabíqi tha alhábarle

m/ míidia

4. Akqithó thóñóñoridú áhulumaabíqi tha
alhábarle

l/ Atqalabía

5. Pqishí

d/ maabá be albúri

II. Roothá áhululáqi tha áné gia roothá da almáqana

Tho	r	ño
Akq	ho	Ba
Maa	Ndu	Ñ
Má	Itho	Máá
Ya	Nshó	Da
Líí	A	Oo

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Alyóm 4

Giigí 4

I. Roothá fédqi ndu tímma thá áné hórá u né da almáqána fédqílá ma álé roothagaláqi

1. Alb _____ ri

2. Alk _____ jj _____ M

3. A _____ ó ba

4. Sh _____ ir

5. _____ ráya

6. _____ li

7. _____ lí

8. _____ gú

i	mn	m	l	á
ii	a	m	g	uu
Á	áá	ñ	a á	u ú
aa	bb	mm	b	úú

II. Gíñ hoshaligalá assúra tháñ ma álé kátabilá na hú máre thá booloyú ma pqishí

1. _____

Assúra fuufur

2. _____

Afanfé

3. _____

Dquutha

4. _____

Ashátha

5. _____

shiñír

Addárs 120

Addór 24

Alyóm 5

Giigí 5

Iyú mootha

I. Garrá gárralá tha abuura ma álé thá miga máábí ñgunúñ ílé shambá kqalin máábá ágarrañi

II. Roothá squriñí giilá míthili mbá ziané thá garrá dqáfaréyú na álá giigalá alkqaanúná roothó tha abuura

i/ albúuri _____

a/ doora algúuri u hójele _____

m/ albuurúgi _____

III. Roothá roothugaláqí tha álá áhiagá alhurúfí tímmane tha abuura mín tha alúyú

1. Sh ____ ____ ____ r

2. Zí ____ ____ ñz ____ ____ ____ ñ

3. ____ mm ____

4. Al ____ ____ ____ ____ gi

VI. Assé wálla busqáñ

1. Abbá Albé ñinéñ bebeñ Dooralgúrié albúuri

2. Maabá be albuurúgi ñinéñ sqúllá tha albuíuri

3. Annóba ñinéñ beeláyú ma mushe zííqí tha álá zááo

4. Agúri gabulú albúuri u búluñ bass ñinéñ sqululá tháñ

Akqusqo Tísaqa (9)

Addór 25

Addárs 121

Fuudá Beñení

Alyóm 1

fuudá Beñení

Thá Ítóbíayú fuudá beñení holí aañá dqafaruqú tha alqikqilímá ñgúnúñú. Mín tha alqikqilímáloyúgú dqukqúnúñ mbá madí hú Benishangúl ñinén maané. Gábul gábal maabí áppalu fuudayúgú zazáñí thá Benishágúlúqí thálé thá méré gía fuuda u méré dámó gíñ shibili méré álú maabí adaarúeqí thá méré shibila.

Azzámánalo shibila thá fuuda walá zíziniñsha thá fuudá beñení ñinén manaliñulá ginéyú maabá walá shíñ gídi fuudá beñení áné daa maabá gídi giné gíñ fédqiné u maabá shobílí shíñ áné hásqúlá gíñ fédqiné tha íyú maalua. Maabí zááúqígú mín thoñorá bulu méré dámó heeho or u gíñeñgúnuñ thá méré maal fuudá beñení tháñ. Fuudá beñení ñinén shibiluláthí tháñ assáqálo maabí holónóníñ bass ñinén holí tha assúúgu aañá shibiluláthí mbalogú maabá shibolí u maabá shibilialú ñinén ma mare.

Maabá shibilí fuuda wálla gíñ ádine tha áné maaló gíñmáñ tháñ ñinén damíné u maabá shibili alú shíñ gíñ shibiliné álú ñinén dámíné tha assúúgúeqí u áné dqóónóshá áné méré fuuda. Maabá shibili shíñ mín mbá shibiliné gíñ féedqóné mín thálo thaayúeqí ñinén ádíganéqí laakín maabá shibili alú walá aháthiqi walá ma nine kqóóda aré wallá ma assúg faruo gundi. Fuudá beñení záman walá Giigídíñ añ u sqakqa alú kqiliñ ma nine laakín hássa adaqí ma shol húíyu. Assáqálo alwakía atqnáshar (12) rial gúshali ñinén maane yaani alhábbá wálla alqirám gírish u itinen mallí mñinén maane.

Hassa shíñ alqirám hámsa usabaqíñ ñinén maané u alwakRía shíñ árbaqa u íshirín álf ñinén maané u walá zííqí míthil mbá gabulú. Ashan shúgo fuudá beñení tha shimbilá ma halagá ñinén maané mbá kqódí lázim maabí thíqine méré náfaqi tháñ ma pqiishí tha shimbilá ma halagá mbá walá mathíyú ma kqódé ñinén maané.

Giigí 1

I. Dqokqotha móthilá mín thá garrayú

1. Garrálé náñkqalne na alúkqedqe?
2. Garrálé garra akqihó kámmu gidiné?
3. maabí gabulu thá nana shishibiliñ méré gñinénqú nuñ?
4. Gabul asqisqí sadáñóqígú mín tha bulúnáñ damdámiñó méré tha assúgáñkqarúeqí?
5. Gabul gábul fuudá beñení alwagiá kámmu maamané? U azzámanalé shin?

I. Dqokqothá mothilá thá azala

1. Gábul thá náánó mamaliñú máábí giné ñgúnun?

i/ thá fuudá madu udu a. thá fuudá beñení l/ thá fuudá ma alhadíid
m/ kqillíñ ma moothá

2. Fuudá beñení alwagía kámu gúshali shishibiliñlánétháñ?

i/ 12 rial gushali a. 6 gúshalí m/ 24 gúshali l/ 10 gúshali

3. Maabí gii náánó mbá thikquqigú tha assúgú?

i/ mbá shibilialú a. mbá shibilí m/ walá mbá Giigíñmáñ
l/ i U a ma mootha

4. Gábulgábúl thá Benishangúl wáané thithikqíñlá fguudá beñení

i/ tha Asósa a. thá Bulan m/ thá kúrmur l/ añ kqíllíñ

5. Gábul gábul asqísqí sasáñóqíqí gú min tha bulú náñ damdámiñó méré tha
assúguéqí?

i/ fuuda dudu a. fuuda alhadíid m/ heeho

II. Roothá squriñí shakqala thá roothá ma daadó

1. fuudá beñení

2. alú maala

3. heeho

4. zasáñí

5. assúg

I. Aáñá dgeñethíyu ahora thá roothá ma daadó

fuudá beñení	tha Benishangúl	fuudá
shimbilá	assúgú	

1. Gábul gábul azqisqi zazánígú _____ thá méré maala heeho alú Fuudá beñení.
2. _____ zamáan walá gigídiñ añ sqakqa alú kqíllíñálé ñinéñ zízíñ né
3. Fuudá beñení _____ ma halagá ñinéñ maané
4. Thá _____ maabá shibilí u mbá shibilialú ñinéñ thíkquqí

**II. Rootháqí ahulua yhambá dqafaruná tháñle mbá ziiqí tha “I” hu
tha mbá zíqílé thá “A” hu**

“I”	“A”
1. Shimbil	i. Maadú húyú
2. Mbá gabulú	a. Badala
3. mahalagá	m. hawanqi
4. sholuhúyu	d. makqááli
5. marahís	e. magigí
6. maala	j. thá belló /maadara/
7. thá bulu	f. mbá hassó
	g. mbá giidú

I. Dqokqothá móthilá mbá ma assé assé u mbá ma busqáñ busqáñ

1. Tha alqikqilima Benishanmgúl mbálé zígá añ sqakqaalú kqílliñalé fuudá beñení mmaané
2. Zamáán or bás nine dqukqú núñ ñiné sha sharing maabíñ kqayéqí tha adáárú
3. Tiáál ma maliñla alu thá 20 malíim
4. Mbá zígá añ azzámánalé fuudá beñení ma kqáálí lakíñ wálá thikquqí añ kqíllíñ
5. Ashara giné allím mallá alú tha hamisa ginéh allím holóñoníñ.

II. Roothaqi ahulua tha mbá shamba huná tháñle

Másal shibila alú = ééla alú

1. fuuda
2. táájará
3. holígú
4. gíñ fédqíla
5. didine
6. mahólañ
7. boolákqedqe

Addárs 125

Addór 25

Alyóm 5

Giigí 5

Iyú mootha

I. Dqokqothá móthílá mín thá garrayú

1. Gabul Gabul thá Benishangúl fuudá beñení alwagíá kammu shilíngí maa mañáné?
2. Ashara giné kammú riáál mbá malnéalú?
3. Asqísqí zaáqígú gábul thá adáará Benishangúléqi nán

II. Aaña dqeñethiyú ahora

1. _____ñinéñ maalá ásqisqi fuudá beñení tháñ
2. _____shimbila ma halágá ñiné maané mbá fudqilá thá sqakqayú
3. Fuudá beñeni zamáán wala gigidiñ_____aáña thikquné
4. Tha assúgú maabá shibili u mbá ñinéñ thikquqí thíthí

Addór Síttu u Ishirín

Addárs Mía u síttu uIshirín (126)

Fuuda Alú Maala

Alyóm 1

fuuda alú maala

Tha alqáálamú mbá zígá añ adâr kqiliñ gidi, fuudá alukqedqe. Itóbia, Assuudán, Amériqa gídi fuudá ádaara maré u gídi hugú na fuudá máre ithili mbá ádaarañgunúñ. Fuudá álitobió sqúllá tha albír mbá Ássuudanú sqúllá tha alqúmula u mbá Amerigó shíñ addoolár ñinéñ sqúlláne.

Mbá Itobiyo yu na fuuda gídi alqainátí dqafaruqi ñine thayú. Mín thá máréryú áshara rial (ginéh), áshara ginéh, hámsa ginéh, hámsa riál, riál, gírish, hámsa gurush, girshénunús, terífa u mallím ñinéñ ma máré. Mbálégú kqiliñ gídi thoñoridu maliláne alú tháñ ma fédqíla.

Áshara ginéh ma maalálá álú gii áshara riál añ áshara, hámsa ginéh ma maalálá álú gii áshara rial añ hámsa u múñgúnuñ shambálo. Fuuda alú maala walá alfákkéqí básy ñinéñ maaná. Gíñ kqaligalá tha alú maala giné íyú maalua tha alqáínámáñ ñinéñ maané. Alú maala gáderí áné ma fuudá dqááñí zíí tha ndule na gundi afafariñua wálla fuudá beñení na alú maala thá fuuda arialátúéqí.

Alqainátí fúúdá álqitobió na ziiqí u na hú máre na maada pqishí mílañ tha bakqá ámalíñlá maabá álú. Maabá shólí fuuda ma adaqí tha assúúgú kqáúgú kqáshaalá. Ashan shúgu lázim maabí kqíliñ máré maada fuudá ádaara maré ma pqíshí sha bakqá ámalíñlan alú assáqá shibiline gíñmáñ u mbá shíbine álu.

Giigí 1

I. Dqokqothá mbá móthilá mín thá garrayú

1. Garrále na alúkqedqe nán kqaliné?
2. Garrále garra akqithó kámmu gídíné?
3. Mín thá garráleyú garra akqitho nimira kámmú mbá rothi alqainátí fuudó?
4. fuudá ássudaanú shañíne sqúlláne
5. 100 riaal kamu giné hasqúlne?

I. Roothá ma agalua muusqa shaáné da almáganá Ayu adâr gidi fuudá

Kqede

1. Thá míiat Ashara riáal ginéh mallálú

= _____

2. Alqitobió sqúllá fuudá albír sha

= _____

3. Tha alfákka allím fuuda malla alú

= _____

4. Tha Asósa addukáán gídi markqanía

= _____

II. Roothqi ahulua tha mbá ádiné tháñ le

1. Áshara ginéh	- 10 malíim
2. Amiriga	- albír
3. Gírish	- addúnia
4. Allím	- miiatriaal
5. Itóbia	- addolár
6. Alqáálam	- alfákka
7. Hámsagírish	- 50 mallím

I. Roothá squriñí giigí thá roothá ma daadó

1. alqúmla
2. ginéh
3. thoñorindu
4. tarífa
5. maalu álu
6. shólné

II. Dqokqothá móthilá mbá ma assé assé mbá ma busqáñ shiñ busqáñ.

1. Hámsa ginéh fákkalá alú thá 50 riaal.
2. Fuudá alqaala mú kqillíñ hu dqukqúnúñ ñinéñ sqúlláne tháñ
3. Wáhid riáál mallá alú thá 100 malím.
4. Fuuda duudu mbá áđâr dqúkqunúñ dqafaruqí allón.
5. Ashara riáál malá alú thá 20 hámsa grúúsh allím.

I. Aaña dqeñethíyu ahora

1. Tha alqáálamu _____ kqillíñ gídi fuudá mbá álú maré
2. Fuudá beñení gádarlá álé maala alú thá fuuda _____ áu tha fuuda _____
3. Maabí kqillíñ láázim méré maadá fuudá _____ méré shambá sqúllané
4. Wáhid gínéh mallá alú tha _____ ríáál
5. Itinéén gírish mallá alu _____ taarífa

II. Dqokqothá móthíla thá azzala

1. Wáhid ríáál kámmu gírish mallané alú tháñ?
 - i. 2 hámsa gurúsh allím a. 4 girshéén allím m. 100 malím l. kqillíñ ma mootha
2. Fuudá Itiobió kámmú na allímá kqedqe mbá dqááñí ?
 - i. 5 gínéh a. 10 riaal m. 10 gínéh l. 50 riaal
3. Mín tha mbáléyu ándi mbá assudaanú na fuuda?
 - i. alqúmulá a. addolár m. albír l. walá zííqí
4. Girshéén unús kam daarifá maané?
 - i. 20 daarifa a. 25 daarifa m. 30 daarifa l. “5” daarifa

Addárs 130

Addór 26

Alyóm 5

Giigí 5

Iyú mootha

I. Dqokqothá móthilá tha kataba madqúgurí

1. tha alqáálamú náñ sqúllá adáára gídi fuudá makqáálí thá alú maalayú?
2. Fuudá Itiobió sháñíné sqúlláne?
3. Alqúmulá náñ sqúllá adáára gidine?

II. Aaña dgeñe thiyú ahora

1. Fuuda ma albadíid ____ aynát ñinéñ zíqí thá Itio piayú
2. ____ alú maalá walá alfákkéqi bás nine dqukqunúñ
3. Fuudá beñení malláalú thá fuudá ma _____

III. Roothaqi ahulua tha mbá adíné tháñle

“I”	“A”
1. 20 ginéh	i. 10 rial
2. Daarifa	a. 100 riól
3. Wáhid ginéh	m. 5 mallím
	l. 25 mallím

Addór Sábaqa u Ishirín

Addárs Wáhit u talatín

Wíí Alia

Náñ shábbaha ha thúéqí tha dqañoshigalá Dárgu shúgo?

Dárgu maabá pqálí ñinéñ mááne mbá gúgudíñgané thá Tóñgo. Maabálo min maadá madiné pqaalí tha alqikqilímú thoñorindu kqíllíñ halihú mílañ. Mín mbá ádo ró áné rísqá ámúhullé, gaashá, heesha, múntq u alqainátí zilúñgúnuñ. Alhólíyú kqílíñ mín mbá kqésqékqiné zíli áné kásama thabá holoñoníñ. Thabá dqúqúnúñ thiñthíñéqí u thabá dqúqúnúñ alú shibiléqí ñinéñ thámiganéné. Dárgu buura fuudaqí lémin tímá ishírín álf. Dárgu hasqúla fuuda muusqánéqí thákqedqe tháñ tháñ thá mongifa doño tha walá albáñk zízíñí thá aañá máreyú.

Náñ shábbaha ha thúéqí thá adí sqíkqí Dárguéqí?

Dárgu dqokqothá níñékqedqe tha sháiné giiña fuudalé shábbahagé qí tha ahér á fúdqagá añ tháñ tháñthá mañgífahu ádííra alú. Dárgu íishaga níñékqédqé tha bakqá dírí mارة fuuda alú. shambá dqoosháne álu áné fággara tha gaashá kquudi zíqí tha agoñu thoñor thá shú ligundi u áné pqúlá níñékqedqéqí.

Náñ shábbaha hathúéqí tha adí sqíkqí?

Dágu adaqí uushá kquudiyú u dííra fuuda alú thíthí. Fuudálo gíagané óñgó tha áné fágadane tháñ na aañákqedqe lé múnzúmañ. shambá tqáwwálánéqí múnzúmañ ámaábá liisqunéqí tháñ áné ádo áné gúskiña thá áné gúsqa ñiné gaashá kquudi bá tha áné féesqa shúli tháñ.

Shambá adané tha áné gúsqa maabé gílo áné thíkqa ma huushu gúndi áné buura hu ha áné dáara gundi. Adané baró ma dárné gundí biiló biilo gorróñ. Ma álé adídiñné shambálo mú gúúdqáqí lufaqí thá gaashá kqudíyú. Dárgu zañzañáqí tha fuuda zíqí thá kqudíyú áne híiba thá” wíí alió wíí aliyó” maabí haalá ñine ndu kqúúloqígú thabá thá duudule fia mارة u goorá méréqí dáara fuuda alú kqilliñ wala dqukqúnúñ thikqiné u ámaábí gíagá attábáru u mارة móóthág ndu tha bakqámathí giiné roothálo.

Giigí 1

I. Dqokqotha mbá móthilá m,ín thá garrayú

1. Náñ sqúllá maabá gíida atta qaríhálé?
2. Garralé garra akqitho kámu gídíné?
3. Ndá sháwaralá Dárgu sha áné díira fuuda alú?
4. Wá áné dííralá Dárgu fuuda alú?
5. Náñ sqíkqa darguéqí mín mbá díírané fuuda alú?

I. aañá dqeñe thiyú ahora

1. Dargú maabá _____ mmaané
2. Fuudá buurála Darguéqí tha _____ ñinéñ dááraná alú.
3. _____ ñinéñ íisha Darguéqí shabákqá dírné fuuda alú.
4. _____ álf ñinéñ máané na fuudá dííralá Dárgu alú.
5. Thá _____ ñinéñ gúdalá Dárgu.

II. Rootha qi ahulua tha mbá adinétháñle

“T”	“A”
1. Gaashá	i- Rô
2. Heesha	a- kqañkqúl
3. Amúhulé	m-kquudi (uudi)
4. Tóngo	l. Fuuda
5. Shibilá tháñ	d- kqosh
6. Alhóól	e- alhílla
	j- azzána

- I. Dqokqothá móthíla tha ndu shambá haalónayú thá garrayú
1. Náñ sqúllá maabá gídí attaqaríhálé?
 2. Náñ áhoriñálá Dárgú tqokqoló lúúbá?
 3. Ndá squlalá Dárgu shaané roothuqi tháñ?
 4. Geedí ndáló buurolá alú shá méré da array?
 5. Gadikqedqe mbá gárrá shúlindu kámmu mbákqálé sha bákqá mathí musqilá fuuda areqi thá ñtháñ ílla tha albánkú?
 6. Náñ pqishága Dárgué áñ?
- II. Dqokqothá móthíla mbá ma assé assé u mbá ma busqáñ shíñ álé móóthá sha busqáñ.
1. Shimiñá fara máábí álhillo Darguéqí tha mane thaalú.
 2. Gíñ buurogálá geedí alú shá méré da array thá fuuda alú shambá giiláne.
 3. Maabí álhillo fara Dárgué shimiñ
 4. Shimbila Dárgu geedí kqedqéñ

Addárs 134

Addór 27

Alyóm 4

Giigí 4

I. Dqokqo thá móthíla thá azzala

1. maabá sqúllá sha Dárgú nán sqúllá alhíllá gúdaná thayú?

i. Asosa a. Mángé m. Hómosha l. Tóngó

2. fuudá naano gíidálá Dárgú?

i. mbá pqáálagané a. mbá dáájarágané m. mbá wáálagané

l. mbá ágarrañágané

3. kamu álf na fuudá mbá Dáára álú ?

i. 20 álf a. 30 álf m. 40 álf l. 50 álf

4. Mú mbá ndaló dáára Dárgué fuuda alú?

i. mbá kqedqe a. mbá gádikqedqé m. mbá níñkqedqé

5. Nán muusqágalá Dárgú fuuda qi tháñtháñ?

i. sha ágorrá a. sha albánkq wálá ziaqí m. wálá zíqí

II. Roothá squriñi giigí thá roothá ma daadó

1. afasqakqalú

2. albánk

3. pqaala

4. fuuda

5. Tóñgó

6. kqúúdiyú

Addárs 135

Addór 27

Alyóm 5

Giigi 5

Iyú mootha

I. Dqokqothá móthilá shambá zióné thá garrayú

1. Dargú maabá shákqal náánó maané?
2. Wááné thá malá Dárgu fuuda mbá dááraganá álu?
3. Aleeñ tha bá kámmu mbá gasamálá Dárgú zílí pqáálané?

II. Dqokqothá móthilá mbá ma assé assé u mbá ma busqáñ busqáñ.

1. Niñé Dargu iishaqí tha bákqá dírlá Fuuda alú thá mangifahu.
2. Maabí alhílló ñinéñ fara Dárgué shímiñ .
3. Dárgu mín mbá dáárgane fuudálú buurágá máábí álhílló attabáru.
4. Dárgú dííra fuuda alú ishiríñ álf.

Alyóm 1

Giigí 1

I. Dqokqothá móthilá shambá halóláneyú mín thá garrayú.

1. Afasqakq alú albánká naano mmané?
2. Geedí kámu gíídálá Ádam?
3. Náñ áámán ágalá Áádam gadí dqukqú núñ
4. Á dam náñ wálá áámáná gáne geedí
5. Náñ ágenéga nine gadí shaané hasqú la ñinéqí aañá zíílá Áadam?

II. Dqokqotha móthilá assé mbá ma assé u mbá ma busqáñ shíñ busqáñ

1. Afasqakqalu albánka ázzamanú mmaané .
2. Afasqakqalu bakqílá áá máábi kqílliñ hía thayú.
3. Geedí Áádám kqíllíñá maré áámanálágú.
4. Áádam walá da dañ almuftáh niñékqedqéqí .
5. Afasqakqalu gídi almuftáh ñine dqukqúnúñ.

Assúra Afasqakqalú mbá árrutqaanó

Alyóm 2

Afasqakqulu

Maabíñkqa gábul míthil mbá álqaalamú gígidiñ assakqááfá álu marégú mbá gúgudiñga méré. Gígidiñ assakqááfá guugudúgú ma dqukqúnúñ, mbá álqamaarú, mbá róótha shúúni na fufúth u mbá gineñgunuñugú. Thoñorindu kqilíñ thá Benishangúl maabí gídi albáñká álqaadó mbá sqúllá tha afasqakqalu. Afasqakqulu shúlí ma giigí thá gaagú ñinéñ maané míthil athírimbá musqi máábí gábulu ginéqí thayú mbá ma alqamar míthil fuuda, kqosh, zíli u gñinéñgúnuñ mbá buriláqi tha ála náfaqi tháñ tharthéqí mmaané.

Shókqón shíñ mbá zígá añ afasqakqalu adaqí ma dqukqíndu mín mbá hío álbañk tha zíqí na gíñ gooru álbañk tháñ tha afasqakqalule u zíqí na gíñ namu méré tháñ. Gíñ namu álbañk tháñ tha alfasqakqalule tha maré holoñoníñ aañá álqamarú ñinéñ maa méré aañá musqilá gínéñgúnuñqi mbá álqamaaru.

Gíñ dqafaru méré tháñ shíñ alnáñk dqíñilá álú tha athuruh u afaasqakqalu walá dqíñilá álú. afasqakqalu thá gaagú u thá sqakq ñinéñ giiláne u albáñk shíñ thá bele u thá dqoñ ñiné maané. Afasqakqalu gádarilá máába dqúqunuñ áné gia nine dqukqúnúñ ílla albáñ walá giyuqí ílla tha abuura wálla tha alhakúuma ñinéñ giyuné mbá zígá añ afasqakqalu sha gádariá álú ná dáára u thá ágor tha áné kqúula añ gia alhisábíñkqa fuudéqí bakqá tháñiñáne thíthí tha azzáman harábáqí fuudá gídiña añ gámusha tha albáñguéqí shathíthí gídí alqamán. Laakín afasqakqalu tha mbá álqaadó ñinéñ maané añ mathí giagá alhisáb tha bakqá dqúqíné ndu.

Giigí 2**I. Dqokqothá móthilá mín thá garrayú**

1. Tha garráléyú garra akqithó nimira wáhid náñ rothiné?
2. Garra akqitho nimira kámmu mbá rothí shambá shákqálálá afasqakqalu?
3. Náñ ádqafaru albáñk tháñ tha afasqakqalúle?
4. Náñ musqiláqi tha afasqakqaluyú?
5. Maabí wááne giigiñ afasqakqalu?

Alyóm 3

Giigí 3

I. Aaña dqeñethíyú ahora

1. Maabí tha Benishangúl gábul gigidíñ assakqáfá gugudúgú ma dqukqkqúnúñ mba _____ , _____ u mbáñgúnuñ
2. _____ dqíñlá alú tha athúruh
3. _____ walá hí máabi kqilliñ thayú íllá maabá maathábá ñiné dqukqúnúñ
4. _____ giyuqí tha abuura wálla tha alhakúmále
5. Mbá zííga áñ hássa afasqakqalu adi ma _____ mín mbá hío _____

II. Roothá squriñi giigí thá roothá ma daadó

1. assakqáfa
2. afasqakqalú
3. dqukqáandu
4. gábul
5. athúruh
6. fufúth
7. thaayú

Alyóm 4

Giigí 4

I. Roothá squriñí muusqa thá kataba

Másal : Albáshar geedí gídi hamsa

= Albáshar gídí geedí bámsa.

1. Gábul giigídiñ maabí assakqáfá gugudu .

= _____

2. Dqíñlá alú albánk athúruh tha.

= _____

3. Fuuda tha albánkú thamlá.

= _____

4. Thá mlá afasqakqalu thayú alqamáár.

= _____

II. Roothá móthilá thá Azzala

1. Min nambálo giilá afasqakqalú?

i. Gaagú a. sqakqa m. sqisqía l. ñeera

d. kqillíñ mootha ñinéñ mane

2. Maabí hassó wáne thámímáré fuudá méré?

i. tha albánkú A. thá afasqakqaluyú M. dírrá álú

3. Náñ tham thámillá gábul tha afasqakqaluyú?

i. kqosh a. misqé m. or l. mangifa

4. Afasqakqalu wááne shákqaliñáne?

i. tha Asósa a. thá matákal m. thá kamáásh

5. Afasqakqalú kamu náfar giine tha áné gíídá?

i. hámsa náfar a. taláta náfar m. náfar

Addárs 140

Addór 28

Alyóm 5

Giigi 5

Iyú mootha

I. Dqokqothá móthila shambá zíné

1. Kqérshú tha hú na gíñ shákqallá afasqakqalú tháñ.
2. Rothishuthá na gíñ dqafaru álbánkítháñ tha afasqakqalule.
3. Kqerishúthahu na assakqáfá máábí gabulú shambá gúgúdiñ méré.

II. Aañá dqeñethíyu ahora

1. _____ñinéñ mamañ maabí gabulúé albánk.
2. Maabá aaman maabá dqááñi tháñ ñiné daagalá _____mbá afasqakqalú.
3. Maabí thámí _____tha albánku.

III. Dqokqothá roothu láqí thaalú.

1. Fuuda madííralá alú alfáíídákqedqe námbálo? U nán dúrranétháñ?
2. U walá ma diiralá alú afáíidákqedqe náñbálo?

Roothá ma assé

Assúra mbá róóthá ma assé

Maabá dqááñímáñ zié thá wárádá thá Hómsahayú aañá sqúllá añ tha Gúúñú mbá sqúllá tha abbá Yasiñ. Maabá dqááñílo pqishí mílañ u haalunda thá maabíle tha alhíllayú thá Gúúñú aañá gúdíne. Ma squllalá tha amaháyú, aañá hahadqú (álqiisú), aañá áhorilá geedíqi u aañá giilá gínéñgúnuñ tha abuura walá gashí.

Maabá bádqi tha alhíllayú geriné u walá gashí maabí thá gundí magíñmáñ zííqi aañá maané. Maabá dqááñílo mín ma álé ma boñgór gígidiñ shimbil u míhí holónóníñ. Niñé dqúkqúnúñ hadqooné mín tha Alúúbo u dqukqúnuñ mín thá Gúúñú tha alhíllayú. Múnzúmáñ Abbá yasiñ ihóqi aañá zíí níñekqedqé thá Alúúbó. Assabákqedqéqi áné áhátha áné máthá thá Gúúñúéqi thoñor aañá sqúllá añ tha Ahór firró. shambá fiáne álú thá buliyú ma ñine álé kqalí tha áné hááguugu ábéégú sqúllá tha beegú míó áné shuuroqi ñine tha alúéqi tha áné fia nine mín alú shushúkq áné húúma.

Beegu mathí matháqi thá shoorúéqi muusqo hu tha áné máthó ñine tha alúéqi. máálé máthóqi áné hoothagá hu áné dqaakqa thá thá dqooñá damané tháábá u áné láfá. Beegu mathí haaqi thá rumpquñúéqi. Ma beegu álé zíí thá rumpquñ are maabá dqááñí buuné ha guugu. Adarí ma dí bééguqi ma alé buní áné máthí kqelkquesqa maabá dqaañí thaáne fía. Maabá dqááñí mathí fía hodíyayú thá áné dqaakqa beegú. Ma álé máthó ñine tha alúéqi dqaakqané thá hódía u lafané. Giñ dama máába dqaní thá ábá kqóódé. Beegu baró thíkqa thoñor maabá dqááñíéqi yáfáné lémin shilé u beegu shilé. Shambá shíla béégú lé ñiné yasquoqígú baró maré maabá dqááñí thá mááshu. Beegu kqikqiriñá maabá dqááñí na kqólsqoñ maabá dqááñí gasha thíri. Ábéégú ná dqííña alú thírthéqi. Mín mbá kqalné thá áné áhátha áné lúfá thaalú. Maabá fákkaré tha ñine dámí hangir u gooshánéyú lémin shuthaná are. Ma beegu álé kqalí tha áné kqiira ñine na are u tha áné shúthá ñineqi na are áné kqebuyú na doño thá hangír tha sqakq. Maabá dqááñí dirshé thálo lémín maabíñgúnuñ hadqo thoñor. Ma álegú kqalí thá méré dqáfára squlanégú tha “Há maabílegú záaqí thíkqothági” maabí zááoqi pqulagané giñ sqikqa ñinéqi u gíaga méré amadaba u hasqúlá méré tha alhakímúéqi.

Giigí 1

I. Giigí móthíla thá iiroothua

1. Náñ sqúllá maabá dqááñí thá gúúñú u náñ fágádá háthú ñinéthí mbá pqiishí?
2. Náñ ma giñ gii máába dqááñílo tha alhíllayú u wáanéthá añ giidáané míhi?
3. Maabá dqááñí ma álé adóóqi mín wáne fiáne béégú u sháiné squlaláne na beegúlo u thoñor wáne adóóné?
4. Náñ gíá máába dqááni assáqá hóróóne bééguthi?
5. Náñ gíá máábá dqááni ma beegu álé zíí thá rumpquñare?

Alyóm 2

Giigí 2

I. Roothá fúthíla thá roothá na muné tháñle thá iirothua.

1. Haahádq _____

2. Aañá burigalá álúqi guugúdéqi _____

3. Badqi _____

4. Faaqi _____

5. Ihóqi _____

A. Roothá thóhílaqi mín thá roothá zí dqukqúnúñú tha rootha hórí aañiyúéqi

1. Maabá dqááñí _____

2. Hadqo _____

3. Fia doño _____

4. Ali _____

5. Áli _____

6. Adá _____

7. Assáma _____

M. Roothá hórí añ iithooha tha mbá zí dqukqúnúñúéqi

1. Maré _____

2. Horátha thi _____

3. Thámáthá _____

4. ziátha

Alyóm 3

Giigi 3

I. Roothá fúthílá thá roothá dqafaruné tháñ

1. Múnzúmáñ _____
2. Gundi _____
3. Mógodqaqi _____
4. Kqóódé kqílíñ _____
5. Adá _____

II. Roothá zíí are alú dqúqúnúñ álá thóhaqi tha mbá hórí aañíyúéqí u álá baró gía roothá squriñi tháñ.

1. Ali _____:
2. Adá _____:
3. Fia _____:
4. Maaba _____:
5. Áli _____:
6. Kqithá _____:

Alyóm 4

Giigí 4

I. Roothá dqúgarí (ashíqir) kataba

- Rootha alú,

Áñ tháma thaalú,

U roothá shúúní

Áñ thulátha alú,

Ñinéñ gádarña áñ gúúdqa buli alú

- Gaagú maaqí dqooshá

- Walá madíyu gooshá,

- Bakqá rothiñó feesha,

Tha behilá ñgóthí ma heesha

Roothálá mbá Abdunásir Áli,

Mbá shúriñ shangúlé ma shúli.

A. Roothá dqúgurí fuufúth na rootha arékqedqe mbá kqábola (na almáqana).

1. Nán maané na rootha aré mbá róóthá dqúgurí bello mbá zíí tha akqithó garraaó álú mbá álqawalú (mbá tháríqi)

2. U nán maané fish na almáqáná giñ thíkqílá na rootha are thá garra akqitho holoñoníñ álú, mbá kqalí tha.

○ Gaagú maaqí dqooshá

Walá madíyu gooshá?

3. Nán maané na almáqáná garra akqitho taláta mbá kqalí:

• Tha bakqá rothiñó feesha,

• Tha behíláñgó thi ma heesha?

Addárs 145

Addór 29

Alyóm 5

Giigi 5

Iyú mootha

I. Roothá máthíla tha ndu ma álé roothugaláqi.

1. Náñ kqaligalá tha roothá namuqi?

2. Náñ kqalligalá tha roothá dqafaruqi?

3. Náñ pqaadá abbá yasín u náñ thikqáhá na rootha are thá garráloyú mbá fédqí máába tha áné muusqa ma ñine adí aañá máñ?

B. Garrá mbá yooma alqitinenú garra tha abuura ma álé maamaliñugaláqi u ma álé thámigalá ile

M. Roothá dqúguri kqataba u ála gárma maabíñúnúnéqi.

D. Roothá zii thá “I” hu na iiqahulua tha mbá ziiqi le thá “A” hu thá roothá dqafaruqile.

“I”

“A”

1. Múnzúmañ

i. Márshé

2. Mókkodqiqi

a.gashaqi

3. Shúúdqáqi

m. mársháqi

4. Adaqi

l. biiduuqi

5. Shíle

d. shókkóñ

e. Bádqie

Assúrá Géedí eeqí

Alyóm 1

Geedí eeqí

Haashí míó máága miagú márra thá máré ia thá maabú thá gafandu. Múnzúlo maré íé lémin añ miilé ma maré álé ílí gorosh. Ma mará álé zíí áré thá gorosh iilayú mia thíiná zílí maabúqí. Assabá máñ tááni maré gíáqí shambálo lémin roothálo lémin roothálo maza maré díma díma. Gáddúrá ádo máábá zílú yómi addúkqush addúkqash tha áné geera aañi (gafaqi) áné thíkqo mياهو thá zííliyú u ma zílí hárábá mía.

Múnzúmáñ baró maabálo kqitha sqiríñi tha áné ádo arrágigíé tha áné fágada geedí áthiñ thin mia zílí mbálogú tha áné móóthagá ndúgú. Ñine madqó aañálú nine thíkqo mia thá ziliyú u geedí hiá álugú thá goroshúéqí. Maabálo máágo mia alú u ñine rafóqí aañá zígá géedíéqí múúfáné fiáné lémin shuthanéqí na are. Shambá maadáné tha roothálo adí múfi ñine, ñine shiñ shuthá ñalúkqedqí na are tha róothá áiyu rakqasqa. Shambá zaa géedí mbá shehiña máré thaayú maabí geedú shehiña maabálogú u dugólá tha alboolís tha álá geera roothaqi.

Agúr geerá roothqi geedí míó thíkqálágú ma kqaltqán ú maabá gáfó ma kqaltqán. Agúr baró kqitha rootha tha maabí geedú máré tháma fuudá mbá máábá gáfó mbá zílikqedqé u maabá gáfó shiñ álá shútháqi na aré gashé tha mbá shuthanéqi tháábákqedqe walá ma hasabá. Maabá gáfó gushiñáqí tha alí geedílégú ñinéñ ma kqaltqáñ mbá áthiñthiñógé mia ziliqi. Ná kqaligalá tha “Fágádáña laakín gíñ gíóñó mbálé walá roothá pqiishí ñinéñ maané.”

Giigí 1

I. Moothá roothugaláqí tha abuura u álá pqúláqí maabí álfasilúéqí.

1. Geedí zíí shañiné pqiishí tha máré ia mia?
2. Ma maabí ía miá thá maabú thá gafandu náñ shábbahaqí tha álá gia?
3. Ndá pqula maabá gáfóéqí tha mía hárábá gafayú?
4. Náñ gíá máábá gáfó mín mbá thíkqoné mia alú thá gafayú?
5. Náñ gíá águr mín mbá shehiñálá ñinéqí na rootha?
6. Náñ kqálá máábá gáfó mín mbá hákámálá ñine?

- I. Roothá aré zíí tha ndule na gundi afafariñá rootha akqitho mín thá rootha fillíqí

Rootha are gídi rootha akqitho	Rootha akqitho	Rootha are
Maabíñkqa		
Geedíkqedqe		
Thoñorindu		
Iyúkqaasí		
Algínisindu		
Magaashá		
sheeruooqígú		

- II. Roothá ássalilá mbá ma assé

1. Ndá ía mia thá gafandú?
 - i.maaba a. maabá míó m. geedí míó l. haashí míó d. kqíliñ
2. _____ táani gíá méré shambálo lémin roothálo maza méré.
 - i. Assabá táni a. shókqóñ táani m. assabámáñ táni
3. _____ geerá rootháloqi u geedí míó thíkqálágú ma kqaltqán.
 - i. maabí geedú a. geedímíó m. agúr l. kqíliñ ma mootha
4. Náñ kqálá máábá gádó a ssáqá hákámálane.
 - i. maabí geedú ma kqaltqáñ a. alí geedí míó ñinéñ ma kqaltáñ
m. i u a ma mootha
5. Náñ shiñ kqálá águr maabá gáfóeqí sha mbá gushiñané?
 - i.fágadiña shambálo a. fágadiña laakín gíñ gíóñó mbálé walá pqishí

Alyóm 3

Giigí 3

I. Móóthá thá dqokqo thálégú míthili mbá pqúliñne hathúé máábá agarrañí.

1. A bírish mushe ma kqálagalá tha ashárbe, zílí pqúlí álú shíñ thá gafayú kqaligalá tha Afáára
2. Shafa mushe makqá lagalá tha ashohó, Or mushe shíñ kqaligalá tha _____.
3. Ashad mu she malqálagalá tha _____, Aaañá kqíthó mú aañálú shíñ kqaligalá tha _____.
4. Mahasha ma kqálagalá tha _____, Aañá pqúúshé mámanañ ñeera shíñ kqaligalá tha _____.
5. Albún shidañ makqálagalá tha _____, mahashá sqúó fírí shíñ kqaligalá ____.
6. Maabá miilí ma kqálagalá tha amiilí, maabá beñení shíñ kqaligalá tha _____.

II. Roothá galuqí muusqa tha áné mádqá thoñor

1. Tha hatháñ assúúgú zááqí
2. Máága miagú míó haashí márra thá ia méré
3. Rootháqa walá mbálé roothá mmaané pqiishí
4. Gáfó maabá mia thíkqo zílíyú thá
5. Shambá tha maadáné roothó mufi adí ñine

Alyóm 4

Giigí 4

I. Roothá shabbahau qí (namuqí) iiqahulua

“I”	“A”
1. Nagura thabá	i/ aañá pqaalu
2. Afárin	a/ maada
3. Déélí	m/ Ashuubág
4. Uñ	l/ Arembágishué qí
5. Eeshe	d/ yómi
6. Arrágigié	g/ Gobás
7. Dímadíma	e/ Hisqíkq
8. Alkqálatq	u/ Albáhar
9. Gafa	o/ Alfíl
10.Fágada	t/ Rootha haraba
11.Agoñaare	sh/ Almáhtam

II. Roothá gárralá ma ála thámigalá thabá álú thá rootha akqitho alú u thá rootha fiilí álú ma ále gárralá shambá kqaline máábá ágarrañí tha abuura

ar rá gi gié arrágigié	mún zúm áñ múnzúmáñ	ass abá máñ assabámáñ
---------------------------	------------------------	--------------------------

Addárs 150

Addór 30

Alyóm 5

Giigi 5

Iyú mootha

- I. Garrá gárralá ágéedí dqúkqunuñ dqúnunuñ ma álé áha thiga maré máábá ágarraniqi tha addór
- II. Iirothua thá garrá áddórá dqáfáré álu na gíñ thikqálá álú na alfáita tha alfásilú u iinakqashua thá gíñ gía máábá gáfó álú ma pqishí wálla ma shúní álá kásamagá qí shambá kqaline máábá ágarrañí
- III. Azzámáná roothuláqí thá roothá tqokqoló álúgú mbá dqeethóqí mín tha garrá mbá áddooraléúgú.

Másal: Afárin

- Arrágigié
- Dímadíma
- Dééli
- Agoñaaré u múngúnuñ

Rootháppqadí (Glossary)

Bubaaní (Alháwa)	አየር
Atqábáqá bubaanú	አየር ንብረት
Alwába	ማጅራት ገትር
Shúli athathapq	ፎቅ ቤት
Goróñ (maalésh)	ይቅርታ
Gorróñ (tharráha)	ቀስ በቀስ
Goodqa (almahábba)	ፍቅር/ወዳጅነት/
Alhílla	ቀበሌ
Ziizí álginsindú	ስሜተ ፆታ
Iiriikqa (iigayafa)	ማዝናናት/መዝናኛ/
Zuura	ጉብኝት
Aañá zúúralá	ቱሪዝም
Sqiríñ	እቅድ
Nagura thaba	ማህተም
Ámasqiláqítháñ	ስኮላር
Thoñorindú hululáqi tháñ tha alhábarle	ማነናኛ ብዙኃን
Shíñ	ደግሞ
Fish	እንደገና
Ajjaríra	ጋዜጣ
Addanbíh	አዋጅ

Láaqí	ተኛ
Shoorá aañú	ከባቢ አየር
Athúrúh	መከላከያ
Hírbá hirba	ቡድን ለቡድን
Akqithó thóñóríndú hululáqí tháñ tha alhábarle	ሚኒሚዲያ